

Omagiu lui Nicolae Bălcescu la 125 de ani de la moarte (pag. 18-19)

Laurii păcii neobositului nostru luptător pentru o lume mai bună și mai dreaptă, TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

Acest generos anotimp al atitor împliniri de marcă și de durată în toate planurile vieții noastre economico-sociale vine să confirme încă o dată marea vocație a României socialiste de a fi constructoarea unei lumi mai bune și mai drepte, a prieteniei, colaborării și înțelegerii între popoare, vocație ce se realizează în chip strălucit prin exponentul ei cel mai fidel, mai clarvăzător și mai neobosit, care este tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului și președintele Republicii, încununat în aceste zile cu laurii glorioși ai păcii: medalia de aur „Frédéric Joliot-Curie”, cea mai înaltă distincție acordată de Consiliul Mondial al Păcii. Așa cum s-a specificat în mod expres în mesajul de înmănare, înaltul for al mișcării pentru pace a avut în vedere remarcabila activitate pe care marele bărbat al națiunii noastre a desfășurat-o de-a lungul întregii sale vieți în favoarea păcii și securității internaționale, pentru destindere și dezarmare, împlinind astfel aspirațiile vitale ale poporului român, slujindu-i cu devotament cauza fâuririi unei vieți libere, prospere și demne, intruchipare vie a idealurilor socialismului. Solemnul eveniment al înmănării semnificativei distincții desfășurat la București în ajunul sărbătorii alegerilor de la 20 noiembrie a avut un adinc răsădit în inimile și conștiințele tuturor cetățenilor țării noastre, fiecare dintre noi nutrind mândria pe deplin îndreptățită de a vedea în acest act de înaltă prețuire noua recunoaștere internațională a meritelor proeminente pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, partidul și statul nostru le au în promovarea unui spirit nou, constructiv și consecvent, democratic și drept, în viața internațională.

unicul spirit în care se pot soluționa, echitabil și în interesul tuturor popoarelor, marile și gravele probleme cu care se confruntă omenirea în momentul de față.

„Puteți fi siguri — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, în scurțul dar cuprinzătorul cuvânt rostit cu prilejul ceremoniei de înmănare a înaltei distincții — că și în continuare partidul nostru, poporul român, guvernul, eu personal, vom face totul pentru a aduce contribuția României socialiste la promovarea politicii de pace, la realizarea dezarmării, și în primul rând a dezarmării nucleare, la înfăptuirea noii ordini economice, ca o condiție primordială pentru o pace trainică în lume, la realizarea unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră”.

Această profesiune de credință a politicii noastre externe izvorăște din clarviziunea, realismul, principialitatea, responsabilitatea și consecvența cu care s-a orientat și a acționat partidul nostru în desfășurarea vieții internaționale, al cărui curs a validat de fiecare dată aceste strălucite virtuți, tot mai larg recunoscute și prețuite nu numai de către oameni politici lucizi, ci de popoarele însele, de opinia publică. Întreaga noastră națiune a putut astfel constata, așa cum a făcut-o și în viața și munca de fiecare zi pentru înfăptuirea programului partidului, a mărețelor planuri care decurg din el, că spiritul director al celui de al XI-lea Congres al P.C.R. își demonstrează temeinicia și puterea de discernămint și

(Continuare în pagina 3)

ANTON A. ILIESCU ■

Rezultatele alegerilor — o nouă și grandioasă

izbindă a democrației noastre socialiste

20 noiembrie, o zi dintr-o istorie, o zi pentru istorie

Cu câteva zile în urmă, marele electorat al României socialiste a ales în fruntea municipiilor, a orașelor și a comunelor sale pe cei mai buni dintre cei buni. Milioane de alegători, reprezentând 99,98 la sută din corpul electoral al țării, și-au dat votul, în proporție de peste 96 la sută, candidaților Frontului Unității Socialiste, a căror platformă politică — devenită platforma națională de existență a poporului nostru, în acest ceas istoric — este mărețul Program adoptat de Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român, eveniment care, cu trei ani în urmă, s-a înscris ca un moment crucial pentru destinele prezente și viitoare ale națiunii noastre socialiste.

Aceste cifre — consfințind masiva participare la vot, fierbînta adeziune a milioanele de alegători la politica internă și externă a partidului — nu pot scăpa atenției sociologilor, istoricilor, tuturor oamenilor de gândire, tuturor celor ce meditează, tuturor celor preocupați de destinul acestui popor și de opera lui în timp. Aceste cifre sînt o lecție de istorie concentrată — sau o lecție de istorie recapitulată festiv — care ne dezvăluie încă o dată, cu forța marilor evidente, cu pregnanța obiectivă a unei proiecții panoramice pe un ecran vast cit și țara, că aici, în această țară, cel ce conduce și decide e poporul, întregul popor, și că decizia lui, semnată de milioane de miini, se împlinește într-o unică operă, avîndu-și drept titular, drept sediu de concepție, partidul comunist, stegarul tuturor succesorilor noastre, stegarul libertății și demnității noastre, portdrapelul aspirațiilor maselor largi. Partidul care — pentru

prima oară în istoria României — a asigurat în chip programatic participarea maselor la conducerea statului, călăuzind efectiv această participare, hotărîndu-i eficiența și, prin aceasta, caracterul de lege.

Au fost aleși, prin votul milioanele de cetățeni, 56.855 deputați, bărbați și femei, tineri și vîrstnici, membri și nemembri de partid, muncitori, țărani, intelectuali, militari, activiști pe tărîm obștesc, români, maghiari, germani, sirbi și de alte naționalități (în 85 la sută din circumscripții, reliefîndu-se, și prin această cifră, caracterul larg democratic al alegerilor, au fost depuse duble candidaturi!), oameni pe care-i cunoaștem, tovarăși de muncă și de idei, oameni cu care ne-am întîlnit și am dezbătut, cu pasiune și cu răspundere civică, în adunările premergătoare alegerilor, importante probleme privind înflorirea economico-socială a așezărilor noastre, privind munca și traiul oamenilor, privind înfăptuirile de mîndrie ale legistaturii pe care am încheiat-o, privind neajunsurile cu care încă ne confruntăm. În timpînat cu temeînice succese în muncă, actul electoral de la 20 noiembrie a însemnat, astfel, încununarea unei ample și profunde dezbateri politico-gospodărești, ale cărei opinii, inițiative, propuneri de mare preț se constituie ca tot atîtea mărturii elocvente ale aportului decisiv al maselor la conducerea treburilor obștești, ca o puternică afirmare a democrației noastre socialiste și, în același timp,

(Continuare în pag. 4)

ILIE PURCARU ■

Iernile picturilor naive

Lui Mircea Micu

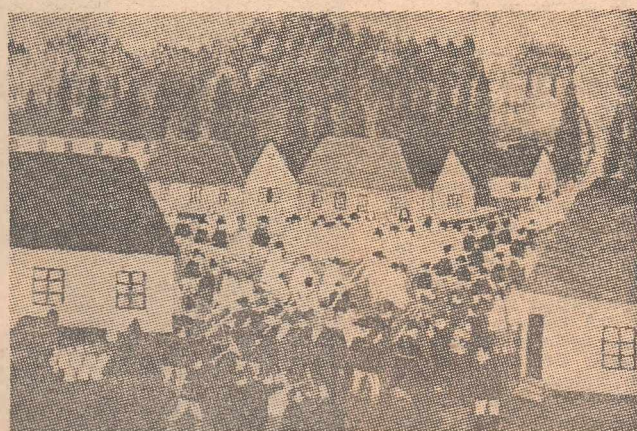
Mi-ai dat, bătrîne-o iarnă de Niță Nicodim zugrav pe alb, cu alburi pe-o scoarță de copac ce n-a ajuns să șadă, cuminte-n țintirim la căpătii de fată ori de poet sărac.

O moară cu o giră curgînd parcă din veac și-o roată care mișcă uimiri și străvezimi și macină secunda pe care o trăim, o moară de zăpadă cu nimenea în prag.

O moară. O ajungem și i ne spovedim — sarea de lins a iernii de s-a-ntîmplat să fim cînd bulgăre de sare ni-i chipul mohorit

și asfințînd în moara lui Niță Nicodim — ușor ne pare griul ce ne-a-ngropat incit cînd îl simțim la glezne el ne-a trecut de gît...

GHEORGHE TOMOZEI ■

ELIBERAREA LUJ IANCU

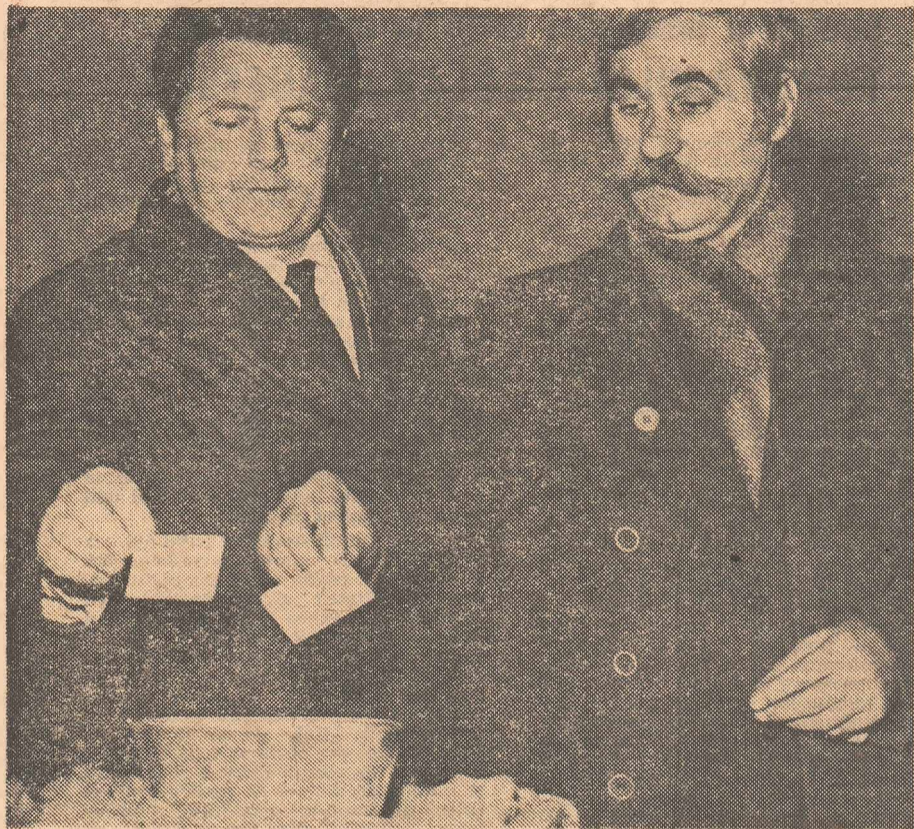
Lucrare de Ion Niță Nicodim din Brusturi-Arad, pictor naiv invocat în poezia de mai sus, unul dintre creatorii populari afirmați în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”

Temeiul votului nostru, al tuturor: Munca, bunăstarea, încrederea în viitor

Alegători care de la urnă

s-au dus la uzină

Aici nimeni n-o domnește. Aici se muncește, aici podurile rulante te întimpină la tot pasul, și pasul se face mai greu atunci când ei se străbate prin cazangerii. Adevărul fundamental al muncii celor de la întreprinderea de utilaj chimic „Grivița roșie” este munca. Vasile Borș, strungar, venit aici, se ocupă cu munca încă din anul 1945. „Acum, când voi da votul meu țării, pot să vă spun că în acești 32 de ani vechime condițiile de viață s-au îmbunătățit de cel puțin 10 ori. Cel mai nou fapt din viața mea? Conduc o brigadă de tineri strungari, o brigadă de producție și educație. Fac, cu alte cuvinte, ceea ce partidul ne

Cot la cot în uzină, vot la vot în fața urnei

cere: să muncim și să educăm în așa fel încât să ne și educăm în chip comunist”.

De 25 de ani lucrează la „Grivița roșie” cazangiu Girleanu Dumitru. „Votez, ne spune, foarte aproape de locul de muncă. Aș vrea ca votul meu să rămână ca o foarte frumoasă amintire a tot ceea ce am făcut pentru întinerirea țării. Am făcut la început locomotive, apoi ne-am reprofilat și am devenit cazangiu. Noi, acum, nu mai lucrăm serie, ci unicate. Da, sint și inventator. Anul trecut am brevetat „Dispozitive și procedee pentru îndoit coturi cu rază sub diametrul țevii”. Lucrarea se execută aici și se aplică la Combinatul siderurgic Galați. Până la această lucrare, piesele se importau din Austria și se confecționau, acolo, din oțel japonez. Muncitorii din Galați știu foarte bine că astăzi, 19 noiembrie 1977, astăzi, cu o zi înaintea alegerilor pentru țară, piesele

se fac în România. Cu țevi de la Republica și cu minte românească. Cred că a vota candidații Frontului Unității Socialiste reprezintă un act patriotic. Eu personal m-am simțit patriot atunci când văzind piesele aduse din Austria mi-am spus în capul meu: Oare noi, românii, nu le putem face? Notați, vă rog: votul meu asta înseamnă — **le-am făcut**”.

„Acum execut flanse pentru vase propane — comandă U.R.S.S. Sint cu adevărat emoționați spunându-vă că acum, înaintea alegerilor, la noi, la secția forjă, sintem pe punctul de a avea o presă de ambuțisat de 1600 tone. Va dispărea, și cu bucuria noastră și cu regretul nostru, munca fizică, cea anevoioasă, cea brută. Spun „regret” căci despărțindu-te de muncă te despărți totuși de tine. Anul viitor vom avea o creștere a productivității muncii de 17 la sută, superioară ritmului întregii economii naționale. Vom economisi metal — iată ce vreau să semnifice votul meu acordat țării”. Am citat spusele forjorului Ionescu Marin.

Sudorul Culea Nicolae are 46 de ani. El lucrează la „Grivița roșie” de la 14 ani. L-a adus de mină în uzină, așa era pe atunci, un unchi. Unchiul său era cazangiu. Îmi spune, dominându-mi înțelegerea și afecțiunea cu niște mustați bărbătești sută la sută, că în 1970 a fost trimis la specializare la Bocșa. După cum se știe Bocșa este un oraș din Republica Socialistă România. Acolo, la Bocșa, a învățat sudură la rădăcină fără craiuire. Nici nu am curajul să întreb ce înseamnă asta, am convingerea că scriu pentru toți sudorii și ei știu sensul expresiei. După specializarea de la Bocșa, Culea Nicolae s-a dus să ajute la construirea podului de la Giurgeni-Vadul Oii. „Lucram acolo pe apă, la 50 de metri deasupra ei. Am fost și brigadier, la Salva-Vișeu, dar la pod a fost mai greu. A fost și mai frumos. După ce s-a terminat, am fost cu nevasta și copilul și am oprit la mijloc. I-am explicat copilului că adevărata muncă leagă apă de apă prin obiectul numit pod”.

Culea Nicolae a fost găsit de către autorul acestor rânduri într-un reactor. În reactor temperatura este de 350 grade. Din această cauză, crede el, sudorii de la „Grivița roșie” beau mai multă apă minerală decât întreg sectorul 8, pe raza căruia este așezată această celebră întreprindere. Aflu că vara, atunci când este august, sudorul Culea Nicolae se răcorește la soare.

În ziua de 20 noiembrie, ziua în care țara și-a votat demnitatea și hărnicia, cei despre care am scris au votat la 6 dimineața și apoi au plecat la muncă. Iată deci semnificația votului lor — **MUNCA**.

EUGEN SECELEANU

Un mandat al înfrățirii în cuget și faptă

În seara zilei de 19 noiembrie, orașul în care trăiesc înfrății în muncă și năzuințe 43.000 de români și maghiari îmbrăcaseră deja haina de sărbătoare. Dimineața, când nu era încă ora 5,30, mulți dintre ei se îndreptau spre secțiile de votare, conștienți fiind că votul pe care îl vor acorda candidaților Frontului Unității Socialiste exprimă opțiunea lor fermă spre mai bine, spre viitorul fericit al orașului lor, Sfintu Gheorghe, și al țării.

La ora 6 orașul trăia intens clipa primelor voturi. Cuprins de emoție, cel dintâi care votează în circumscripția electorală nr. 19 este Fekics László, elev în ultimul an al Liceului de filologie-istorie. Fericit că a depășit vîrsta majoratului, că și-a putut exprima adeziunea pentru minunatele condiții create tinerilor și tuturor locuitorilor țării, campionul național de juniori la bară, paralele și sărituri, cel mai bun gimnast și sportiv al județului s-a angajat să se pregătească și mai bine pentru ca la apropiatele întreceri din cadrul „Cupei României” să confirme încrederea ce i s-a acordat, să urce încă o treaptă pe calea afirmării sportive. Alături de el votează mama sa, Fekics Verona, de 22 de ani profesoară, un grup de 10 pensionari, membri ai comitetului de partid și organizației de cartier nr. 4.

La secția de votare nr. 11 îl întâlnim pe economistul Gheorghe Lungu, candidat în circumscripția electorală nr. 21. Ne informează că, imediat după primele întâlniri cu alegătorii, multe din problemele ridicate de aceștia au și fost rezolvate, că în acel moment (era ora 6,40) totul decurge în mod firesc, mai bine de 150 de cetățeni trecînd prin fața urnei.

Pe străzi, grupuri-grupuri, tineri și vîrstnici, merg sau vin de la urne, discută, rid. Aproape 300 de femei, oameni ai muncii de la întreprinderea textilă „Oltul”, imediat după terminarea schimbului de noapte s-au îndreptat spre secțiile de votare, fericite că pot raporta țării depășirea planului cu peste 67.000 mp țesături finite, 47 tone fire tip bumbac, confecții textile în valoare de 2.460.000 lei. Printre ele: Kiss Irina, Erou al Muncii Socialiste, Szabo Erzsébet, Papp Iolan, Timofte Piroška, Szavuly Anna, Ungvary Maria, Mezei Iren ș.a.

Cu voia bună și cîntecul tineresc ne-am întâlnit la toate secțiile de votare. La cele

cu nr. 4 și 12 votau pentru prima oară viitorii oameni de bază ai industriei covășene, deocamdată elevi ai Grupului școlar textil și ai Școlii profesionale de cooperativă. Printre ei: Maria Stăniloae, Maria Sărăcuțu, Ileana Vlad, Ion Nistor, Liviu Atănăsoaie ș.a. Deși nu erau la primul vot, emoționați erau și tinerii ingineri ai Centrului județean de proiectare, Doina și Marian Munteanu. Votul lor înseamnă nu numai încredere în deputați, ci și noi proiecte ale unor obiective industriale și edilitare.

Cuvinte emoționante despre realitatea de ieri și de azi am auzit la secția găzduită de Clubul „Gh. Doja” de la baciul Cseszci Ianoș. Om la 68 de ani, a venit să voteze cu soția sa Borbilo pentru frăția dintre români și maghiari, pentru zi-

lele minunate pe care le trăiește. „Ce-a fost aici, îmi spune, nu se poate ogîndi în cuvinte. Era un oraș mic, cu străzi veșnic pline de noroi, cu viață mizeră pentru cei care lucrau 12 ceasuri pe zi, cu salarii de nimic și doar visuri de pensie (o primeau numai jandarmii). Eram îndemnați să-i urim pe frații noștri români, șovinismul domnea în toate. Azi nu ne mai desparte nimeni, trăim ca frații, nu ne mai urim, nu mai sintem șovini, azi vedeți cite am făcut împreună. Avem pensii frumoase, iar fata și-a cumpărat apartament de 120.000. După 45 de ani de muncă trăim foarte bine și pentru viața asta votăm candidații Frontului Unității Socialiste, fie că sint români sau maghiari”.

CORNEL GALBEN

Oameni ai muncii de la întreprinderea „Oltul” din Sf. Gheorghe veniți să voteze direct din schimbul de noapte

**Voluntari, o comună
de viitor, după cum
confirmă cetățenii săi**

Primarul, de ieri și de azi, Petre Șerbănescu s-a prins în horă cu alegătorii săi, într-o strînsă unire, ca și în acțiunile de înfrumusețare și gospodărire ale acestei comune de la porțile Bucureștilor

În această dimineață de duminică, Petre Șerbănescu, primarul comunei suburbane Voluntari — cea mai mare comună din țară: 36.000 locuitori; din care: 10.000 tineri, 3.000 dintre aceștia încadrați în procesul de învățămînt; 98% din populația aptă lucrînd în Capitală — primarul comunei, așadar, este emoționat și totodată supărat. Emoționat de spectacolul dat de elevii Școlii nr. 44, un excelent montaj literar-muzical, prezentat în chiar această dimineață a zilei alegerilor; și „supărat”, pentru că aflînd că sint de la FLACĂRA își aduce aminte că nu demult, într-un foarte frumos și reușit reportaj despre Voluntari publicat în revista noastră, dintr-o eroare a reporterului i s-a atribuit vîrsta de 58 ani — și nu de 50, cit are în realitate...! Firește că e o glumă acest din urmă aspect, Petre Șerbănescu nu e omul care să pună la inimă așa ceva, mai ales astăzi cînd întreaga comună, cu mic cu mare, a pornit încă cu mult înainte de deschiderea urnelor către secțiile de votare grupuri-grupuri, străzi întregi, cu deputații în frunte, cu fanfare, steaguri, tarafuri. La secția de votare a cartierului Bălcescu, de pildă (un cartier care, mi se spune, fusese propus dezafectării, dar pe care conducerea comunei l-a așezat astăzi pe primul loc în ceea ce privește perspectivele de dezvoltare), care poartă numărul 1 și unde candidează Petre Șerbănescu, oamenii au sosit cu mult înainte de ora 6, a sosit și brigada artistică și taraful Căminului cultural (condus de Constantin Bichir, cîmîn care a luat locul I pe Capitală și pe țară) și era și normal să fie așa, conduși de primarul lor, oamenii comunei Voluntari au reușit ca prin munca desfășurată pe parcursul ultimei legislații să obțină „Ordinul Muncii” clasa I.

Cîteva dintre realizările celor de aici se impun. Dacă pînă în 1957 comuna Voluntari nu avea, practic, nici o instituție, nici o bază economică, astăzi ea arată, din mai multe puncte de vedere, remarcabil: numai între 1975—1977 aici a luat ființă un Laborator de preparare a virurilor aviare, unic în Balcani și al doilea în Europa, înzestrat cu aparatură ultramodernă și condus de prof. dr. docent Ionel Pătrașcu — cel care candidează de altfel, astăzi, pentru întîia oară (ca și Adrian Laslea, pentru funcția de vicepreședinte al Consiliului popular). Tot în comună, I.T.A. București a construit o bază de reparat utilaje de transport, o secție de reparat traulere și alte utilaje grele. IJECOOP a înființat o unitate de construire a utilajelor frigorifice pentru desfacerea produselor în magazinele alimentare; tot I.T.B. a construit o stație asfaltică, în teritoriu, pentru producerea asfaltului necesar Capitalei, dar, firește, și celor de aici: în perspectivele actuale, nu peste mult timp Voluntari va arăta ca un veritabil oraș, cu blocuri de 4 nivele, cu mari magazine — unele au și luat ființă — etc. Am enumerat numai cîteva obiective, ele au dus însă la asigurarea folosirii forței de muncă a 3.000 de oameni ai comunei. Realizările în ceea ce privește lucrările edilitare-gospodărești efectuate în ultimii doi ani se cifrează în jurul a 50.000.000 lei, cifră care vorbește de la sine.

...la orele 11, peste 90% din locuitorii Voluntarilor își depuseseră votul lor candidaților Frontului Unității Socialiste. Au fost momente emoționante la secția de votare nr. 4.

...oameni vîrstnici, tineri, o mulțime de copii chiar, care au ținut să fie prezenți alături de frații și părinții lor la marele eveniment, au umplut străzile comunei Voluntari, transformînd într-o veritabilă sărbătoare ziua alegerilor, într-o sărbătoare a bunăstării, a încrederii în forțele proprii, în politica partidului.

HORIA PATRAȘCU

Votul primului cetățean al țării

În tradiționala horă românească, expresia cea mai emoționantă a bucuriei sărbătorite, s-au prins alături de alegătorii tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu, ceilalți conducători de partid și de stat

Duminică, 20 noiembrie, primul cetățean al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a aflat în mijlocul locuitorilor din marele cartier muncitoresc al Pantelimonului pentru a-și exercita dreptul electoral fundamental, dându-și votul candidaților Frontului Unității Socialiste pentru Consiliul popular al sectorului 3. Împreună cu secretarul general al partidului au votat tovarăsa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea de partid și de stat. Prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu în mijlocul alegătorilor din acest puternic sector al Capitalei, în care se află marile detașamente muncitorești de la „23 August” și „Republica”, s-a înscris, astfel, printre imaginile atît de familiare, de scumpe tuturor, ale dialogului permanent și rodnic pe care secretarul general al partidului îl poartă cu masele largi de oameni ai muncii, constituind totodată o expresie pregnantă, semnificativă, a democrației noastre socialiste, a unității și coeziunii întregului popor în jurul partidului, a angajamentului și fermei sale hotărâri de a urma drumul de viitor al țării.

Mii de cetățeni, unii adevărați veterani ai construcției socialiste, alții tineri, aflați pentru a vota prima oară în viață, au dat glas bucuriei de a-și avea în mijlocul lor, în aceste momente de adîncă semnificație politică, pe secretarul general al partidului, satisfacției deosebite și mîndriei legitime de a vota pentru marile realizări obținute de poporul nostru, pentru succesele și mai mari ce vor fi dobîndite în etapa care urmează. Prezent și viitor și-au unit, astfel, glasurile, în cuvintele Eroului Muncii Socialiste Gheorghe Buruc, muncitor la Uzina „23 August” — care la intrarea în secția de votare nr. 6 l-a întîmpinat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu cu calde urări de sănătate și mult succes în activitatea pe care o desfășoară, ca un exemplu pentru noi toți, pentru binele țării — și ale copiilor Romana Ghedu și Florin Raba, acesta din urmă robind emoționat: „Iubiții noștri tovarășe Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu, noi, copiii muncitorilor din sectorul 3, vă întîmpinăm urîndu-vă multă sănătate și putere de muncă. Mulțumim din inimă pentru grija părintească pe care ne-o purtați. Învățăm, muncim, ne jucăm într-o grădiniță minunată. Vom crește mari, pătrunși de sentimentul că trebuie să facem în fiecare zi cite o faptă bună”. Împresionant acest mic discurs, fiindcă „fapta cea bună” urmează să fie însăși ziua de miine a țării.

În aplauzele alegătorilor prezenți în incinta secției de votare, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea partidului și statului introduc în urnă buletinul de vot pe care este înscris numele candidatului F.U.S. pentru această circumscricție electorală.

La ieșirea din secția de votare, secretarul general al partidului este salutat din nou, cu același entuziasm ca la sosirea, cu îndclungi ovații. Largul bulevard răsună de ecourile ample, reverberate de inimile tuturor, ale cîntecului „Partidul, Ceaușescu, România” — alăturare firească a trei nume scumpe întregii națiuni. Mulțimea scandează „Ceaușescu — P.C.R.”, „Ceaușescu și poporul”. Invitați de tineri și tinere, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea partidului și statului se prind într-o horă — adevărat simbol al unității de gînd, de simțire și de voință a tuturor celor care au dat actului politic de la 20 noiembrie valoarea hotărîrii lor neștrămutate de a înlăpăta marelui Program al partidului de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu parcurg apoi, pe jos, o

bună parte a bulevardului Pantelimon, străjuită de blocuri moderne, împodobite în această zi de sărbătoare cu steagurile partidului și statului, cu covoare multicolore, cu multe flori. Bucureștenii aflați de-a lungul traseului fac secretarului general al partidului o caldă manifestare de dragoste, de stimă și adîncă prețuire.

În incinta secției de votare nr. 6 l-am cunoscut pe Ilie Coman, secretarul organizației de partid din hala IV cazangerie de la Uzina „23 August”: „Mă bucur și mă simt mîndru de faptul că votul meu se alătură, astăzi, votului tovarășului Nicolae Ceaușescu. Dealtfel, în cartierul nostru se află circumscricția electorală unde tovarășul Nicolae Ceaușescu este deputat în Marea Adunare Națională. Este și motivul pentru care, v-o spun cu toată sinceritatea, stîm și prețuirea ce se cuvin și pe care le datorăm primului bărbat al țării înseamnă, pentru noi, și afecțiunea cu care — după cum s-a văzut chiar astăzi — știm să ne întîmpinăm un prieten drag. Fiindcă, în ultimii ani, în această parte a Bucureștiului au fost construite mii de apartamente, edificii sociale și culturale, școli, grădinițe, creșe, unități comerciale. În privința celor ce mai rămîn aici de făcut în viitor, aș putea să arăt că, în modul cel mai concret cu putință, acest viitor înseamnă și viața fetei mele, Georgeta, de 18 ani, care votează azi pentru înția oară. Și care părinte n-ar face totul, nu numai cu gîndul cel bun dar și cu fapta și cu strădania sa, pentru viața frumoasă, curată și demnă a copiilor săi? Iată, așadar, unul dintre rosturile votului meu de azi”.

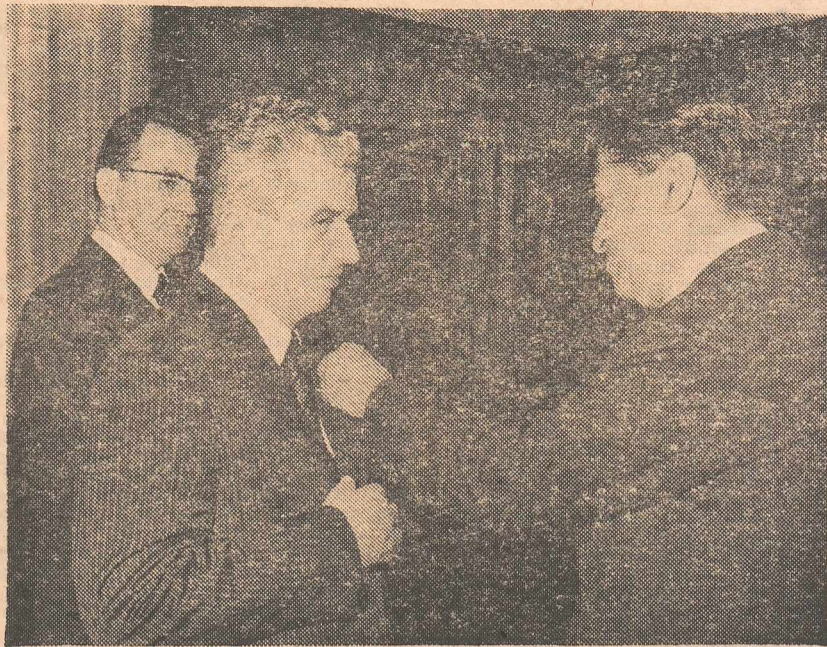
La rîndul lor, Maria Păunoiu, casnică și mamă care a crescut doi copii — ajunși, astăzi, unul cercetător științific iar celălalt profesor — împreună cu soțul său, Gheorghe Păunoiu, muncitor în tinerețile sale la patron și mai tirziu maistru la fabrica „Btruinta”, ca locuitori de peste 40 de ani ai Pantelimonului recunosc că, la cei 60 și respectiv 66 de ani, poartă încă povara amintirilor despre viața plină de amărăciune, dezolantă, a carticului de altădată, o biată margine de București cu case de palantă și drumuri noroioase, rămase parcă în suspensie în timp. Rupt din acea încremenire, locul și-a schimbat înfățișarea în numai cîțiva ani, ca și cum l-ar fi desenat cineva frumos pe-o hîrtie, după cum spun cei doi bătrîni, prezenți la vot încă din primele ore ale dimineții.

„Mă numesc Ion Ungvari și de 18 ani lucrez la „23 August”, unde sînt șeful secției locomotive construcții sudate. Eu locuiesc la blocul 17 de pe Șoseaua Pantelimon. Este un bloc finisat, ca să zic așa, din toate punctele de vedere, de la conduita locatariilor pînă la spațiul de viață reconfortant, agreabil și civilizat pe care am reușit să-l creăm înăuntru și în preajma sa. Despre cartier, de asemenea, pot să vă spun că este bine aprovizionat, chiar foarte bine, și că este liniștit și curat. Încît mă întorc tot la problemele de producție și la dorința și angajamentele noastre de a ne depăși planul, în acest an, la toți indicatorii. Avem o ambiție: vrem ca uzina noastră să poată candida la titlul de uzină-erou. Votînd, mă gîndeam, mărturisesc, chiar la această”.

Fiindcă, după cum spunea interlocutorul nostru, unul dintre cele mai importante lucruri care s-au petrecut în țara aceasta este că oamenii știu foarte bine ce vor, că fiecare știe ce trebuie și cum trebuie făcut. Programul partidului, Congresul al XI-lea au stabilit țeluri precise, imediate și de perspectivă. De aceea, votînd, la 20 noiembrie, țara și-a cumpănit puterea, și-a definit voința, hotărîrea de a-și continua drumul avînd mereu în frunte pe cel mai stimat cetățean al ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului.

DUMITRU ELIADE ■

Laurii păcii neobositului nostru luptător pentru o lume mai bună și mai dreaptă, TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

Tovarășului Nicolae Ceaușescu i se înmînează de către președintele Consiliului Mondial al Păcii, Romesh Chandra, medalia de aur „Frédéric Joliot-Curie”

(Urmare din pagina 1)

în acest domeniu vital de activitate pentru afirmarea țelurilor și personalității sale în lume. În mod firesc, de aceea, omagiind incununația internațională cu laurii păcii a gloriosului său fiu, înaintemergător și conducător, poporul român, în unanimitatea entuziasmului său patriotic, a folosit acest memorabil prilej pentru a-și manifesta, plenar și profund, adevîrta față de politica externă promovată de partidul și statul nostru, politică de un militant umanism și realism, științific și consecvent, consacrată în mod programatic cauzii păcii, colaborării și prieteniei între popoare, instaurării în relațiile internaționale a indivizibililor principii ale egalității în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, renunțării la forță și la amenințarea cu forța, dreptului fiecărui popor de a-și decide singur destinele.

Telegramele de felicitare adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu de comitetele județene de partid, în numele comunistilor, al tuturor oamenilor muncii, de organizațiile de masă și obștești, de numeroase personalități ale vieții noastre culturale și științifice, mărturiile cetățenilor patriei noastre de toate vrstele și profesiile, indiferent de naționalitate, consemnate pe pagini întregi de către presa cotidiană, centrală și locală, manifestările spontane ale sentimentelor de mîndrie și încredere în destinul internațional al poporului român conturează tabloul amplu al bucuriei și efervescenței politice cu care întreaga noastră națiune a salutat și consacrat această nouă afirmare a prestigiului internațional al președintelui Nicolae Ceaușescu, a personalității sale proeminente, a originalei și prodivioasei contribuții pe care România o aduce la edificarea unei păci traine pe planeta noastră.

„Înaltă recunoaștere din partea mișcării mondiale pentru pace a contribuției Dumneavoastră de excepție la cauza propășirii României socialiste și a idealurilor de progres și civilizație ale întregii umanități — se spune în telegrama Comitetului județean Dolj al P.C.R. — constituie o meritată și semnificativă confirmare a justeții politicii interne și externe a partidului și statului nostru, pusă cu toată fermitatea în slujba unui viitor al eticii și echității internaționale, al unei noi ordini economice și politice întemeiate pe deplină egalitate în drepturi, respectul independenței și suveranității internaționale, neamestecul în treburile interne, renunțarea la forță și la amenințarea cu forța în relațiile dintre state”. „Cu sentimente de legitimă satisfacție și mîndrie patriotică, toți oamenii muncii din această străveche vatră de istorie a țării — români, germani, maghiari — au aflat că dumneavoastră, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, vi s-a înmînat cea mai înaltă distincție a Mișcării Mondiale pentru Pace” — astfel începe telegrama adresată de Comite-

tul județean Sibiu al P.C.R. Iar în încheierea telegramii lor comunistii, toți oamenii muncii din județul Harghita se angajează: „Ne folosim de acest minunat prilej pentru a vă exprima cele mai alese sentimente de dragoste și recunoștință pentru atenția și grija permanentă cu care urmăriți dezvoltarea acestor frumoase meleaguri harghitene, hotărîrea comunistilor, a tuturor oamenilor muncii, români și maghiari, care trăiesc și muncesc în județul Harghita, într-o indestructibilă unitate frățească, pentru a întîmpina cu rezultate deosebite, în toate domeniile, Conferința Națională a partidului, pentru a-și realiza exemplar sarcinile de plan și angajamentele asumate în întrecerea socialistă pe anul 1977 și pentru întrecerea perioadă a cincinalului”.

Miile de furnaliști, oțelari și laminatori, constructori, energeticieni, proiectanți și cercetători de la Combinatul siderurgic din Galați au primit cu o imensă bucurie, cu adînci sentimente patriotice vestea că vi s-a conferit înaltă distincție. În aceste momente de înaltă semnificație pentru prestigiul internațional — al partidului și patriei noastre, ne exprimăm întreaga adevîrta față de politica internă și externă a partidului și statului nostru, hotărîrea fermă a siderurgiștilor gălățeni de a aplica întocmai în viața hotărîrile” celui de-al XI-lea Congres al partidului. Academicianul Radu Voinea, rectorul Institutului politehnic din București, ține să sublinieze din perspectiva activității și menirii profesiei sale semnificația remarcabilului eveniment: „Ca om de știință, eu văd în acest act o strălucită confirmare a caracterului realist, profund științific al politicii partidului și statului nostru. Această confirmare îmi dă nu numai încredere deplină în justetea politicii partidului nostru, ci și un avînt sporit, o dorință fierbinte de a merge cu pași viguroși pe linia trasată de istoricele documente ale Congresului al XI-lea, de a-mi îndeplini, în mod exemplar, la locul meu de muncă, sarcinile de mare răspundere ce mi-au fost încredințate”. „Mari personalități politice, mari savanți, mari gînditori din lumea întregă — amîntește în scrisoarea sa poetul Virgil Teodorescu — au subliniat, deseori, cu satisfacție contribuția excepțională pe care o aduceți la cauza păcii și înțelgerii mondiale”.

Iată, așadar, sub multiplele lor expresii, mîndria patriotică și convingerea neștrămută că România socialistă, în epoca sa cea mai de glorie, are la cirna sa un mare și eminent conducător de partid și de stat, exponentul cel mai autorizat al unei politici interne și externe care-i permite să se afirme, egală-ntrre popoare și state, cu toată puterea încrederii sale în viitorul păcii, în destinele unei lumi mai bune și mai drepte. Se adevăresc astfel, și prin această nouă și prestigioasă recunoaștere a străvechii vocații de pace a poporului român, cuvintele profetice ale poetului de acum două veacuri: Cine-și face zid de pace, turnuri de frăție...

Temeiul votului nostru, al tuturor: Munca, bunăstarea, încrederea în viitor

Scrisoare deschisă deputatului nostru

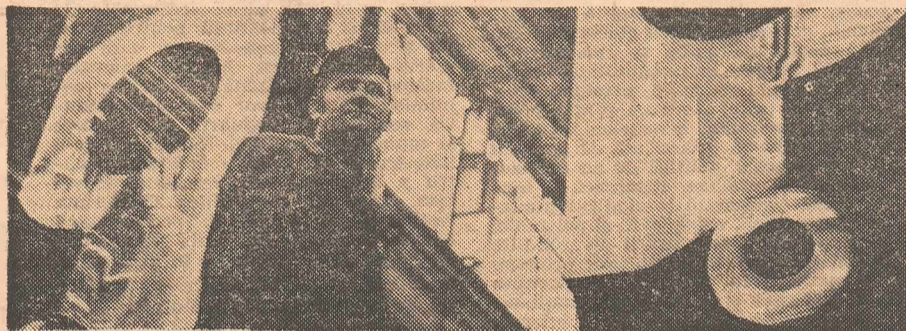
Mă numesc Nicolae Marta și sint strungar în secția Mecanică 1 a Întreprinderii de mașini și utilaje grele București. Secția noastră e fruntașă pe întreprindere, iar la mașina borwerk la care lucrez se prelucrează acum una din cajele de angrenare pentru liniile de laminare ale Slatinei. Piesa, fiindcă de o piesă e vorba, chiar dacă e grea de zeci de tone, reprezintă una din lucrările importante ale secției și una din cele mai însemnate lucrări din cite mi-au fost încredințate. Deși e atât de grea, de monumentală, masa de oțel trebuie prelucrată cu înfiniță finețe, de ordinul sutimilor de milimetri. În meseria noastră, a celor care am ajuns să prelucrăm reperate foarte, foarte mari ale unor mașini și utilaje uriașe, impresionante în toate privințele — sub raport tehnic, dar și al muncii și inteligenței omenești cuprinse în metalul lor — se petrece și faptul, intrucivă uimitor, că, deși dimensiunile cresc, calitatea prelucrării crește și ea. Eu am fost trimis aici de la Combinatul siderurgic din Galați, în urmă cu patru ani. E nevoie de meseria ta acolo, mi s-a spus, și iată, am venit, muncesc și observ cum sint altul, în fiecare an aproape, pentru că altele sint și sarcinile ce ni se dau. Trebuie să muncim mai bine, trebuie să știe că lucrurile care ies din minile noastre sint din ce în ce mai bune.

Am vrut să încep astfel rindurile acestei către dumneavoastră, stimate tovarășe deputat inginer Marin Voinea, deoarece, fiind unul dintre muncitorii care au

votat la 20 noiembrie pentru Marin Voinea, încerc să ne cunoaștem mai bine. Sigur, treburile obștești, întîlnirile viitoare ne vor aduce față în față în mai multe rânduri. Nu strică însă dacă acum, după alegeri, îi cunoașteți și așa pe cei care v-au votat cu toată încrederea, pe mine, de exemplu, pe tovarășii din secție, pe familia Bitlan, bunăoară, soț și soție, muncitorii la Mecanică 1, pe toți muncitorii care am mers sărbătorește în localul Școlii generale 190, să ne alegem reprezentantul în organele de conducere ale Frontului Unității Socialiste.

Locuiesc pe strada Nițu Vasile, împreună cu soția și cei doi copii ai noștri. Sint un om obișnuit, am șaptesprezece ani de meserie, am luptat ca să mă afirm prin muncă grea și cinstită, îmi place cartierul în care trăiesc. Totul e nou aici, cu excepția felului de a gândi al unor oameni. Dacă aș fi avut onoarea de a fi propus candidat în recente alegeri, tocmai la mentalitatea unor asemenea oameni m-aș fi gândit atunci când mi-aș fi alcătuit planul de muncă. Piața Sudului este unul din cele mai aglomerate noduri de circulație ale Capitalei. Dimineața, cînd plecăm spre întreprindere, constatăm, din păcate, unele neajunsuri. Prea multe mijloace de transport în comun se grăbesc să-și încheie programul, prea multe mașini și tramvaie se odihnesc la cap de linie. Mai sint, bineînțeles, și alte treburi de făcut. Am credința că vom colabora, că vom avea motive multe să fim mulțumiți că v-am dat votul nostru, al muncitorilor de la I.M.G.B., dumneavoastră și nu altcuiva.

NICOLAE MARTA ■
strungar — secția Mecanică 1, I.M.G.B.

Unul dintre alegătorii de la I.M.B.G., semnatul „mesajului cetățenesc” de mai sus, în ambianța cotidiană a muncii sale, cheazăși votului dat la 20 noiembrie

Prin vot am fost, pentru scurtă vreme, cetățean al Constanței

Obișnuitele inedități de reporter m-au silit în această duminică a alegerilor să mă aflu pe litoral, mai exact la Constanța, și, în virtutea fundamentalului drept electoral al fiecărui om al țării, să devin, pentru scurtă vreme, cetățean al acestui oraș. Astfel, cu adevărta nr. 37, eliberată de Consiliul popular al sectorului 5 din Capitală, m-am prezentat la una din secțiile de votare ale municipiului de pe malul mării. Aveam în față două nume: Nicolae Ghiță și Ion Cojocaru. Simplu deci, și totuși... Cineva, un bărbat între două vârste, îmi observă nedumerirea: „Chiar nu-i cunoașteți?” Nu. Și îi explic situația. „Nu-i nici o problemă, vi-i prezentăm noi, cei care îi cunoaștem bine, tovarășii de muncă, vecini”. Și iată-mă în câteva minute înconjurat de cîțiva cetățeni care, cu amabilitate, mi-au destăinuit argumentele încrederii lor în cei propuși să candideze în această circumscripție.

Alexandru Drăghicescu: „Lucrez la I.R.E.C. și locuiesc și în același bloc cu Nicolae Ghiță. Desigur, este un foarte bun muncitor, un maistru bine pregătit profesional. La noi, prin specificul întreprinderii faptul acesta este normal. Liniile de înaltă tensiune de 110 și 220 KV aprovizionează cu energie electrică mari obiective. În plus, în aceste condiții, n-ai voie să greșești. Pentru că o poți face o singură dată. El este maistru la această secție de înaltă tensiune, unde răspunderea este maximă. Într-un fel vi l-am definit. Dar cunoscîndu-l și ca locatar vă mai pot spune că este un foarte bun gospodar. Un sufletist pe care nu-l lasă rece nici o floare ruptă din fața blocului”. Stan Mazilu, secretar al comitetului de partid de la „Chimpex”: „Cînd alegi un om care să te reprezinte și pe tine, trebuie s-o faci cu mîna pe inimă, fără să-ți reproșezi ceva. Să-l alegi pe cel mai bun, cum te îndeamnă conștiința, cum îl recomandă pe acel om faptele sale. Acesta mi se pare că este Ion Cojocaru, maistru la noi, la „Chimpex”. Deputatul pe care îl alegem trebuie să fie un gospodar desăvîrșit, energetic, legat de cartier, de oamenii lui. Nicolae Ghiță este un astfel de om”. Ana Șchiopu: „Sint colegă de serviciu, la „Chimpex”, cu Ion Cojocaru. Vă dau un fapt: pe linia protecției muncii, am stat

într-un timp mai slab în privința echipamentelor de protecție. Le avem azi pentru că omul pentru care votez azi a pus mîna, s-a agitat și a rezolvat. Avem cămine de nefamiliști, vestiare, băi. N-a făcut-o singur, firește, dar s-a zbatut mai mult ca nimeni. Sint convinsă că și cetățenii cartierului au nevoie de un astfel de om”.

Sint doar cîteva păreri, cîteva gânduri ale celor care și-au investit încrederea în puterea de muncă și energia celor doi candidați, în cinstea și dăruirea cu care aceștia se dedică obștii. Sint de fapt și argumentele care l-au făcut pe semnatul acestor rînduri să se alătore încrederii celor cu care a votat.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

20 noiembrie, o zi dintr-o istorie, o zi pentru istorie

(Urmare din pagina 1)

ca o impresionantă expresie a voinței poporului de a îndeplini în chip exemplar istoricele hotărîri ale Congresului al XI-lea, pentru realizarea prevederilor cincinalului și ale programului suplimentar de dezvoltare economică pe care îl va dezbată și adopta, peste cîteva zile, Conferința Națională a P.C.R.

A fost această zi, ziua de 20 noiembrie, o zi de mare însuflețire civică, o zi de atmosferă sărbătorească, de curată și generoasă sărbătoare a inimilor strălucite de flacăra aceluiași ideal, și reporterul, colindînd străzile Bucureștilor înșerate de mulțimile purtînd sărbătorește pe chip și pe haine, a notat, deopotrivă, bucuria, mîndria, fierbîntea declarație a entuziasmului popular, dar și sentimentul de înaltă răspundere pe care întregul nostru popor l-a trăit în fața urnelor. Răspunderea de a munci fără preget, alături de deputați, împreună cu ei, pentru împlinirea în fapt a marilor planuri

Schimb de ștafetă, în comună la Gherghița

Sint convins că printre cele dintîi locuri unde votarea s-a terminat după cîteva ore de la începere s-a numărat și comuna prahoveană Gherghița, cu cele 6 sate aparținătoare, așa încît, cine ar fi venit la secția de votare, instalată la școala nouă, spre amiază, ar fi părut un vizitator al expoziției din holul de la intrare, expoziție care înfățișează realizările cetățenilor de aici, cîteva piese etnografice locale și altele. Toți cei aproape 1300 de înscriși în liste își depuseseră buletinele în urnă. Însă în jurul școlii oamenii au mai zăbovit, în această duminică, vorbind despre cite și mai cite, așa cum ne-a spus Grigore Toma, pentru că votarea oferea un prilej, pentru cei mai mulți cetățeni ai comunei, să se reîntînească după campania de toamnă, vreme în care diversele munci la cîmp îi cam legaseră locului. În acest cerc de oameni se aflau, bineînțeles, candidații, cu excepția primarului prezent în comuna sa natală Olari, președintele cooperativei agricole, directorul școlii, în fine, notabilitățile comunei, dar cel mai mare interes îl stîrnea un om cu părul albit de vreme, dar drept, în ciuda staturii sale mijlocii. Oamenii îl ascultau povestind, îl provocau s-o facă, așteptînd să audă din gura lui numai lucruri judecative. Tudor Dragomir, unul dintre cei mai vestiți implentatori de nuiele din zonă, om trecut de 70 de ani, se bucurase de încrederea concetățenilor săi vreme de 30 de ani, adică din 1946 și pînă anul trecut, perioadă în care, de fiecare dată, îl aleseră în organele de conducere ale obștii, fie ele comisii de judecată, de control ori chiar membru al consiliului popular al comunei. Cunoscut de toți, îi cunoștea pe toți. Îi crescuse, cum mi-a spus, așa că acum, cînd nu mai candida, ci „trecea ștafeta celor tineri”, exercitîndu-și doar dreptul la vot, se simțea oarecum incurcat, oarecum sigur pe el. Incurcat, pentru că fusese inclus, așa cum prevede legea, într-una din cele patru circumscripții și el ar fi dorit să-i voteze pe toți urmașii săi; sigur pe el, deoarece îi cunoștea foarte bine pe fiecare în parte și-i voia sprijiniți și de alegerea sa. Pînă la urmă, nefăcînd nici un secret din asta, s-a decis pentru Stan Alecu, fostul vicepreședinte al consiliului popular, om cu experiență și care va trebui să se preocupe de îmbunătățirea, în continuare, a drumurilor, de irigarea terenurilor cultivate cu răchită, de iluminatul străzilor,

Un moment sărbătorec surprins la o secție de votare din comuna Gherghița, unde s-a realizat acest reportaj

ca și de alte dorințe exprimate de țărani la consfătuirile care au precedat ziua alegerilor.

Din cei opt candidați, patru sint femei iar șase au sub 30 de ani, și mă întreb cum privesc oamenii această noutate. Îmi răspunde Alexandru Ghiță, tot un om în vîrstă, venit în haine sărbătorești, ca și soția sa Alexandrina, la vot: „Acum se mai discută vorba că-i femeie? Nu ni-s egale în toate? O votăm pe Viorica Șerban că e fată ridicată de noi, serioasă și punctuală la serviciu, o mamă bună și un exemplu pentru alte femei și bărbați. Ca secretară a cooperativei este cunoscută de toți și ne cunoaște pe toți. Altădată, poate, ba ce zic, sigur, n-am fi lăsat astfel de treabă pe mîna unei femei, dar vezi dumneata, lucrurile s-au schimbat. Și Tănase Floarea candidează și-mi pare rău că nu-i în circumscripția mea, că și pe ea o votam. Nici munca ei nu-i ușoară: e gestionară la C.L.F. dar nu i-a lipsit niciodată un sfaț și nu a înșelat pe nimeni. Ca și Ana Dumitrache, casiera cooperativei, și ea candidată. Greu de ales între una și alta. Poate că-i mai bine pentru mine că-s în circumscripția a patra, că altfel trebuia s-o taj pe una din ele, de pe listă”.

MANOLE CĂRȚAN ■

Roadele hărniciei și spiritului gospodăresc

În satele comunei Biled din cîmpia Banatului ziua alegerilor a început în zori, mult înaintea orei șase, cînd fanfarele căminelor culturale au colindat localitățile (Biled, Sandra și Uihel) în ritmurile muzicii de promenadă, de destindere. Primii care s-au prezentat la vot nu au fost instrumentiștii, rămași în centrul Biledului, ci muncitorii de la Topitoria de cinepă, ieșiți din schimbul de noapte, deci la încheierea celor 24 de ore ale unei zile de muncă record, cu circa 10 la sută peste obișnuit. În fruntea lor, Costea Popescu,

de dezvoltare economico-socială a orașelor și satelor noastre, răspunderea de a împlini, în realitatea de azi și de mâine a României, Programul P.C.R., programul suplimentar pentru acest cincinal, răspunderea de a urma neabătut politica internă și externă a partidului și statului, pentru a face să strălucească și mai intens, pe chipul țării, efortul nostru, pentru a înălța și mai sus bunăstarea și demnitatea noastră.

De pe soclul acestei zile, răspunderile efortului românesc — jalonat, în Programul partidului, pînă spre cotele anului 2000 — sint deosebit de însuflețitoare. „Sint multe de făcut în orașe și în sate”, sublinia nu demult tovarășul Nicolae Ceaușescu, schițînd, cu pasiune revoluționară și patriotică, cu realismul și exigența care-i sint proprii, programul de lucru al celor pe care poporul român i-a investit, prin votul său, să-i facă eficiente eforturile, dăruirea, încrederea în viitor, slujînd neobosit interesele obștii, ale națiunii noastre socialiste.

Laolaltă, deputați și alegători, organe locale ale puterii de stat în strînsă și fertilă legătură cu masele, vor da viață acestui program, împlinîndu-și angajamentul rostit în fața primului cetățean al țării, a secretarului general al partidului, a președintelui României socialiste, cu conștiința rostirii și împlinirii a unui solemn legămint în fața istoriei.

secretar al organizației de partid, și Maria Slavic, maistru de schimb. Încît în scurtă vreme cîteva sute de cetățeni au umplut străzile comunei, fie îmbrăcați de sărbătoare, fie în haine de lucru, deși duminică, Centrul de votare fiind doar un scurt și solemn popas în drumul spre noi izbinzi ale hărniciei. Prezent la primărie cu mult înaintea primului cîntat al cocoșilor, tovarășul Ioan Schmidt, secretar al Comitetului comunal de partid, ne mărturisea că în cinstea alegerilor cele trei cooperative agricole de producție au livrat peste plan 154 tone porumb la fondul central și 468 tone la F.N.C., iar anul gospodăresc 1977 a însemnat: extinderea cu 6400 metri (plan 1800) a rețelei de apă potabilă, 2 km de conducte pentru apă la Uihel, forarea unui nou puț și montarea celui de-al treilea hidrofor, 3000 mp trotuare plus multe alte lucrări de înfrumusețare. În viitor: amenajarea unei baze sportive și de agrement (în valoare de 600 000 lei), construirea unui depozit de combustibil, încheierea lucrărilor de introducere a apei potabile pe străzi, și mai ales în casele oamenilor. Cunoscind bine aceste realizări, cit și faptul că munca le impune ritm și grabă, mecanizatorii de la S.M.A. cu directorul lor în frunte, Petru Billi, au pornit direct în cîmp, după votare la arături, nu înainte de a spune: „Recoltele anilor viitori au nevoie de pămînt reavăn, bine lucrat, altfel planul rămîne teorie goală”.

Abia se făcuse ora 7,30 cînd la primărie telefonul anunța că locuitorii satului Uihel, deci 406 bărbați și femei, tineri și vîrstnici, români, germani, maghiari și sirbi, au trecut cu toții prin fața urnelor. La capătul firului, Andrei Ardeleanu, de 25 de ani președinte al C.A.P. și cam tot de aceeași vreme deputat comunal, ne mărturisea: „Puțini cîți sintem, ne întrecem în hărnicie cu localitățile mai mari. I-am și învins în campania de toamnă, pe care am încheiat-o primii, numai la porumb reușind să cîntărim de la fiecare hectar cite 9550 kg boabe. În sat mai avem 2 km de conducte și punem capăt introducerii apei pe toate ulițele”.

TEODOR BULZA ■

Cercetătorii din nisipuri

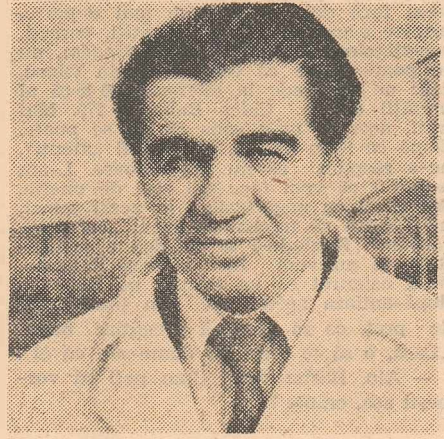
Sintem doar doi, în nemărginirea cimpului: autorul acestor rânduri și Petre Baniță, directorul stațiunii. Petre Baniță e directorul stațiunii din 1959, adică din prima ei zi, adică din ziua când stațiunea însemna, practic, doar un lot de vreo 25 de hectare, o infimezimală oază într-un deșert, o minusculă insulă într-o mare seacă: deșertul sau marea celor 240 000 de hectare de nisipuri (din care 200 000 nisipuri zburătoare) care acopereau sudul Olteniei, mare seacă, dar mare pus-tuitoare, cu valuri de dune și interdune. Deci stațiunea condusă de Petre Baniță, destinată cercetărilor pentru ameliorarea nisipurilor, s-a născut în 1959, cu un lot experimental de 25 de hectare, în inima unui deșert de nisip, sub furtuni de nisip. Acum, stațiunea are 3120 de hectare. Acum, inginerul de-atunci Petre Baniță e tot inginer, dar e, pe deasupra, doctor în științe, profesor universitar la Craiova, membru corespondent al Academiei de științe agricole, e mai bătrîn prin niște ani, e mai înțelept — zice el — prin niște încercări, uneori eșecuri, e mai entuziast — adaugă — prin niște confirmări, uneori succese.

De fapt, ce a realizat stațiunea în toți acești ani? Organizată, în actuala-i formulă, în 1965, ea a luat în primire toate grindurile Călărășilor, Bechetului, Dăbulenilor și Sărutei, adică mii de hectare trecute în scriptele funciare la rubricile „neproductiv” sau „slab productiv”, operînd, pe tot acest spațiu, o operă civilizatoare de o unică anvergură. Această operă a însemnat irigații masive (experiența și studiile cercetătorilor stațiunii la acest capitol fiind folosite, ulterior, la crearea marelui sistem de irigații Sădova-Corabia, unul din cele mai mari ale țării), a însemnat fertilizări cu îngrășăminte, a însemnat „modelări” ale dunelor de nisip, formulă ce trebuie înțeleasă la propriu, nu ca metaforă, a însemnat elaborarea unor tehnologii speciale (vreo 18) pentru principalele plante, tehnologii care-au fost difuzate tuturor unităților productive ale țării. Stațiunea a adus grâu și porumb în locuri în care creșteau, cînd creșteau, doar tufe pitice de viță-de-vie, ceva secară, ceva pepeni, ceva tutun. Grâul acclimatizat pe nisipuri dă recolte de 3500—4500 kg la hectar (în incintele stațiunii, încă din primii ani, el a dat chiar și 10 000 !), porumbul ajunge pînă la 9 000, uneori 12 000 kg boabe la hectar, soia și floarea-soarelui dau și ele producții mari, dau uneori chiar recorduri, piersicii (experimentați în vreo 80 de soiuri) și-au triplat și încincit producțiile. Și mai spectaculoase, roadele din podgorii, grație unei tehnologii a modernizării viilor, ce se aplică acum pe o rază întinsă. Vinurile de Călărăși și Dăbuleni sînt faimoase încă de mult, sînt vinuri din struguri în care soarele „Saharei oltenice” pătrunde adînc, parfumînd boaba de la pielea pînă la miez, dar ele, aceste vinuri, erau cîndva puține, cîndva numai se degustau, pe vîrfurile limbii, ca și raritățile podgorenilor antici, exportate cu grijă în amfore. Acum, nu numai că se degustă, acum se pot chiar și bea, fiind cuprinse în circumferințe de butoaie ciclopice, în marile zăcăminte subterane ale stațiunii. Producțiile de struguri (inclusiv pe teritoriul ale C.A.P.-urilor) au trecut de 20 000 kg la hectar, iar la unele soiuri s-a ajuns la 37 000. S-au studiat, pentru asta, urmărindu-li-se comportamentul pe nisipuri, nu mai puțin de 1 000 de soiuri de viță, soiuri străine, dar și locale, cele mai bune dovedindu-se roșioara, vechea, româneasca noastră roșioară, băutura suavă, dar li-coare-capcană pentru cei ce nu-i știu măsura, bun s-a dovedit și soiul *saint emilion*, adus aici dintr-o altă țară a continentului, muscatul otoneal a fost un eșec, dar țiga caprei, parmacul, afuzali-ul, merlotul și berbecelul, grasa de Cotnari, pinotul gris și furmintul de Tokai merg foarte bine.

Sigur că, la acest punct al discuției, nu mă pot opri să nu-l întreb pe profesorul Petre Baniță de ce aceste atît de cîntate și laudate vinuri îți strepezesc totuși sufletul atunci cînd le guști nu din vasele cele falnice ale stațiunii, ci din sticlele ce se vînd pe piață. Adică, mai pe românește, de ce bem vinuri proaste în țara vinurilor? Vedeti, zice Petre Baniță, nașterea vinului e o întreagă poveste, și această întreagă și complicată poveste, care înseamnă plantare, fertilizare, întreținere, adoptarea butucilor de vie în familia celui ce-i îngri-

jește (unii butuci capătă chiar nume proprii!), punerea lor sub veghea ciinilor, irigarea, supravegherea coacerii (deci o poveste cosmică!), apoi culesul, apoi vinificația, e făcută, de la început și pînă la sfîrșit, dar nu chiar pînă la sfîrșit, de aceeași oameni. Dar nu chiar pînă la sfîrșit, fiindcă, la capătul atîtor eforturi, adică pe ultima sută de metri a maratonului, se inter-pun, transformînd maratonul într-o ștafetă, alții. Ce fac acești „alții”, adică cei ce preiau ștabela, adică cei ce oferă vinul în sticlă cu etichetă, ei, viticultorii, n-au cum să știe. Și e cu totul și cu totul nedrept, fiindcă băutorul de vinuri proaste aruncă vina în seama viticultorului.

Ca să înțeleg cum se naște măcar un strop din sudoarea muncii viticultorului,

Prof. dr. ing. Petre Baniță, directorul stațiunii științifice Dăbuleni

lui, a omului pămîntului în genere, dublat în cazul de față de cercetătorul științific, directorul Petre Baniță deschide poarta unui gard de sîrmă, invitîndu-mă într-unul din terenurile stațiunii. E un teren de numai un hectar, dar un univers fascinant (autorul acestor rânduri n-a mai văzut niciodată așa ceva!), în granițele căruia cercetătorii stațiunii reușesc incredibila performanță de a controla circulația fiecărei picături de apă ajunsă în sol, experimentînd astfel modalitățile optime, cele mai economice, de folosire a apei în irigații. Pămîntul, aici, e pur și simplu împănate de instalații, zeci de aparate de control și măsură îi iau, clipă de clipă, pulsul secret al celor mai mici, mai intime mișcări și pfa-ceri din carnea sa, totul e prins într-o plasă gigantică de mașinărie și aparatură (stații de avertizare, recipiente de evaporare a apei etc., etc.), dar ochiul nu vede decît o parte din ce există, multe detalii tehnice sînt subterane, urechea nu aude decît liniștea fierberilor lente ale adîncurilor, măsurată de ciudate ornice. Se știe, astfel, în permanență și cu precizie matematică, ce cantitate de apă există în sol, și înainte de o ploaie, și după ea, se știe, cu aceeași precizie, de cîtă apă are nevoie o plantă, un metru patrat de pămînt cultivat, un hectar, și, evident, ca să se ajungă aici, la această știință, la această incredibilă performanță a controlării circulației fiecărei picături de apă ajunsă în sol, ca și la alte mari performanțe ce duc la transformarea deșertului de nisip într-o grădină, s-a dus o muncă de cercetare și de concepție în cadrul căreia s-au făcut, zi de zi, foarte multe returnări, completări, reveniri, redimensionări, balanța negării aproximațiilor și a confirmării faptelor exacte funcționînd tot timpul, neobosit și exigent, în miinile celor 26 de cercetători ai stațiunii (printre care, pe lingă P. Baniță, încă doi doctori în științe: Tudor Alexandru și Mihai Nicolescu).

Îi adresez profesorului clasică întrebare — totdeauna delicată — dacă munca lui și a colaboratorilor lui e răsplătită, încununată cu recunoșterile pe care le merită. Desigur, zice el, dar nu asta-i problema, și mă privește mirat.

Desigur, nu asta-i problema, problema e transformarea nisipurilor într-o grădină. Aplauzele pentru o astfel de operă nici nu s-ar auzi în imensitatea acestor spații (afară de cazul cînd n-ar provoca furtuni de nisip!). Creatorul adevărat cunoaște, altminteri, doar o singură răsplătită, o singură bucurie, bucuria victoriei în sine, aplauzele hrănindu-l numai pe cabotin.

ILIE PURCARU

Omul sfințește locul și Dumitru Diaconu dealurile Poseștilor

Cine a uitat cum e toamna pe dealuri, să se ducă repede, cît mai durează binecunoscuta toamnă-primăvară, și cine nu știe cum sînt dealurile cu livezi, să meargă iarăși pe marginile cu meri ale Poseștilor. Va cunoaște aici cuprinsul proverbului cu omul ce sfințește locul și-l va afla chiar pe omul cu proverbul. Se cheamă Dumitru Diaconu, are nouăsprezece ani de carte și, printr-una din acele curioase înfîplări care-l lovesc pe cetățeanul prea învățat, n-a ajuns să pună în acești ani și o facultate. Dumitru Diaconu e înalt, masiv și bărbat și e de toate felurile: aspru dar drept, grăbit dar răbdător, și tainic și deschis, și dur și vulnerabil. Cuvintele pe care le zice au deseori greutatea pildei, e melancolic cîteodată de apăsarea timpului și a tuturor celor încă nefăcute, dar ține melancolia zîmbitoare a omului de la țară, care știe că se află încă timp pentru toate. De aproape douăzeci de ani e pomicultor pe dealurile Poseștilor, iar dealurile astea le știe de copil.

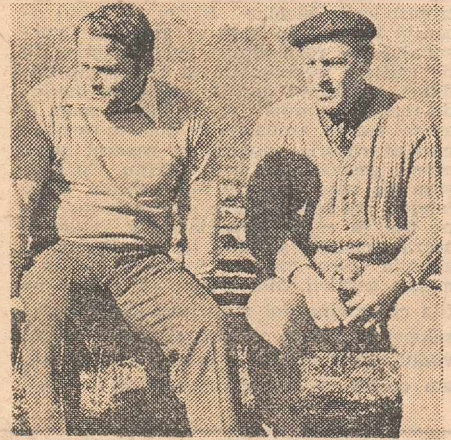
Acum, sigur că dumneavoastră știți ce este acela un măr și probabil că nu sperați să mai aflați multe lucruri noi despre mere. Piața e plină de tarabe, în ultimii ani țara a fost bogată în mere și cu politica foarte înțeleaptă pe care o face statul cam de prin '70 încoace în zonele de deal e firesc să avem și în anii ce vin fructe din belșug. Vă voi povesti însă un lucru pe care nu-l cunosc decît oamenii care cultivă meri și, îndeosebi, cei care se ocupă și cu depozitarea lor. Cînd intri într-o hală de beton, unde stau în stive de jos pînă la tavan lăzi de lemn cu zeci și sute de tone de mere abia culese, te sfîrșește deodată un parfum atît de virtuos încît e nevoie să ieși curînd la aer proaspăt. Mirosul de măr, cînd vine de la o cantitate homerică, e dens că-l poți mîngîia cu palma. Din betonul tavanului picură apă, deoarece mărul transpiră îmbelșugat. Clipăceala blîndă a apei, grosimea mirosului, parfumul acela care aproape că te hrănește, respirația lemnului proaspăt din ambalaje și chiar a mărului însuși — toate spun că aici se înfîplă viața, că fructul e viu și că de la normal la miracol uneori nu e decît un pas.

Dealtfel, tot limbajul lui Dumitru Diaconu e ca pentru ceva viu. Lăzile de plastic nu sînt bune deoarece, la vreme friguroasă, „rănesc” mărul. Pomul, cînd e curățit cu foarfeca de un neprecieput, „suferă”. Pămîntul „nu-l poartă” pe străin și „ascultă” de localnic.

Ajungînd aici, la pămînt, să spunem ce-i mai important de spus. Dealurile Poseștilor erau sterpe, se credea că nu au vlagă, se știa că au fost dintotdeauna necăjite. Cînd a pus Diaconu baza fermei pomicole, pe dealuri nu se găseau decît „niște ciobani de pruni și niște mărăcini, unde veneau coșaii la umbră vara și ciobanii la ora mesei”. „Cînd urci pe Zeletin, spuneau localnicii, trebuie să te îmbraci bine fiindcă umblă vîntul ca pe Bărăgan”. Multe lucruri sînt uimitoare la dealurile Zeletinului. Pe creasta lor crește stuful și papura, ceea ce înseamnă că deși apa nu iese prin izvoare, pinzele stau la suprafață. Dumitru Diaconu cunoaște cu piciorul și cu mirosul felul fiecărei palme de pămînt. El nu plantează, pur și simplu, meri din soiuri intensive, ci mărul potrivit la locul potrivit. În anii '59—'60, de pe cele aproape 400 ha pomicole ale fermei de producție și cercetare Posești s-au cîștigat 400 000 lei. Acum, soiurile intensive, orînduite precum vița-de-vie, pe sîrmă, dau un cîștig de peste 7 milioane lei. Cam 11 tone fructe la hectar, cantitatea cea mai mare fiind Ionathane. Deci, de la 1000 lei producție la ha, s-a ajuns la 30 000 lei. „Îți trebuie 8—10 ani ca să cunoști soiul pomului, al locului și al omului, zice Dumitru Diaconu. Cooperativa agricolă de producție Posești a încercat, de cealaltă parte a șoselei, o plantație cu meri intensivi. Mă duceam la ei cu săru-mîna, ca să-i ajut. În zecă ani, de cînd ființa livada, nu băgaseră nicio-dată plugul printre meri. Nu se poate, tovarășe, e pămînt prost! ziceau. Și doar pămîntul e același. Anul trecut au avut 20 tone de fructe la 30 ha. Acum, după ce am prins stropirile-cheie, au scos 400 tone de mere. Ziceau femeile rîzînd: degeaba umblî matala cu vorba! N-o să vedem noi mere de aici cum n-am mai văzut nici altădată. Intrăm cu seceră-n ei și terminăm bilciul. Iar după trei luni de zile, după ce-i învăț să țină foarfeca — fiindcă unealta cea mai de preț a pomicultorului e foarfeca — după ce îi mai conving și de altele și tot așa cu hai, rogu-vă, îi

văd pe președinte și pe inginerul șef trecînd cu drag prin plantație”.

În anul 1969, Dumitru Diaconu a fost trimis la specializare în Italia, singurul tehnician într-un grup de ingineri. A lucrat, ca orice muncitor, pe o vestită plantație, cu ambiția de a fura întregul secret al meseriei. „Cînd ne îndreptam spre Italia, ai noștri ne-au servit în avion, ca desert, niște mere buburoase. Știam ce e acela un măr bun și am suferit văzîndu-le, dar cum se face o plantație intensivă abia știam cîte ceva. Deși nu s-ar crede, pe piața internațională a fructelor e un soi de război total. Ca să nu li se fure altoi dintr-un soi sau altul, creat de ei, italienii creșteau pomii în cîte trei rînduri de cuști de

Directorul general al Stațiunii de producție și cercetare pomicolă Măgurele, Ion Neagu, și Dumitru Diaconu, șeful fermei Posești, într-un moment neobișnuit al zilei lor de muncă: stînd o clipă-două între mai multe drumuri

sîrmă. M-am convins acolo că noi avem condiții excepționale și un ajutor de la stat care poate fi decisiv, dar că nu prețuim cum trebuie condițiile. În ce mă privește, cred că am ajuns abia la jumătatea drumului. Pregătesc, cu tot secretul, se înțelege, și de ani de zile, soiuri noi, am trecut la îndesirea plantației, altoim și supraaltoim unele soiuri, ne gîndim să punem la punct plantația de pruni”.

La fermă lucrează cu toții douăzeci de oameni. Nicolae Mateescu, de exemplu, a pierdut o mîină, a fost pensionat, dar viața lui e tot plantația. Economistul Ilie Serșea, Constantin Vizireanu, Gheorghe Tănase, Vlad Mariana, Maria Bodea — au aproape anii de muncă ai lui Diaconu. Cîțiva din muncitorii fermei s-au angajat ca țărani cu știința plugului și a boiler de plug, dar, ca-n atîtea locuri de deal, o uitaseră și pe asta. Se întîmpla ceva rău la deal, oamenii își cam pierduseră rostul, a trebuit să se ivească meseria nouă a pomiculturii științifice și să învețe țărani meserii pe potrivă acestora. „De un singur lucru mă tem în viață, spune Dumitru Diaconu, să nu fiu schimbat cu vreun proaspăt absolvent de facultate. Despre măr, nici în trei facultăți nu se învață ce știu eu. Mă cunoaște județul, aș minți de-aș spune că nu sînt apreciat, dar de temut, mă tem. Aici trebuie să muncești din dragoste 365 de zile din an. Asta nu se prea învață decît născîndu-te și trăind printre pomi și fructe. Și cu 365 de zile de neodihnă pe an, putem să facem să rodească toate dealurile sărace din țară”.

Și încă de aici poate să înceapă scrisul nostru despre lucrul de bine al lui Diaconu, fiindcă ferma lui este, într-adevăr, o fermă, cu tot ce înseamnă acest cuvînt. A inventat un sistem de exploatare a pînzilor de apă subterană, astfel că aproape fără cheltuială și-a făcut lac cu pește, rezervoare de apă pentru udat livada, apă curentă la acareturile fermei. Clădirea principală, căreia i se zice șăgalnic castel, e o casă cu etaj și cu multe odăi, foarte arătoasă și avînd de toate: cantină pentru muncitori și bucătărie, și pivnițe, și camere de oaspeți, și birouri. Ferma lui Dumitru Diaconu merge cum merge nu tocînd bani în investiții grozave — fiindcă, la urma urmei, nu-i nici o deștep-tăciune să pui banii să muncească în locul minții, ci luînd aminte la natură și folosindu-i toată bogăția. Spațiul miortic cu deal și vale nu e numai metaforă, dar și fapt. Dealul și valea au în ele tensiuni și țărani cu mult cap ține seamă de aceste tensiuni și ferma lui Diaconu prosperă cu tot sporul și confortul unei industrii.

TUDOR OCTAVIAN

Cîteva telefoane și o mentalitate anacronică, stufoasă și boantă ca o buturugă

Cu vreo cîțiva ani în urmă, întreprinderea de prestări servicii din București a tipărit o broșură prin al cărei titlu ne întreba dacă „știm cum să ne rezolvăm treburile casnice”. După aceea a răspuns — dînd-o pe la toate unitățile aparținătoare, urmînd să fie înmînată gratuit tot omului care ar fi dorit să știe cu exactitate rețeaua acestor unități, profilul și adresa lor, astfel încît, la nevoie, să apeleze la serviciile anunțate, fără multă bătaie de cap și fără pierdere de timp. Spre lauda celor care au avut această idee, trebuie să spunem că ei n-au uitat că Bucureștiul este un mare oraș, unde multe cereri și probleme ale cetățeanului se pot rezolva operativ, printr-un simplu telefon. Iată pentru ce, nu demult, ne aflam în biroul secretarului comitetului de partid al întreprinderii, Nicolae Barbu, răsfoind această broșură în care se arată că „personalul de specialitate execută prestații de calitate ireproșabilă și cu promptitudine”, indiferent dacă e vorba de lucrări de tîmplărie, mutări de mobilier, spart și așezat lemne, ambalări de obiecte casnice, curățat coșuri, montat și reparat sobe, munci gospodărești la domiciliu. Cu broșura pe masă, între noi, așezată lângă telefon, am format toate numerele înscrise pe fila în capătul căreia scria „spart și așezat lemne”, gîndind să ne punem în situația celor care au trebuință de asemenea servicii. Mărturisim că, văzînd pe fila cu pricina doi muncitori în frumoase salopete, lucrînd cu sîrg și executînd cu vîdită poftă de lucru cele două operații, am crezut că încercarea noastră — test,

cum zicea tovarășul Barbu — va duce la concluzii dintre cele mai îmbucurătoare.

Formăm pentru început numărul 12 78 16, al unei unități aflate pe Calea Moșilor 232. Ne răspunde Gheorghe Constantin, șeful acestui centru de prestări servicii, care ne spune pe șleau, din capul locului, că „nu se poate”, oricît ne rugăm, insistăm și explicăm că este o situație aparte, că e vorba de doi bătrîni neputincioși care abia acum și-au luat lemne și stau în frig pentru că n-are cine să-i ajute să le spargă. „Ajutați-i dumneavoastră”, se aude de la celălalt capăt al firului. „Păi chiar asta încercăm să facem”, răspundem: „oamenii ar avea bani să vă plătească...”. „Nu se poate”, sună, statornic, răspunsul.

— Alo, Barbu sint! intervine martorul acestei discuții. Cum nu se poate măi tovarășe...

Convorbirea continuă în felul acesta, unul dăscălînd și trăgînd la răspundere, celălalt ascultînd respectuos și încercînd din cînd în cînd să se scuze.

La 14 60 98, vorbind cu Ion Zănea de la unitatea de pe Calea Rahovei 20, ni se propune o soluție dintre cele mai interesante: la noi nu se poate, tovarășu', dar du-te și dumneata pe-aci prin Piața Unirii, vezi că sint d-ăștia care stau și așteaptă un ciubuc, te tocmești cu ei și faci treaba.

— Alo, Barbu sint!...

Următorul interlocutor, la telefonul 50 46 93: Ion Marin, șef de echipă la unitatea din strada Buzzești 47. Același răs-

puns liniștitor, „nu se poate”, și aceeași intervenție indignată: „Alo, Barbu...”.

Astfel stînd lucrurile, continuăm investigația noastră cu speranța că vom găsi totuși un om care-și face meseria, iar mult discutatele lemne vor fi sparte și aranjate. Sunăm la 21 36 12, număr trecut și el în broșura de care aminteam. Ne răspunde o casă particulară. Tovarășul Barbu își aminteste că de cel puțin un an acest număr de telefon nu mai este valabil. De ce întrebăm, nu s-a adus corectura necesară în broșură, pentru a-i scuti pe cetățeni să se adreseze, cu problemele lor, unor adrese false? Înțelegem că în discuția noastră a apărut un moment delicat, fiindcă dînsul nu mai poate prelua receptorul pentru a cere subordonaților să-și facă datoria. Căutăm mai departe, printre aceștia, pe cei cinstiți, corecți, conștiințioși. Așa cum ne convingem, nu se poate lăuda că este și Marin Olaru, care ne răspunde la telefonul 80 45 85 al unității de pe Calea Rahovei 279. Mai întîi, acesta ne-a spus că nu se poate. După ce i-am promis că vom fi „atenți”, ne-a răspuns că nu are topoare. L-am asigurat că vom face noi rost de unele. Ajungînd cu negocierile în acest punct, ne-a cerut să trecem pe la el „ca să aranjăm”. Rugîndu-l să ne dea o certitudine că nu vom face drumul degeaba, ne-a asigurat că va trimite un băiat în după-amiaza acelei zile. Am întrebât și de preț, ca să știm să pregătăm banii. „Lasă, o să te tocmești dumneata cu el”.

— Alo, Barbu sint! Cum poți să vorbești așa, omule?!

În sfîrșit, tot căutînd, găsim. Toma Drăghici, șef de echipă în Calea Văcărești nr. 14, ne promite la telefonul 21 51 67 că va trimite chiar în aceeași zi doi muncitori. Contramandăm pe loc, îi mulțumim pentru bunăvoință — cu atît mai mult cu cît fusese corect și în privința prețului anunțat — iar tovarășul Barbu pare încîntat că are prilejul să-și felicite, iată, un subaltern. Dar bucuria dispăre ca norii bătuți de vînt, fiindcă la 18 43 15 Haber Herman ne răspunde cu același „nu se poate” iar Constantin Alexandrescu ne explică, impresionant, la telefonul 50 30 47, că oamenii lui sint „scumpi”, deși l-am asigurat că am avea bani să plătim serviciile cerute. Același ghinion ne-a pîscurat și la numărul 23 26 00, de unde am mai aflat, spre surprinderea noastră, că începînd cu data de 1 octombrie a.c. au apărut norme de stivuit dar nu și de spart lemne (!). De la inginerul Mihai Cîrstea, șeful serviciului producție al întreprinderii, n-am putut să aflăm mai mult decît că el însuși nu știe exact dacă există norme sau nu, dar crede că sint totuși, norme, din moment ce prestarea se află trecută în broșura de care aminteam. Ne abținem să insistăm asupra răspunsului apt să genereze comentarii ironice și vom încheia acest maraton telefonic subliniînd — dacă mai este nevoie — că nu de niște biete lemne a fost vorba pe parcursul acestor rînduri, ci de o mentalitate anacronică, stufoasă și boantă ca o buturugă!

DUMITRU ELIADE ■

Un secret al tinereții — să te ocupi de problemele oamenilor

Cînd fostul mecanic ceferist și apoi activist de partid Victor Mirlea a ieșit la pensie, în 1968, la Oradea, după o viață de trudă și de alergătură, s-a uitat înapoi cu mîndrie și, după cum se obișnuiește în asemenea ocazii, și-a făcut un bilanț. Muncise și luptase pentru o viață mai bună și mai demnă, acum venise vremea meritată a odihnei. Drept care, după ce și-a încasat prima pensie, s-a dus la unul din vechii tovarăși de muncă, Vasile Husar, la Comitetul județean de partid Bihor, unde și el, Mirlea, lucrase în ultimii ani, și i-a spus:

— Măi, Vasile, mie mi-ar fi greu să stau degeaba, dă-mi ceva de lucru.

Omul acesta care trecuse prin două războaie mondiale, care, ani de-a rîndul, bătuse cu piciorul Bihorul ca activist, care nu cunoscuse decît puține zile liniștite la viața lui și care, chiar în preajma pensionării, suferise un grav accident de automobil ce era să-l coste viața, pur și simplu nu era făcut „s-o tragă pe dreapta”. El trebuia să se simtă în mijlocul colectivității, să-i trăiască viața, să pună umărul la treburi obștești. Și astfel a pornit-o din nou pe drumurile Bihorului, deoarece, voluntar, s-a angajat să rezolve scrisorile trimise de cetățeni, plîngeri întemeiate sau neîntemeiate, privind certuri între rude, șicane administrative, birocrație sătească.

Și iată-l pe bătrînul Mirlea bătînd din nou la ușa gospodarilor, intrînd în curțile lor, stînd de vorbă sub șuri sau în cîmp și întrebîndu-i: „Cum vine asta, oameni buni?”

La Uileacu de Beiuș unchi și mătușile unui flăcău rămas orfan s-au instalat pe casa părintească. Iar cînd proprietarul îndreptățit prin lege a plecat la armată, au demolat-o și au vîndut locul. Cînd tînărul s-a întors de la cîtanie cu gînd să se însoare, ia casa de unde nu-i! Mirlea se duce la rudele hrăpărețe pentru a-i convinge să repare nedreptatea. Dar „autoîmproprietăriții” — cum îi denumește — nici gînd să se lase înduplecați. Mai mult, ei dau drumul cîinilor din lanț ca să-l sfîșie și-i strigă:

— Ce te bagi?

— O să fiți dați în judecată!

— Ei, și? Vedem noi cine are bani să poarte pîra. Băiatul n-are o lețcaie.

Cînd a auzit una ca asta, bătrînului mecanic, care o viață întregă luptase împotriva domniei banului, i s-a făcut negru înaintea ochilor.

După 90 de zile, tînărul a primit despăgubiri, pe cale judecătorească: 25 000 de lei. Bani, e drept, n-a avut ca să poarte pîra. Doar un avocat din oficiu.

A avut însă legea. Și pe Victor Mirlea, care, după proces, l-a ajutat să intre mecanic la moara din localitate. Azi, tînărul îi spune „tată”.

La Holod, careva vroia să-și construiască o casă, dar nu căpăta autorizație de la primărie. Ziceau: „Are casă, ce-i trebuie alta?” Mirlea a vrut să se convingă cu propriii săi ochi. Adevărat, omul avea casă: veche de peste un secol, dărăpănată, într-o rină, cu tîlpile putrezite și șindriile ciuruite; cit despre pereți, erau atît de crăpați încît puteai privi prin ei.

— Dar de ce nu-i dădea autorizație funcționar de la consiliu?

— Se pare că fusese între ei o rîcă din copilărie.

Omul și-a făcut casă nouă.

Uneori, comicul se împletește cu tristețe. Unei femei din Remetea, Bihor, i se refuză tăios actul de naștere tip R.S.R. de care are nevoie pentru a-și face mutația în Brașov, unde s-a angajat muncitoare.

— Zice că nu-mi dă, fiindcă-s moartă.

— Și unde stai acum? — o întrebă Mirlea.

— Nicăieri. Adică locuiesc în gară la Beiuș, că eu fără act nu mă întorc. Pasionatul activist cercetează actele de la Remetea și descoperă altă dandana: Andrei, fratele moartei vii, fusese dat dezertor de la încorporare de Cercul teritorial, deși, bietul, nu avusese gînd rău, fiindcă murise de mic. Un funcționar de la consiliu, poate după un chef, încurcase actele și mortul a fost declarat dezertor, iar voinica muncitoare de azi, moartă.

— M-am dus noaptea în cimitir, împreună cu funcționarul de la starea civilă și cu șeful lui — spune Mirlea — ca să ne convingem dacă Andrei e mort de-a binelea. Era. A doua zi, femeia avea certificatul de naștere în buzunar. I l-am înmînat chiar eu, martor fiind șeful de gară din Beiuș.

Nu toate ițele se descurcă atît de ușor. Cîte sute și poate mii de kilometri nu va fi parcurs, în acest scop, moș Mirlea, cum își zice el uneori de cînd „se odihnește” la pensie! El mai are încă un motiv ca să fie tot pe drum: îi ajută în muncă pe colaboratorii din Orșorhei. Prin această expresie se pot înțelege multe lucruri, citeodată destul de depărtate de sensul adevărat, și cel mai simplu, al acestor cuvinte: a ajuta în muncă.

— De zece ani, de cînd m-au ales delegat al organizației lor la o conferință de partid, fiecare miercuri din săptămîna este a lor. Mă duc acolo

unde lucrează combina, unde se taie finul, la paie, la dezmirișit, la semănat, la vite. I-am ajutat să construiască bucătăria furajeră, 300 metri pătrați pentru siloz, depozit de melasă, cazane de preparare, bazine de fermentare. (Eu, copilăria am făcut-o la zidărie. Mă pricepe la tencuit și pardoseală, la instalațiile de apă și electricitate, la schelării. Cu mina mea ridic o casă, ba pun și țiglele și jgheburile, tai sticla și fixezi geamurile, vopsesc fațada). I-am ajutat și la depozitul de cereale. M-am dus cu meșteri din Orșorhei în comuna Avram Iancu, unde se află o construcție tocmai bună pentru noi, am privit, am făcut schița și acum are și Orșorheiul depozit. Le-am ridicat ambiția.

Cînd nu se abate pe la Holod, la Uileacu de Beiuș, la Orșorhei sau prin alte așezări bihorene, bătrînul se ocupă de bătrîni. Doar în anul trecut, el a vizitat opt sute de membri ai Asociației pensionarilor, a colindat prin cămine de bătrîni, a făcut rapoarte și propu-

neri, acoperînd cu scrisul lui îndesat mii de pagini și de fișe — în care găsești material pentru zeci de romane adevărate — cu privire la părinți bătrîni de care copiii nu se îngrijesc așa cum ar trebui. Unele pot sluji ca un comentariu viu al faimosului „cîntec” al shakespeareianului Ariel: „Suflă, suflă, vînt de iarnă, / Nu ești atît de crud / Ca necunoștința omului”.

Firește sint acestea cazuri extreme, necaracteristice pentru societatea noastră, totuși mai apar ici și colo, și este meritul unor oameni ca Victor Mirlea să sint depistate și rezolvate. Bătrînii simt astfel că nu sint singuri, că asupra lor veghează colectivitatea. Nu e decît încă una din ipostazele în care încercatul activist comunist apare ca slujitor al cetățenilor.

Viața activă reprezintă pentru el chezașia tinereții, fiindcă, la urma urmei, tinerețea — spune Victor Mirlea — nu este o vîrstă, ci o stare de spirit.

LIONEL NIȚESCU ■

Parcă pentru a da „Lunii preparatelor culinare” un plus de farmec și de... apetit, „Minion”-ul și-a redeschis saloanele vechiului și în bună măsură, noului local de lângă Piața Amzei. Animatorii acestei unități comerciale de excepție, frații Nicu și Ion Chivu, împreună cu unul din emulii lor, Ionel Manciu, au de ce să se arate mîndri în fața acestui morman de apetisante crustacee reprezentînd numai o infimă parte din „materia primă”, mereu proaspătă, folosită la realizarea a nu mai puțin de 500 (cinci sute) preparate oferite zilnic consumatorilor, dintre care 40 sint premiere. Adăugați vinurile de soi, serviciile de calitate, prompte și reverențioase, ambianța saloanelor și vă veți face o idee despre localul „Minion” în noua sa postură.

Foto: ION PREDOȘANU

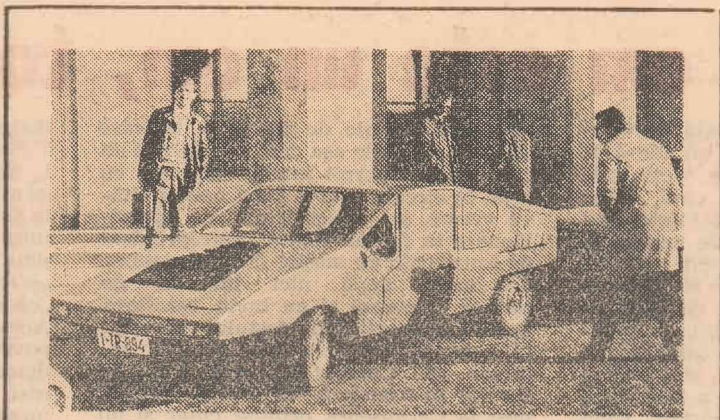
Vă scriem în numele cadrelor didactice și al elevilor de la Liceul industrial de poligrafie și tehnică cinematografică nr. 16 din București, liceu situat în strada Străulești nr. 13, sectorul 1. Dorim să facem o propunere: este vorba de prelungirea autobuzului 31R — prelungirea solicitată și de oamenii muncii de la întreprinderile din zonă, I.M.P., Combinatul Fondului plastic etc., în coloanele „României Libere” — până la Liceul industrial nr. 16 sau până în Bucureștii Noi, ceea ce ar facilita deplasarea în bune condiții a populației din Pajura ca și a elevilor școlii noastre către și dinspre centru. La ora actuală, linia respectivă, venind dinspre Casa Școlii, are stație în fața hotelului „Parc”, apoi cap de linie la I.T.T.A. De la stația „Parc” și până la școala noastră e o distanță destul de mare ce nu poate fi parcursă decât pe jos, incluzând și traversarea unei șosele duble cu circulație intensă; în plus, programul de activitate al liceului se desfășoară până la orele 21-22, ore târzii pentru elevi și profesori, care nu o dată au fost acostați de indivizii certați cu legea. Credem că diversele aspecte pe care le implică această propunere merită să fie analizate atent de către forurile în drept. (Scrisoarea este semnată de prof. A. Dragnea, împreună cu 15 tovarăși.)

Mă numesc Stănilă Buzatu și am un copil în vîrstă de 5 ani la grădinița cu program prelungit nr. 13 din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej. Din toamna anului 1975 și până în octombrie am plătit pentru copil 36 lei lunar; din 14 octombrie însă mi s-a impus să plătesc 37,50 lei lunar, întrucît conducerea grădiniței înțelege că aș lucra într-o unitate socialistă și trebuie să suport această sumă. Soția și cu mine lucrăm la Asociația economică intercooperatistă pentru creșterea vacilor cu lapte Buciumi, unitate ce funcționează ca unitate economică, cu personalitate juridică, noi fiind lucrători cu toate drepturile ce ni se cuvin de aici, cu excepția acestuia pentru care vă scriu. Tovarășii de la grădinița nu mi-au cerut până acum să plătesc suma respectivă și nici accept de la unitatea unde lucrez întrucît în regulamentul de funcționare al căminelor nu se specifică faptul că această unitate ar fi C.A.P. și care ar trebui, așadar, să dea accept și să plătească pentru copiii oamenilor muncii.

Mă numesc Ionel Balaciu și lucrez ca muncitor în cadrul Schelei de extracție Ticleni, județul Gorj. Doresc să vă aduc la cunoștință o problemă ce preocupă aproximativ 90 la sută din tovarășii mei: din centrul orașului — unde locuiesc majoritatea muncitorilor — până în zona industrială sînt aproximativ trei-patru kilometri, dintre care o bună parte din distanță e situată în pantă. Iarnă sau vară, ziua și noaptea, oamenii trebuie să parcurgă acest drum pe picioare, pentru că mașina care transporta muncitorii — numită și „mașina schimburilor” — a fost desființată acum un an. Reînființarea acelei curse ne-ar fi de mare folos, cu care ocazie aducem la cunoștință conducerea întreprinderii că noi, muncitorii Schelei de extracție, sîntem oricînd dispuși să achitam costul acestui transport.

Din partea Consiliului popular al municipiului București: în urma verificărilor întreprinse pe marginea celor semnalate de un GRUP de locatari, vă facem cunoscut că într-adevăr, așa cum arată semnătura, în apartamentele imobilului din strada Tunsu Petre nr. 18 locuiesc ilegal și alte persoane; foarte multe apartamente de aici sînt îngrijite necorespunzător. Față de situația constatată, Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului București a dispus ca apartamentele degradate să fie reparate de către locatari în timp de două săptămîni, iar organul de miliție să intervină pentru asigurarea ordinii și depistarea tuturor persoanelor apte de muncă în vederea încadrării lor în producție.

Cu vreo 6 ani în urmă mi-au apărut niște benzi de sclerodemie pe miini și picioare. Am fost tratat cu diverse medicamente, am fost internat și în spital, boala și-a continuat însă drumul ei, iar cu vreo trei luni în urmă începuse să progreseze rapid. Nu mai puteam dormi noaptea din pricina durerilor și

● Ceea ce vedeți în fotografie reprezintă rodul imaginației, pasiunii și mai ales al muncii lui AUREL TUDOR, tehnician I.G.M. Teorman, domiciliat în Alexandria, și aflat pentru o scurtă vizită la redacția noastră. Pornind de la un simplu motor de Trabant 601, și lucrând la domiciliu, manual, mașina pe care o vedeți — și care stîrșește, firește, curiozitatea și admirația cetățenilor — are o viteză maximă de 120 km/oră. Cîteva date tehnice: greutatea proprie — 600 kg; lungime — 4,1 m; lățime — 1,7 m; înălțime — 1,1 m. Caroseria este construită din tablă de 1 mm, iar șasiul este realizat în formă de U, 80x40x40. Farurile sînt escamotabile. Costul materialului: în jur de 22 000 lei. Costul muncii, pasiunii, imaginației, lua-te laolaltă? Acesta nu se poate exprima în cifre!

HORIA PĂTRAȘCU ■
Fotografie de ELENA GHERA ■

usturimilor pe care le aveam. Am avut însă șansa să citesc în revistă articolul despre autodidactul Pavel Kozak, și luînd legătura cu acest om am trăit pur și simplu o neșperată fericire: de cînd am început tratamentul și pînă la data la care vă scriu aceste rînduri — acum fiind sănătos complet — sînt doar 20 de zile! Închei, transmitînd mulțumirile mele și cele mai bune urări de viață acestui om, cit și redacției revistei dumneavoastră, care a făcut publică activitatea acestui om. (Constantin Roată, municipiul Gh. Gheorghiu-Dej)

Vă scriu despre blocul E2, din strada Cernei, cartier Gojdu, din Deva; blocul a fost construit prin anii 1967-1968, dar nici pînă astăzi n-a fost terminat. Starea în care se prezintă acum este deplorabilă: cad ferestre cu tocure suport cu tot, cad cărămizile din zidărie, blocul nefiind încă tencuit, situație în care folosirea instalațiilor de apă, gaz, curent electric a devenit un pericol permanent pentru toți locatarii acestui bloc. Pe scurt, folosirea blocului în starea actuală contravine tuturor normelor, taxele de chirie plătindu-se însă de către locatari integral, conform legii. În decembrie 1976 o scară întregă a fost evacuată, pentru a se finisa. Dar nimeni n-a mișcat un deget. 20 de apartamente stau de atunci goale, se joacă în ele copiii și le sparg geamurile cu pietre, degradarea se accentuează. O situație relativ asemănătoare se poate întîlni și la blocul vecin, F2. Nimeni nu știe ce viitor asteaptă cele două blocuri, pe numele lor E2 și F2! (Vasile Măciucă, Deva)

Revenim prin aceste rînduri pentru a arăta situația copiilor din cvartalul Livada, care nu se pot juca în „spațiile de promisiuni” ale Administrației domeniului public a sectorului 5, ci au nevoie de un spațiu fizic de joacă. (În numele comitetelor asociațiilor de locatari ale blocurilor 1, 2, 3 și 4 — Livada, Șoseaua Giurgiului — București, semnează președintele Asociației de locatari a blocului nr. 2, din strada Ghimpașilor nr. 23.)

Locuim în Craiova, în cartierul Lăpușului, blocurile A 14, A 19, A 21 și A 22. De aproximativ o lună de zile, lada de resturi menajere — aflată la circa 250 metri distanță — a fost instalată exact între intrările blocurilor noastre, dispuse în careu, la o distanță de aceste intrări ce variază între 3 și 10 metri, constituind un focar de infecție, un real pericol de îmbolnăvire pentru toate familiile din aceste blocuri. Toți cei care locuiesc aici se plîng de mirosul greu, chiar și în acest sezon, care se degajă din această ladă; ferestrele sînt ținute închise în permanentă. Multe familii reclamă faptul că noaptea nu se pot odihni de zgomot-

tele produse de diverse animale ce se adună la resturile de mîncare etc. Poate că la prima vedere o astfel de situație poate părea hazlie, nouă însă, celor care locuim aici, nu ne vine deloc să rîdem, vă rugăm să ne credeți. (Scrisoarea este semnată de Aurel Biru, împreună cu un număr de 50 de locatari)

Din partea I.C.R.A.L. „Pajura” București: referitor la scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către locatarii imobilului din strada Popișteanu nr. 10, sectorul 8, vă comunicăm: la acest imobil s-au executat repararea coșurilor, revizia invelitorii și repararea ei, refacerea tencușurilor interioare, pereți, tavane, la toate apartamentele degradate. Au rămas de executat tencușii părți comune, casa scării și două sobe de refăcut, fapt pentru care la această adresă s-au păstrat 0,50 m.c. mortar de var și 3 saci de ciment, care sînt în perfectă stare. Lucrările s-au planificat în trimestrul IV deoarece nu prezintă urgență, imobilul avînd încălzire centrală.

În Aleea Roman din Reșița, la nr. 6, se află un bloc cu 9 etaje unde locuiesc 120 familii. Un număr de 60 apartamente de la etajele superioare — 6, 7, 8 și 9 — sînt lipsite de apă caldă în timpul zilei: aceasta curge foarte puțin între orele 5-7 și apoi noaptea între 22,30-24, ore cînd practic nu poate fi utilizată în gospodărie. Această situație — unică în cartier — ne creează mari neajunsuri în ceea ce privește gospodărirea, confortul, gradul de igienă personală etc. Inițial ni s-a spus că nu sînt fonduri pentru construirea unei centrale suplimentare; acum fondurile sînt, nu știm ce mai lipsește pentru a scăpa familiile noastre de neajazul pomenit. I.J.G.C.L.-ul, în schimb, se dovedește destul de prompt în a ne incasa contravaloarea apei calde care... nu curge. (Dumitru Bochiș, președintele Asociației de locatari 131, Aleea Roman 6, Reșița)

Întreprinderea PLAFAR Cluj: în revista FLACĂRA nr. 45 a apărut un articol în legătură cu preocupările unui colectiv de cercetători de la Institutul medico-farmaceutic din Cluj-Napoca privind valorificarea plantelor medicinale. Din articol am aflat că datorită lipsei plantei Alchemilla vulgaris — creșterea — fabrica Terapia nu a putut prelucra sub formă de extract decât o cantitate infimă de 8-10 kilograme, tot acestui motiv datorîndu-i-se întîrzierea trecerii la producția industrială. În legătură cu problema materiei prime, planta necesară producției, ținem să vă informăm: creșterea se găsește din abundență în județul Prahova, Muntele Roșu, unde s-a recoltat în anul 1976 o cantitate de peste 7 000 kilograme. Nefiind însă nici o cerere pe plan intern, Întreprinderea PLAFAR București a

oferit-o pentru export. În anul 1977, tocmai din lipsă de beneficiar, nu s-au mai făcut alte achiziții. Introducerea în cultură s-ar justifica în cazul în care necesarul anual de 3 000-5 000 kilograme nu ar fi realizabil din flora spontană.

La 5 decembrie a.c. se implinesc 50 de ani de cînd 54 de locuitori din satul Bălănești, comuna Cozieni — pe atunci comuna Bălănești — județul Buzău, au hotărît înființarea, aici, a unui cîmin cultural. Fără a avea intenția să facem un istoric al activității acestui cîmin, menționăm doar că în cadrul său funcționau un cor sîtesc, o echipă de teatru, una de dansuri populare — aceasta din urmă pe lângă spectacolele date în Bălănești a participat la diverse concursuri județene — formații care au obținut, în decursul anilor, 7 premii I, din care 4 pentru frumusețea costumelor. Baniile colectate cu ocazia spectacolelor s-au folosit pentru înființarea și dotarea unei biblioteci, construirea unei scene de teatru etc. Aceste rînduri se doresc a fi un modest omagiu celor care acum 50 de ani au activat aducîndu-și aportul la ridicarea nivelului cultural al locuitorilor comunei și satului lor. (Prof. dr. N. Vasilescu, Iași)

Aducem mulțumiri pe această cale Autobazei 3 călători pentru reînființarea cursei auto București—Valea Sării din județul Vrancea, începînd cu data de 7. XI a.c. În acest fel s-a venit în sprijinul cerințelor legitime ale locuitorilor din Urziceni, Buzău, Rimnicu Sărat, Focșani, Odobești, Jariștea, Vidra, Valea Sării. Încă o dată mulțumim pentru această inițiativă. (Scrisoarea e semnată de un grup de cetățeni din satul Colacu, comuna Valea Sării, județul Vrancea)

Motivul pentru care vă scriem este următorul: în toate apartamentele de la etajul IV ale blocului 17A din Constanța, Aleea Căprioarei nr. 3, Tomis Nord, atunci cînd plouă și după două-trei zile după ce ploaia a stat, sîntem nevoiți a folosi toate vasele din bucătărie pentru a salva mobilierul și parchetul. După multe insistențe, am reușit să încheiem un contract cu ICRAL Constanța în vederea reparării acoperișului, am plătit și un avans de 40%, lei 27 220 plus contravaloarea devizului. Lucrarea a fost prevăzută a se începe în luna octombrie a.c., însă acum ni se spune că nu se dispune de cantitatea necesară de bitum, astfel că lucrarea nu a început nici acum, în prag de iarnă. (Romei Mogoșeanu, Constanța)

În orașul Oravița, județul Caraș-Severin — oraș aflat în plină transformare — se ivesc și cîteva neajunsuri care îi nemulțumesc pe oamenii muncii de aici. Astfel, în noul centru de locuințe „Zona Gării” nu se găsește nici o librărie, singura librărie fiind la circa 3 kilometri; se găsesc în schimb două unități de desfacere a legumelor și fructelor situate la numai... 15 metri una față de alta. De asemenea, în întreg orașul nu există un magazin specializat în produse electrotehnice și electronice. În ceea ce privește transportul în comun: în orele de funcționare a autobuzelor, de pildă, sînt prevăzute și anumite ore pentru a se circula pînă la stația „spitalul cronic”, dar acestea numai pe hirtie, întrucît șoferii nu le respectă, oamenii care locuiesc în această zonă fiind nevoiți în zilele reci să înfrunte intemperiele, mergînd pe jos o bună bucată de drum. (Ioan Neagu, Oravița)

Din partea Comitetului municipal Bacău al P.C.R.: „Referitor la scrisoarea făcută redacției de către cetățeană Rodica Pintilie din Bacău, strada Letea, bloc 15A, apartament 4, vă informăm: R.P. face parte din personalul muncitor din cadrul Spitalului județean, are patru copii, locuiește la adresa sus indicată iar soțul este internat definitiv la un spital de boli psihice. Referitor la reclamația făcută, precum că cetățeanul C.C. ar avea o atitudine netovărășească față de persoana sa, cele relatate nu se confirmă. Cetățeană Rodica Pintilie are o comportare urîtă în bloc față de ceilalți locatari, nu respectă ordinea și disciplina, nu-și educă fiii să aibă o atitudine civilizată, face fel și fel de reclamații la diverse organe încercînd să-și acopere astfel propriile lipsuri din comportarea

sa. Pentru atitudinea pe care o are a fost chemată în dese rînduri la conducerea spitalului, s-a discutat cu ea, toate acestea n-au avut însă nici un efect. Urmează a se interveni pentru corectarea atitudinii sale pe cale juridică”.

Spre sfîrșitul lunii trecute am vizitat parcul Bucov care se găsește la marginea municipiului Ploiești. Acest parc dispune de o interesantă minigrădină zoologică, destul de dotată. M-a izbit totuși faptul că animalele erau foarte slabe. Din curiozitate am asistat la programul de hrănire a acestor animale. Pe la orele 11, urșilor de pildă li s-a dat, fiecărui, cîte o piînă neagră pe care au mîncat-o cu poftă, unii muind-o în apă. Am întrebato pe îngrijitoare dacă piînă și hrana de bază a urșilor. Mi-a răspuns că „le mai dăm și mămăligă”. Lupilor nu li s-a dat în acea zi nimic, deși își cereau și ei dreptul. Mi s-a explicat că în ziua precedentă primiseară „chiar carne”, dar că pentru ziua respectivă, deocamdată, nu aveau ce să le dea. Vă rog să propuneți rîndurile respective celor în drept. (Victor Păun, Băbeni — Olteju, județul Vâlcea)

POȘTA REDACȚIEI

Maria Feher — Cluj-Napoca. Nu trebuie să vă cereți nici un fel de scuze, pesemne că adresa noastră a ajuns cu întîrziere, esențialul e acela că v-ați văzut visul cu ochii: sînteți studentă! Vă dorim succes atît dv., cît și cadrelor profesionale din minister care v-au ajutat și care astăzi, iată, au început să vă îndrume.

GRUP cooperatori — Ploiești, Teorman. Pentru a da curs scrisorii dumneavoastră, în sensul de a constata dacă acuzațiile pe care le aduceți persoanei în cauză sînt întemeiate sau nu, vă rugăm să reveniți cu o altă scrisoare pe care să o și semnați.

George Cosma — Constanța. Consiliul popular al municipiului Constanța ne-a informat că — reanalizîndu-se situația dv. — vi s-a repartizat în strada A. Caratzali nr. 5 un spațiu de locuit compus din 2 camere.

Simion Înșurățelu — municipiul Gh. Gheorghiu-Dej. Problema absolvirii școlii profesionale în meseria „electromecanic” pe baza promovării cursului de calificare de gradul II se va putea examina numai după primirea instrucțiunilor din partea Ministerului Educației și Învățămîntului, ca urmare a Decretului nr. 208/1977 al Consiliului de Stat privind organizarea și funcționarea învățămîntului profesional (art. 55).

Vasile Onuț — Galați. Doctorului D.C. Mirghia îi puteți scrie pe adresa Spitalului militar central — București.

Matei P. Cernic — orașul Dr. Petru Groza. Din moment ce nici pe calea tribunalei nu ați reușit să vă recuperați banii, singurul nostru sfat pe care vi-l putem da este acela ca măcar pe viitor să cunoașteți mai bine persoana căreia sînteți dispus să îi imprumutați o sumă importantă, și mai ales care sînt procedeele legale, pentru a fi scutită de astfel de neplăceri.

H. P. ■

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10-13, iar luni, marți și miercuri între orele 10-17.

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Un om este un om, totuși...

OMUL NOU

**Spune-mi
ce prieteni ai...**

Om-om se cunoaște după fapte și după cuvânt, dar și după prieteni. Adeseori aceștia din urmă îi determină faptele și cuvintele, gândurile și sentimentele. O prietenie cu un om de treabă și de omenie e o binefacere; o prietenie cu un netrebnic poate fi, nu o dată, fatală. Un prieten lucrează neconștient asupra personalității noastre, asupra conștiinței noastre, o influențează cu felul lui de a fi, de a gândi, de a se comporta în societate. Dacă e serios și bun în bine, dacă e netrebnic și rău în rău. Au existat și există prieteni exemplari, care și-au croit împreună un destin strălucit în viață. Au existat și există prieteni care s-au ajutat și s-au format reciproc în lupta cu greutățile vieții, cu ignoranța și cu ispitele tinereții. Au existat și există prietenii nefericite care duc la dezastru, la ruina personalității umane, la grave acte antisociale și imorale. Presa din ultima vreme, ca expresie a gândurilor și sentimentelor opiniei publice, ne-a adus la cunoștință destule exemple revoltătoare. Tinărul X sau Y ajunge huligan, infractor și criminal fiindcă într-o nefericită zi legase o prietenie negândită cu o bandă de răufăcători. Odată intrat în legături de prietenie cu asemenea neoaameni el devine repede un neom. Cine intră în mocirlă se murdărește în chip fatal. De aceea tinerii fără experiența vieții trebuie să deschidă bine ochii, să cunoască amănunțit și profund pe cel de care într-un fel sau altul își vor lega destinul. Superficialitatea, atitudinea de bravadă, pripeala în închegarea unei prietenii pot fi oricui fatale. O prietenie e o comoară rară, o valoare de neprețuit, dar gîndește-te că uneori mai există și valori calpe, nu te lăsa înșelat nici de falsul curaj al cuiva necunoscut, nici de „șmecheria” lui, nici de tupeul și spiritul descărăcăt pe care le afișează. Caută, mai întâi, atent, să vezi dacă muncеște și întreabă-te cu ce trăiește. Gîndește-te bine pe mințile cui îți dai sufletul și viața ta căci într-o prietenie acesta e capitalul pe care-l investești. Dacă-l pierzi în apele turburi și în noroiul unei false prietenii — te-ai pierdut pe tine. Alege-ți bine prietenii, căci dacă rudele ți le dă destinul, prietenii ți-i alegi singur. Nu uita nicicînd că după prieteni se cunoaște omul, că-i mai bine cu un om cinstit și de treabă la pagubă decît cu un escroc și rău la ciștiș. Va fi un cîștig care nu durează, ca tot ce-i clădit pe necinste și hoție. Desigur, un „om fără prieteni e ca stînga fără dreapta”. Prietenia e o împlinire a ființei noastre. Dar nu orice prietenie. Cîta dreptate are vorba bătrînească și cîta experiență multisculară fructifică adevărul ei: spune-mi cu cine ești prieten ca să-ți spun cine ești.

Firește, oameni perfecți nu există, nu-i deal fără plai și nici om fără de bai, adică fără cusur, dar depinde ce fel de cusur, cît de viu și de activ este acesta și dacă se poate îndrepta sau nu. Prietenii bune sînt acte profund sociale fiind menite să întărească unitatea societății. Prietenii cu scopuri distructive, hoști și filhărești, sînt prin fire antisociale și societatea e chemată să se apere, să le distrugă cu hotărîre și întransigență. Societatea noastră socialistă, cu spiritul ei umanist, generos, educă, creează condiții obiective de reeducare a celor ce au greșit, manifestă o grijă părintească pentru fiecare cetățean în parte dar unii se arată refractari la orice gest omenesc, refuză sfatul și ajutorul societății și

„Cine nu primește sfat
Nu e nici de ajutor”.

Primul sfat bun ți-l poate da un prieten bun, cum primul sfat rău ți-l dă, fără dubiu, un prieten rău.

De aceea sîntem chemați cu toții: educatori și părinți, colegi și tovarășii de organizație, organe de stat, în școală și fabrică, pe șantier și pe stradă să veghem la petreceri și la distracții tinerești, ca această floare prețioasă a prieteniei să nu crească pe gunoaiele societății. Să-i ferim pe tinerii care intră în viața de prietenii periculoase, generatoare de dezastru. Ținuta morală a unui tinăr este oglinda prieteniiilor sale, prietenii față de care societatea nu poate rămîne indiferentă.

ION DODU BALAN ■

Povestită de el însuși, viața lui Constantin Chiotan pare să fie un adevărat roman picaresc. Necazurile vieții sale au început din anul 1952, cînd, tinăr economist cu studii medii, a înțeles să-i dea în vileag pe unii dintre necinstiții lucrători ai comerțului din Reșița. Acțiune temerară, întrucît el însuși a fost pedepsit cu o amendă de 1.000 lei și o condamnare de 9 luni, cu suspendare, sentințe care, în urma unui recurs, au fost achitate. De atunci, din 1952 și pînă în anul 1962, Chiotan a fost, după spusele sale, permanent hăituit. Cum reușea să-și găsească o slujbă conformă sau neconformă cu studiile sale medii, cineva ținea să-l hăimătească contractul de muncă să înceteze. Mereu și mereu singur, fără slujbă, fără casă și amenințat permanent de niște oameni atotputernici! Ca om, dar mai ales ca reporter, ceea ce înseamnă că am avut prilejul să ascult cîteva zeci și chiar sute de vieți de oameni povestite de ei înșiși, eram pur și simplu intrigat, motiv pentru care l-am întrebat cine au fost și cine sînt acei oameni care voiau neapărat să se răzbune. „Ospătari, mi-a răspuns Chiotan, gestionari, oameni ai T.A.P.L.-ului. Unul a murit, altul a fost închis, un altul a plecat din Reșița, altul e pensionar...” N-am înțeles, trebuie să recunosc, cum de au reușit astfel de oameni, a căror putere, ca să zic așa, este, orice s-ar spune, destul de limitată, să-l urmărească și să-l dea afară din orice slujbă pe Constantin Chiotan. Aveam să-mi dau seama mai tîrziu că interlocutorul meu este un om chinuit de mania persecuției. Drept dovadă că situația chiar asta și era, activitatea aceluiași Chiotan, ca șef al biroului export din cadrul Combinatului siderurgic Reșița, în perioada 1962—1968; nu numai că nimeni nu i-a creat nici un fel de greutate în această perioadă, dar munca sa a fost apreciată cum se cuvine, ba chiar a și fost evidențiată de cîteva ori. Dar, după 6 ani buni de muncă, într-un colectiv care, după cîte am înțeles, îl aprecia, Constantin Chiotan se transferă la U.J.C.M. Reșița ca șef al serviciului de aprovizionare. De ce s-a transferat? Iată o întrebare la care nu am primit nici un răspuns clar. Înclin să cred că interlocutorul meu

și-a adus aminte de perioada în care schimba slujbele așa cum se schimbă un tren cînd ai pornit într-o călătorie cu bilet în circuit. Iată-l, după numai cîteva vreme, șef al serviciului de aprovizionare la foarte tînăra Întreprindere de construcții de mașini din Caransebeș, de unde după nici un an de muncă (intensă și cu bune rezultate, apreciere aparținînd fostului director al întreprinderii, la ora actuală secretar al Comitetului județean de partid) se transferă la I.C.M. Reșița, deși la Caransebeș primise chiar și un apartament. „A fost cea mai mare greșală din viața mea, avea să-mi mărturisască interlocutorul meu. Venirea la I.C.M. Reșița i-a supărat și deranjat pe foarte mulți oameni. De ce? Nu știu. În 1972, din funcția de șef al biroului de desfacere, am fost retrogradat, ca merceolog, motivîndu-se că aș avea o pată la cazier. Era vorba despre cea amendă de 1.000 lei din 1952, amendă de care fusese achitat în recurs. Eu spun că era de datoria serviciului personal să descopere că amendă aceea fusese achitată și deci eram nevinovat. Dar nu, serviciul personal n-a mișcat un deget, a trebuit să umblu eu după acele acte doveditoare. Cînd am adus sentința de achitare am fost repus în aceeași funcție de șef de birou”.

Să recunoaștem că pe un om marcat de mania persecuției cu astfel de „eroare” n-avea cum să-l lase indiferent. Relațiile dintre Chiotan și toți ceilalți colegi ai săi, ba chiar, și cu unii șefi, au fost puternic influențate de acest incident, de o parte și de cealaltă manifestîndu-se suspiciuni exagerate. Greu trebuie că au mai cîntărit în balanță aceste relații încordate, deoarecîce în 1973, cu prilejul unor restructurări, Chiotan a fost trimis la recalificare, în secția 550, la sudură, după 21 de ani de muncă pe post de economist cu studii medii. Dat fiind numărul mare de lucrări, după numai o lună de recalificare (!) Chiotan a fost rechemat în funcția de tehnician (ceilalți colegi ai săi fuseseră restructurați din funcțiile de șefi de birou în cele de economiști principali sau tehnicieni!) dar, pe lîngă sarcinile pe care le avusese înainte de restructurare, a primit și un alt sector în care, la ora actuală, lucrează doi oameni. Acești doi oameni au apărut la foarte scurt timp după ce Chiotan a

fost din nou restructurat, adică după 5 august 1977. În momentul de față, de la data amintită, Chiotan este ajutor de strungar. Cu alte cuvinte se recalifică, în timp ce pe postul său au apărut între timp trei oameni, adică un economist plus cei doi tehnicieni care se ocupă de sectorul ce-l primise Chiotan drept „cadou” la reîncadrarea sa din 1973. Acestea fiind principalele date ale unei povești suficient de incilcite, nu am fost deloc surprins că nici unul dintre tovarășii săi nu-l apreciază. Există o părere unanimă că numitul Chiotan este un tip insuportabil, infatuat, că vorbește în doi peri, că este ironic, ba chiar și nepoliticos. Ei bine, deși Chiotan cunoștea cu exactitate aceste păreri ale colegilor nu a catadicsit să le infirme. A considerat că mai nimerit ar fi să ierte colegilor săi acest zic de impresii defavorabile. Care va să zică tot el să-i ierte pe colegi! Mă întreb, la capătul acestei anchete, de unde și de ce această atitudine din partea lui Chiotan, mai ales că numitul Chiotan este un talentat minutor al versului, cu deosebire al versului de fabulă, ceea ce presupune o inteligență activă, deprinsă cu întorsăturile de spirit și analiză psihologică. Să fie vorba numai despre o anume manie a persecuției?! Să-l învinovățim deci pe Chiotan pentru că a alimentat din plin și cu nesăbuintă înăsprirea continuă a relațiilor dintre el și ceilalți membri ai colectivului? Dar colectivul, care nu reprezintă doar gîndirea unui om, ci suma capacității de gîndire a tuturor membrilor, ce anume a făcut ca starea de tensiune să dispară? Nimic. Dimpotrivă, deși Chiotan poate face oricînd dovada capacității și experienței sale, fie într-un birou de desfacere, fie într-unul de aprovizionare, a fost notat, înainte de restructurarea din 5 august, ca necorespunzător. În loc de oricare altă concluzie, necorespunzătoare ni se pare a fi nu doar atitudinea lui Chiotan față de colectiv și față de el însuși, ci mai ales atitudinea lipsită de omenie și înțelegere a tuturor celor care, în loc să lupte pentru o normalizare a relațiilor dintre Chiotan și colegii săi, au asmuțit acel colectiv împotriva unui om care, trebuie să recunoaștem, este un om totuși.

VICTOR NIȚĂ ■

Un „șef”, mai mult zbir

Ne aflăm la secția de mecanizare nr. 4 Dudescu din cadrul S.M.A. Inșurăței, județul Brăila. Este sîmbătă 22 octombrie 1977, orele 9. Îl căutăm pe șeful secției, Nicolae Popa. Ni se spune că se află pe teren. La orele 10 vine contabilul șef al S.M.A.-ului, tovarășul Radu Cîrîc, și întreabă de același șef de secție. I se răspunde invariabil „este pe teren”. Cu ajutorul unui „ARO” rezistent, contabilul șef pornește pe teren în căutarea „șefului”. După două ore un „ARO” prăfuit frînează cu un scîrțîit prelung (parcă exprimînd nemulțumirea contabilului șef) în fața secției. Se revine cu întrebarea: „Unde este tovarășul Nicolae Popa?”

De ce am relatat această secvență „de lucru” din secția de mecanizare nr. 4 Dudescu? Pentru că ea reflectă grăitor modul în care șeful acestei secții înțelege să se achite de sarcinile, profesionale mai întîi, ce-i revin. Dimineața vine la serviciu, unde împarte cu „clementă” (vom justifica pe parcurs expresia) obligațiile ce trebuie să le îndeplinească peste zi fiecare muncitor, după care pleacă... „pe teren”. Apoi, pe la orele 16 „șeful” revine — de multe ori „afumat”, cum se spune — și începe controlul activității fiecăruia din secție. Concluziile — însoțite de injurii, invective și, uneori, amenințări cu bătaia sau cu „poți să pleci acasă, nu am nevoie de tine” — sînt trase pe loc. Riști să fii trecut absent pentru toată ziua dacă scoți măcar o vorbă să te aperi. Bunăoară, așa s-a întîmplat și cu mecanizatorul Nicolae Turcu. Pe la orele 10, într-una din zile, cînd acesta l-a căutat pe „șef” pentru a-l consulta într-o problemă de ordin tehnic (se demontase un motor), fără prea multe vorbe a fost trimis... acasă. Aflat sub imperiul nervilor, în ziua aceea, „șeful” nu mai avea nevoie de serviciile mecanizatorului...

Cum a fost posibil acest lucru? Simplu, pentru „șef”, mai complicat pentru Nicolae Turcu, care are de întîlnit trei copii și o soție pensionată pe caz de boală. Nu sînt admise explicațiile. În această secție discuțiile cu „șeful”

nu sînt permise; aici ordinul se execută (chiar dacă ce ți se spune aparține absurdului); altfel, riști — după ce ai lucrat ore bune din acea zi — să ieși un motivat sau să fii alergat prin secție, urmărit insistent de „parul” șefului (sic!); cu o condiție însă: să fii mai tinăr ori mai firav de statură. Puțini sînt cei care nu au fost trimiși acasă de acest „șef” cu hachițe, ba mai mult, unii au făcut cunoștință și cu palmele sale grele mulate pe ciomag.

Nu demult am avut prilejul să discutăm detaliat cu Nicolae Popa. Din păcate zadarnic căci dumnealui nu permite nimănui „să-i sufle în fasole”!?? Comentariile sînt de prisos, desigur.

Care sînt urmările acestor grave abuzuri comise de Nicolae Popa? Dincolo de traumele de natură psihologică și morală create fiecărui mecanizator, ce-și vede demnitatea călcată flagrant în picioare cu atîta granjomanie și agresivitate de omul care ar trebui să le fie cel mai bun tovarăș de muncă, se apelează frecvent la abandonarea locului de muncă (cu riscul de a nu mai lucra în aceeași meserie). În momentul documentării noastre șase tractoare (unele — e adevărat — erau defecte) nu mai aveau mecanizatori. Exemple? Mecanizatorul Nicu Gîrbu, după 17 ani de muncă în aceeași unitate (cinci ani fiind și secretar de partid), a fost nevoit să lase volanul tractorului — cu mari regrete, după cum ne-a mărturisit. Fruntaș în producție ani de-a lungul (are cinci distincții de „Fruntaș în întrecerea socialistă” și două medalii jubiliare) l-a înlocuit de cîteva ori chiar și pe „șef” cînd acesta plecase în concediu: „Ce bine mă înțelegeam cu oamenii: cînd ne apucam de-o treabă era bine făcută, așa, cu vorbă bună, omeneste. Oamenii fac însutit mai mult și mai bine dacă cel care îi conduce îi înțelege, este apropiat de ei”, sînt doar cîteva reflecții ale experimentatului mecanizator Nicu Gîrbu.

— De ce ați plecat de la secție, tovarășe Gîrbu?

— Nu mai puteam suporta atmosfera

ce mi-o crease șeful de secție Nicolae Popa. Printre altele mă făcea și hoț, spunînd că fur sîrmă sau alte fiare ce există prin atelier — deși niciodată nu am fost prins sau văzut cel puțin cu un fir de ață care nu-mi aparținea.

— Ați mai reveni în secție, la vechiul loc de muncă?

— Mi-e dor de volan. Vă dați seama, am 17 ani în meseria pe care o iubesc, cu toate greutățile ei. Aș reveni dacă aș găsi o atmosferă cu totul nouă, plină de înțelegere și bun-simț.

Nu ne-am propus să facem o listă cu cei plecați din această secție. Îi amintim totuși pe Tănase Mocanu, Dumitrache Boboc, Mihai Chipăilă, Năstase Chipăilă și alții, care, deși locuiesc în Dudescu, preferă să facă naveta numai să scape de un asemenea zbir cum este „șeful”.

Acum — după 10 ani de muncă la aceeași unitate, fruntaș în producție — își caută un nou loc de muncă și mecanizatorul Nicolae Turcu. Este ultimul care a fost trimis acasă de două ori.

Ne întrebăm în numele căror legi, instrucțiuni ori principii hotărâște Nicolae Popa, la bunul lui plac, trimiteră acasă a mecanizatorilor?

E de-a dreptul surprinzătoare, avînd în vedere aceste situații, lipsa unui climat combativ, a spiritului critic, responsabil, ce caracterizează de obicei un colectiv de muncitori. Cum acționează comunistii din această secție, organizația de partid de aici? Conducerea S.M.A.-ului, personal inginerul Liviu Teodorescu, directorul unității, ne-au asigurat cu multă seriozitate că Nicolae Popa va fi pus în discuția consiliului oamenilor muncii. După cîte știm nici de această dată (în fața noastră recunoscuse totuși o parte dintre greșelile sale) „șeful” nu a fost dispus să admită că stilul său de muncă este defectuos, socotînd că se află în posesia adevărului absolut, că numai el are dreptate.

Așteptăm totuși ca forurile în drept să ia măsurile ce se cuvin, astfel ca la secția de mecanizare nr. 4 Dudescu să se încetățenească o atmosferă sănătoasă, de respectare a demnității celor ce muncesc, o conduită proprie unei unități socialiste.

GRIGORE LAZAROVICI ■

O cronică
a unor ani eroici

Intre studiile consacrate istoriei mișcării muncitorești, luptei P.C.R. pentru libertatea poporului și a țării, recenta carte a lui Romus Dima („Contribuții la studierea mișcării muncitorești din Oltenia”, Ed. Scrisul românesc) ne propune o riguroasă imagine documentară, foarte bogată, ale cărei coordonate esențiale, așa cum autorul însuși confirmă, ni se par a fi două: „în primul rând, tratarea problemelor referitoare la activitatea mișcării muncitorești și a P.C.R. la scara întregii țări, în strinsă legătură cu istoria patriei, deoarece, așa cum sublinia cu deplină temei tovarășul Nicolae Ceaușescu, «nu se poate despărți lupta comunistilor, a mișcării revoluționare muncitorești, de lupta din trecut a poporului nostru», și, în al doilea rând, integrarea organică a evenimentelor istorice locale, subliniate cu pregnanță dar în proporții reale, în procesul revoluționar unitar ce se desfășura pe plan național, mișcarea muncitorească din Oltenia fiind parte integrantă a mișcării muncitorești din România”. Două realități care, prin ampla și erudita argumentare a autorului, converg, de fapt, într-una singură, aceea a unui ținut care, amestecat în toate marile răsuciri istorice ale poporului, deținând adesea un loc de frunte în evenimente care au decis epoci (epoca lui Mihai Viteazul, a lui Tudor Vladimirescu, a revoluției pașoptiste etc.), s-a circumscris, firesc și organic, procesului unitar al organizării de clasă a proletariatului din România, mișcarea muncitorească din Oltenia integrându-se, încă de la început, așa cum probează și cercetările întreprinse de R. Dima, „în activitatea forțelor revoluționare din întreaga țară, în dezbaterile fundamentale care frământau și preocupau poporul român”.

Parcurgând această carte extrem de densă, prea scurtă pentru greutatea ei de fapte revelatoare, o distincție se cuvine făcută de la bun început: partea cea mai întinsă, cea mai substanțială, consacrată mișcării muncitorești din Oltenia între cele două războaie mondiale, e, ca izvoare istoriografice, cea mai puțin „servită”, lucrările, studiile și articolele private la această etapă în tinutul dintre Dunăre, Olt și Carpați fiind relativ puține. Și este meritul autorului de a se fi întemeiat, pentru luminarea evenimentelor și a sensurilor acestei complexe etape istorice, și pe documentele existente, știute, dar și, mai ales, pe izvoare primare, autorul întreprinzând o infatigabilă operă de cercetare, de cunoaștere, pentru a ne dovedi (așa cum viața însăși a dovedit-o!) calitatea de pivot a mișcării muncitorești, condusă de P.C.R., în coagularea tuturor forțelor patriotice în marile bătălii care au decis eliberarea de exploatare, de jugul fascist, instaurarea puterii politice a muncitorilor și țăranilor. Ne-au reținut, din acest punct de vedere, lângă filele dedicate avântului revoluționar al anilor 1918-1921 (ani cind anvergura acțiunilor socialiste din Oltenia, deosebit din Craiova și Tr. Severin, pentru transformarea partidului socialist în partid comunist, îl determină pe autor să așeze respectivele secțiuni ale Partidului Socialist „în rindul celor mai puternice și mai înaintate din țară”), paginile, bazate pe aceleași esafodaje de fapte revelatoare, privitoare la crearea P.C.R., la lupta plină de abnegație a militanților comunisti, a organelor și organizațiilor de partid într-o regiune ocrotită de dezvoltarea industrială, deci un proletariat mai puțin numeros ca în alte centre din țară, dar o luptă ale cărei fapte cresc ca tot atâtea coloane ce susțin edificiul unei istorii. Fără a așeza avantajos aceste coloane, fără a întregi arcadele care lipsesc, fără a lustrui marmura, Romus Dima restaurează, cu mijloacele adevărului, ale faptelor, formulând pertinente opinii și judicioase concluzii, chipul unei epoci de un emoționant dramatism și de o indubitabilă măreție. Ultimul capitol al cărții, intitulat „Evoluția Partidului Comunist Român și a mișcării muncitorești din Oltenia de la insurecția din august 1944 până în zilele noastre”, capitol consacrat transformărilor socialiste, având drept corolar anii congreselor al IX-lea, al X-lea și al XI-lea ale partidului, înalță mândria de a ști că acest ținut, ca și țara întreagă, înfloresc prin aceeași generoasă luptă a comunistilor, unită cu eroismul oamenilor de azi.

ILIE PURCARU ■

Prof. dr. ing. Arpad Kelemen:

Sîntem în cel mai rapid tren al secolului!

Prof. dr. Arpad Kelemen, decan al Facultății de electrotehnică a Institutului politehnic Cluj-Napoca. E din Chinteni — Cluj. A absolvit Facultatea de energetică din București, în 1956, urmînd paralel și cursurile Facultății de fizică. Timp de 10 ani a lucrat efectiv în cercetare și proiectare. A obținut titlul de doctor în științe tehnice cu teza „Utilizarea motoarelor asincrone comandate prin impulsuri ca elemente de execuție”, sub conducerea prof. dr. ing. Cornel Penescu, membru corespondent al Academiei R.S.R. La 39 de ani a devenit profesor universitar.

A obținut medalia de aur la al 120-lea salon de invenții și produse noi de la Bruxelles, medalia de aur a Europei la Expoziția internațională pentru idei, invenții și noutăți (Nürnberg 1971) și diploma „URKUNDE” pentru realizări deosebite în domeniul invențiilor. A brevetat 27 de invenții, a publicat 43 de lucrări în țară și 7 în străinătate, 5 cărți și una — **Electronica de putere** — e sub tipar la E.D.P.

— **Ce înseamnă pentru dv. și colaboratori comanda prin impulsuri a motoarelor electrice, unul din domeniile în care v-ați făcut un titlu de glorie?**

— O pasionantă căutare începută cu un deceniu și jumătate în urmă. Ne-am dat atunci seama că **Tehnica impulsurilor** e un domeniu de foarte mare viitor, însă foarte puțin explorat...

— **Și cit timp ați consacrat acestor cercetări?**

— Dacă întrebai soția, veți primi... reclamații. Cel mai adesea ziua noastră de muncă se încheie după 13-14 ore!

— **Vă mai amintiți începutul?**

— Totul a pornit de la niște experiențe făcute în laboratorul nostru de acționări electrice. Ne-am orientat spre „bătrînul” motor electric asincron. Am intuit atunci că tehnica impulsurilor poate elimina dezavantajele comenzii clasice, cu măriri analogice, care-i îngrădise practic utilizarea și dezvoltarea. Tehnica impulsurilor începu să-și facă loc în acei ani în lumea calculatoarelor...

— **Și primele experimentări?**

— Le-am făcut prin anii '65, '66 și au fost încurajatoare pentru continuarea cercetărilor, care s-au extins și asupra părții de comandă a acestor sisteme...

— **La motoarele „asincrone” reglajul vitezei era o problemă. Cum ați conceput-o?**

— Prin utilizarea tehnicii impulsurilor și realizarea unui dispozitiv electronic de comandă, am ajuns la un regim special de reglare. La acea dată realizarea noastră constituia o premieră mondială, brevetată în S.U.A., R.F.G., Anglia, Franța, Italia și alte state.

— **Și-a găsit utilizarea și în țară?**

— Cîmpul de utilizare e extrem de mare. Primele aplicații le-am realizat la Uzina de utilaj petrolifer din Tîrgoviște, următoarea la Ghimbav pentru controlul sudurii în 3 coordonate, apoi altele la Șantierul naval Galați și la Combinatul minier Baia-Mare.

— **Și cea mai recentă?**

— La Observatorul astronomic din Cluj. E vorba de un dispozitiv de rotire a cupolei, funcție de poziția stelelor.

— **Și mai sînt solicitări?**

— Foarte multe. Ce s-a făcut pînă acum, s-a realizat în atelierele facultății sau cu asistența noastră tehnică. Foarte recent am conceput un dispozitiv automat de rozetare a tablei inoxidabile. Azi rozetarea se face manual. Și nu numai la Tehnofrig! E o muncă fizică grea, anevoioasă. Sistemul conceput de colectivul nostru realizează automat procesele de mișcare și șlefuire. Omul apasă pe buton și supraveghează...

— **Mergeți des prin uzine?**

— Am mers cîndva la Fabrica de mașini de rectificat din Cluj-Napoca. Și în loc să merg la conducere, așa cum anunțasem la poartă, am mers direct în secția de producție, să-mi pregătesc argumente pentru discuția ce mi-o propusesem. Neștiind ce caut, cineva din conducere era gata-gata să mă invite să părăsesc unitatea. Așa a fost primul contact. Apoi, însă, s-au născut 2 invenții și prezența noastră acolo e de-a-cum așteptată și binevenită. Am mers apoi la Uzinele mecanice din Cugir, Înfrățirea Oradea, la Cîmpia-Turzii, Uzina Unirea Cluj, Combinatul minier din Petroșani, la Uzina de autoturisme

Pitești. Marea noastră satisfacție e însă aceea că motoarele pas cu pas și cele asincrone funcționînd în regim special, concepute de noi, și-au găsit o largă aplicabilitate. La ultima vizită de lucru făcută la Cluj-Napoca de secretarul general al partidului, am avut bucuria să prezentăm și câteva din produsele care erau pregătite pentru beneficiarii noștri. Aprecierea făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu, după 15 ani de muncă, a fost pentru noi tonifiantă.

— **Au intrat în producția de serie?**

— Încă nu. Știm că sînt multe opțiuni de preluare. Noi optăm pentru Metalul-Roșu din Cluj-Napoca, o uzină cu bune condiții și cu un colectiv extrem de receptiv. S-ar scurta foarte mult și timpul de asimilare. La această oră putem oferi industriei 25 de tipuri de motoare omologate.

— **Ce sînt motoarele pas cu pas?**

— Sînt motoare cu impulsuri, de puteri mici și de precizie foarte mare în poziționare. Ele constituie o altă direcție de cercetare, pornită din dorința de a realiza pentru economia țării noastre un nou tip de motoare electrice cu largă aplicabilitate, în poziționarea mașinilor-unelte și în comanda echipamentelor periferice ale calculatoarelor.

— **Cum e apreciată activitatea colectivului clujean?**

— Noi am început cercetările atunci cînd și în S.U.A., U.R.S.S. sau Japonia preocupările erau destul de puțin avansate. Pe plan de studiu, de idei, sîntem și azi în avangardă. Primul nostru „robot” a trecut deja cu bine faza de laborator. E vorba de cutia automată de viteze. Cum e apreciată activitatea noastră? Foarte recent am fost invitați să cooperăm la elaborarea standardelor internaționale și la uniformizarea testelor în acest domeniu.

— **Dincolo de definiții, cu caracter tehnic, ce-nseamnă conștiința politică și profesională, tovarășe Kelemen?**

— Să faci totul ca România să fie cunoscută și recunoscută în lume. Să fii devotat idealurilor socializmului și comunismului și să restituți poporului tău tot ce el a investit în tine cu mare generozitate.

— **Dar spirit revoluționar în știință?**

— Fără a fi nihilist, să contesti tot ce s-a realizat pînă acum. Să crezi că totul se poate face mai bine. Și să lupti pentru asta!

— **Chiar totul se poate face mai bine?**

— Da. Absolut totul poate fi schimbat și îmbunătățit. După 40 de ani de cercetări s-a zis că principiile de reglare a motoarelor electrice au atins... perfecțiunea, că nu se mai poate face absolut nimic. Și un timp, motorul a fost uitat. Iată însă o surpriză de proporții: noile materiale magnetice, semiconductoare și supraconductoare, au făcut ca acest domeniu să fie complet revizuit și schimbat.

— **De ce?**

— A apărut o nouă concepție în proiectarea motoarelor. Cresc puterile, se îmbunătățesc calitățile de reglaj și se micșorează volumul motoarelor chiar în raport de 1:8! E vorba aici de spirit revoluționar în știință. Supraconducătorii au făcut să dispară practic pierderile, care la motoarele foarte mari însemnau chiar sute de kilowați! De 10 ani a pătruns și electronica de putere în reglaje. Azi nu se mai poate concepe un sistem de reglaj fără par-

tea electronică de comandă. Și acum 15 ani era o raritate...

— **Să ne oprim la electronica. De ce și-a făcut atît de greu loc?**

— A trădat-o fiabilitatea! Dar odată cu realizarea siguranței în funcționare, electronica și-a reluat ascensiunea firească. I se spune azi **marea integrare** sau metaforic **cel mai rapid tren al secolului**. Stringem și noi rîndurile să fim în pas cu acest tren. În acest spirit pregătim și viitorii specialiști. Partidul ne-a cerut să facem totul pentru introducerea rapidă în producție a cercirilor științei, pentru ridicarea nivelului tehnic și calitativ. Din actualele tehnologii, nici 10 la sută nu vor mai dăinui la începutul viitorului deceniu.

A venit vremea microcalculatoarelor, a microprocesoarelor. Au apărut deja mașini de spălat comandate cu microprocesoare. În loc de mai multe componente electromecanice vor fi utilizate câteva... „pastile” integrate!

— **Ce probleme vă frîmîntă acum?**

— Clujul trăiește zilele celor mai mari investiții din existența lui. Se nasc două noi platforme industriale: Combinatul de utilaj greu, o investiție de peste 8 miliarde de lei, și noua platformă electronică. Practic, în plin cîmp al revoluției tehnico-științifice, ne confruntăm cu probleme noi, cu sarcini de mare responsabilitate economico-socială. Și vrem ca de la bun început să ne aducem aportul la introducerea în producția de serie a unor produse la nivelul celor mai mari performanțe. Pentru C.U.G., de pildă, studiem deja ciocanul cu motor linear, iar pentru noua platformă electronică testează și convertoarele electronice.

Ne mai frîmîntă un lucru: să realizăm în scurt timp, completînd familia de motoare existente, motoare electrice cu rotoare și colectoare sinterizate, imbinînd preocupările noastre cu ale cunoscuții școli de metalurgie a pulberilor creată la Cluj-Napoca în cadrul Facultății de mecanică.

— **Ce vă supără, tovarășe Kelemen?**

— Birocrația și înțelegerea birocratică a unor măsuri!

— **Adică?**

— De 15 ani ne ocupăm doar cîțiva oameni de problema motoarelor pas cu pas. Foarte puțini. De ce? Pentru că ne-am izbit de niște bariere, pe altele am vrut să le evităm, iar apoi, speriați de perspectiva birocrăției, am abandonat lupta. Am renunțat și la sumele ce ni se cuveneau din aplicarea unor invenții. Se cer prea multe „forme”. De la Tîrgoviște primim mereu telefoane să întocmim documentația, justificările etc. etc. Preferăm să lucrăm altceva mai util în acest timp.

Apoi, o altă situație anormală: s-a înțeles birocratic problema abonamentelor la publicațiile din străinătate. Eu am avut șanse să merg mai des peste hotare, dar cunosc destul de multe cadre care din 1972 n-au mai intrat în contact cu informații din străinătate! Ar fi și alte soluții. Mă gîndesc, de pildă, la organizarea unui sistem național de multiplicare. Oricum, documentarea tehnico-științifică e o problemă. Și C.N.S.T.-ul, și Editura tehnică și C.N.I.T.-ul cred că trebuie să se gîndească cu mai multă responsabilitate la această problemă.

— **Ce înseamnă acest „contact” pentru omul de știință?**

— Enorm. Trebuie în fiecare moment să știi pulsul. Să ții pasul și să fii în avangardă. Noi am mai avut o lungă perioadă de tristă experiență pe care am condamnat-o și am regretat-o.

— **Cum vedeți mutațiile viitoare în meserii?**

— V-am spus că în sens clasic meseria de electronist practic nu va mai exista în deceniul următor. Și cite altele încă. De exemplu. Nici chiar cea de ceasornicar!

— **De ce?**

— Pentru că zborurile în cosmos au condus la descoperirea unui ceas fără elemente în mișcare. A unui ceas electronic cu... „pastile” integrate. Cîrînd, firme americane vor introduce pe piață 100 000 000 ceasuri. Fabricile — și în special cele elvețiene! — au intrat în alertă. Evident, ceasornicarul nu va mai fi specialist în mecanică fină. Poate nici nu va mai exista, gîndindu-mă la simplitatea și ușurința schimbării „pastilelor”.

— **Ce s-a „cîștigat” din experiența de pînă acum?**

— Ceva ce nu se poate măsura: respectul pentru muncă!

CONSTANTIN MUSTAȚA ■

Um medic de țară mult căutat:

Doctorul Paul Petre din Frata-Cluj

Găsindu-l cu casa, cu masa și cu munca la Frata, o comună clujeană ca oricare alta, plasată mai aproape de granița cu Mureșul decât de capitala județului, aflind mai apoi că lucrează aici de la terminarea facultății, adică de exact 17 ani, am fost tentați să credem că doctorul Paul Petre e de prin părțile locului. Ne-am înșelat. Omul despre care vom scrie cele ce urmează, la care am ajuns îndemnați de zecile de scrisori primite la redacție, s-a născut în Oltenia, cum zice, „undeva lângă Tîrgu Jiu”, numai întâmplarea determinându-l să traverseze jumătate de țară și să se fixeze aici, de unde ne dă asigurări că nu va pleca niciodată.

Firește, veți spune, o atitudine exemplară, izvorită din conștiința profesională a unui medic care, odată repartizat într-un loc, nici cel mai frumos și nici cel mai comod de pe lume, s-a legat cu trup și suflet de oamenii așezării, punindu-și toate cunoștințele și toate energiile în slujba sănătății lor. Adevărat, numai că nu pînă la capăt, întrucît medicul de țară Paul Petre a făcut ceva mai mult decât atât, descoperind, după multe tatonări și destule eșecuri, semnalate în epoca de început, o metodă originală de tratare a varicelor, transformînd Frata, fără voia sa, desigur, prin popularizarea realizată de mii și mii de bolnavi vindecați la dispensarul comunei, către care se îndreaptă, anual, o sumedenie de pacienți. Din toate colțurile țării, dar și de peste graniță, adică din Italia, R.F. Germania, Irak și așa mai departe.

Pentru a ajunge la metoda doctorului Petre, se cade să procedăm la o scurtă introducere. Tot mai frecvente și mai periculoase în vremea din urmă, prin durerile cu care se însoțesc, prin gravele atentate la armonia corpului uman, precum și prin complicațiile la care, de regulă, conduc — ulcere varicoase, tromboze etc. — varicele s-au tratat și se mai tratează după un procedeu devenit clasic, folosit pretutindeni pentru ameliorarea și, mai rar, pentru vindecarea maladiei. Se injectează o porțiune dintr-un traseu varicos, apoi un altul, pe urmă un al treilea, tratamentul fiind astfel, în mod obișnuit și la o anumită evoluție a bolii, unul de lungă durată și, nu o dată, ineficient. Cînd s-a văzut repartizat la Frata, doctorul Petre n-a tratat varicele altfel. Cu timpul, însă, a constatat că rămînerea în vas a substanței injectate, fie ea moruat de sodiu, fie trombovar sau etoxisclerol, creează un potențial flebitogen, generînd reactivări ale maladiei, după un timp mai scurt sau mai lung, în funcție de organism sau de gravitatea bolii. S-a gândit atunci la extragerea după un oarecare interval de timp a medicamentului injectat, dar nu i-a fost dat să găsească, de la bun început, remediul cel mai fericit. Prin anii '64—'65, cînd a hotărît să se dedice în mod special studiului maladiei respective, a cunoscut, ne mărturisește deschis, cîteva eșecuri, dar n-a dezarmat, convins că a pierdut o bătălie, ci nu războiul. Prin cercetări de laborator, firește dintre cele mai modeste, date fiind condițiile unui simplu dispensar rural, cit prin tatonări pe bolnavi, mai ales, a izbit după cîteva ani de experimente să

Doctorul Paul Petre, mereu receptiv la necazurile oamenilor, fie ei din Frata, fie ei din alte localități ale țării

se oprească asupra intervalului de trei săptămîni, socotit drept cel mai indicat pentru extragerea substanței injectate, cu caracter remanent, apreciind că în douăzeci și una de zile medicamentul are suficient timp să-și facă efectul, fără a conduce la sclerozarea porțiunii respective și a altera permeabilitatea vaselor. Altfel spus, metoda doctorului Paul Petre din Frata se limitează la două operații fundamentale. Prima reprezintă tratarea într-o singură ședință a tuturor pachetelor varicoase, cea de-a doua, programată după exact trei săptămîni, constind în extragerea conținutului venos prin puncție, ambele înălțurînd durerea prin intermediul anesteziei locale cu xilină, nepresupunînd cine știe ce simandicoase cunoștințe sau medicamente, ci numai un produs românesc numit moruat de sodiu. „Am avut de înfruntat, își aduce aminte Paul Petre, mentalitatea majorității bolnavilor care solicitau, indeobște în anii trecuți, folosirea de medicamente străine, trombovar, etoxisclerol și așa mai departe, convingîndu-se că, după atîtea și atîtea încercări, nu se pot face bine cu un produs românesc. Cu vremea, însă, i-am dezvoltat, demonstrîndu-le practic, cu exemple concrete de vindecări, că moruatul de sodiu, realizat la „Biofarm”, rezolvă mai bine problemele bolii lor decât medicamentele din import, în fața cărora ne-am cam obișnuit să ne extaziem fără prea multe justificări”.

În prezent, cazuistica doctorului din Frata numără vreo douăzeci de mii de tratamente, cu un indice de eșec nedepășînd doi la sută, efectuate în staționarul comunei, clădire strălucind de ordine și curățenie, numărînd, după vorbele lui Paul Petre, „cincisprezece paturi

bugetale și un personal priceput și conștiincios, format din asistentele medicale Lidia Cenani și Zamfira Ceia”. Din statistica fermă a dispensarului, vom consemna în continuare cîteva exemple, alese nu la întâmplare, ci dintre cazurile mai grave, oameni care au ajuns la Frata după ce își vor fi căutat zadarnic sănătatea în clinici renumite, în mari centre medicale. Unora dintre ei le-am citit scrisorile de recunoștință expediate pe adresa doctorului Petre, cu alții am avut ocazia să stăm de vorbă, concluzia fiind una singură și plasată dincolo de de orice replică: AU AVUT ȘANSA SĂ ÎNTILNEASCĂ UN MEDIC CARE I-A VINDECAT. Astfel, Maria B. din Sibiu, cartierul Hipodrom 2, bloc T10, ne-a declarat că suferă de varice de cînd se știe și că a încercat, pînă a veni la Frata, toate tratamentele posibile. Auzind de doctorul Petre, s-a prezentat la dispensarul din comuna amintită și s-a supus metodei despre care am scris. La o lună după extragerea substanței din pachetele varicoase, a renunțat la pansamentul elastic, piciorul și-a recăpătat aspectul estetic, iar durerile, pînă atunci chinuitoare, au dispărut complet. Maria M. din Pitești, strada Tudor Vladimirescu, numărul 89, a ajuns la Paul Petre după ce a încercat tot ceea ce era omenește posibil, în spitale din Pitești și Sibiu. Pînă la Frata, toți specialiștii consultați i-au recomandat, pentru picioarele sale umflăte ca niște butuci, intervenția chirurgicală. I-a fost frică și, auzind de tratamentul lui Paul Petre, a apelat la acesta. Se simte excelent, durerile au dispărut, varicele s-au retras, vorbește despre medicul care a vindecat-o cu stîmna cuvenită. Maria C. din Deva a căutat ani și ani rezolvări

pentru ulcerul său varicos, epuizînd serviciile de specialitate din orașul său de baștină și din Timișoara. O vorbă care i-a ajuns întimplător la ureche a determinat-o, în disperare de cauză, să se adreseze doctorului din Frata. Astăzi, zice, parcă n-am suferit niciodată cu picioarele. Și asemenea cazuri pot fi prezentate pînă la epuizarea cazisticii de care aminteam.

Succesele înregistrate, care au introdus, fără voia nimănui și fără vreo publicitate anume dirijată, numele comunei Frata în conștiința publicului, nu l-au schimbat pe doctorul Petre. După spusele primarului așezării, om cu deosebite merite în ridicarea și extinderea staționarului din localitate, adică după vorbele lui Nicolae Oancea, Paul Petre a rămas la fel de modest și de sirguincios ca acum șaptesprezece ani cînd, tînr și sfios fiind, a coborît din rată în centrul comunei. Firește, pe măsură ce metoda a cîștigat teren, vestea eficienței sale terapeutice circula de la bolnav la bolnav, depășind pînă și granițele țării, i s-au propus doctorului de țară de la Frata locuri de muncă mai bine utilate, în clinici din capitala județului bunăoară, la Cluj-Napoca, de exemplu, reputatul profesor Vlaicu Roman amintind în cursul său universitar de avantajele metodei inițiate de Paul Petre. De fiecare dată a refuzat. Neîncercat de trufii sau de orgolii, medicul din Frata a considerat și consideră de dator să, cetățenească și profesională, să rămînă pe loc, printre oamenii simpli și curați care l-au ajutat, cu pilda muncii și seriozității lor ardelenesti, să ajungă ceea ce a ajuns, legîndu-și numele de mii și mii de vindecări spectaculoase.

L-am întrebat de ce n-a comunicat, la reviste sau congrese, metoda sa. Ne-a răspuns, fără să glumească și fără să ezite, că n-a avut timp. Alergînd între satele Fratei, cînd la Bercheș, cînd la Poiana Frății, cînd la Soporul de Cimpe, din dispensar în dispensar și din boală în boală, căci doctorul Petre nu s-a ocupat niciodată numai de varice, nici nu-i de mirare că răspunsul a sunat așa cum a sunat. Dar statistica dispensarului din Frata e cit se poate de elocventă și ea vorbește, însoțită de fotografii și de declarații ale bolnavilor însănoșiți sau numai ameliorați, de aproape douăzeci de mii de cazuri de varice tratate după o metodă originală și eficientă. S-ar putea, ne luăm unele precauții pentru finalul acestui reportaj, ca activitatea doctorului Petre, sprijinită permanent de organele locale și județene de partid și de stat, să trezească rezerve în rîndul confrăților de breaslă, obișnuiți, din motive asupra cărora ne-am pronunțat cu alte ocazii, să minimalizeze succesele ce nu vin de la prestația și înălțimea catedrelor universitare, a microscopelor electronice. Pentru noi însă, reporteri care ne-am deplasat la Frata, vîzînd la fața locului afluența extraordinară de bolnavi sosiți din toate județele țării, dispensarul comunei a devenit o adresă sigură pentru vindecarea varicelor, unde poate fi găsit un om și un medic deosebit.

Numele lui este Paul Petre.

OIDIU IOANIȚOIA ■

In memoriam:

Constantin C. Giurescu

Nici o lacrimă, oricît ar fi ea de fierbinte, și nici un regret, oricît ar fi de sfișietor, n-ar putea exprima îndeajuns durerea simțită a moartea profesorului Giurescu de toți cei care s-au bucurat de prietenia lui, de miile de cititori și admiratori de pe întreg cuprinsul țării. La mitingul de doliu ținut la Universitatea pe care o slujise peste 50 de ani, am văzut lăcrimînd oameni de o vîrstă

apropiată de a defunctului, dintre care unii îi fuseseră elevi, numeroși foști colegi, precum și atîția tineri care cunoscuseră prin el farmecul și adîncimea studiului istoriei.

A fost cel mai fecund și mai larg informat istoric al ultimelor decenii, și a realizat cea mai amplă și mai adîncă operă. Scria zilnic, cu o caligrafie impecabilă, cel puțin 10 pagini. Nu avea duminici și nici zile speciale de repaus. Fie că era acasă, fie că se afla la munte sau la mare, Constantin C. Giurescu rămînea același pasionat — ca să nu zic rob — al mesei de scris. Voluptatea vieții lui a fost munca și patriotismul. Nici o absență și nici o întîrziere din nici un loc unde era programat să se prezinte. Mai presus de toate punea catedra, cu toate îndatoririle ei. Iubea studenții și iubea tineretul cu o pregnantă devoțiune. Se bucura de orice nouă pîlpire descoperită printre ucenicii săi, și se grăbea să-i ajute dezvoltarea și consacra.

Nu putea îngădui nici o violare și nici o ignorare a adevărului istoriei poporului său.

În ultimii ani (1968—1977) a făcut mai multe călătorii în străinătate pentru a participa la diferite congrese sau colocvii de istorie, pentru a ține lecții și conferințe din domeniul istoriei românilor, al culturii și științei românești. El a inaugurat de asemenea cursurile catedrei de „Civilizația românească” înființată la Universitatea Columbia din S.U.A.

Cu aceeași însuflețire a reprezentat istoriografia românească la numeroase reuniuni științifice organizate în marile metropole ale lumii: Paris, Londra, Roma, Madrid, Viena, Constantinopol, Ankara, Atena, Berna, Lausanne, Freiburg, Zürich, Linz, Sofia, Belgrad ș.a. înfățișînd pretutindeni orientările fundamentale ale istoriei poporului român, lupta necontentită a românilor pentru libertatea, independența și unitatea națională, contribuția lor la dezvoltarea istoriei universale.

Pentru Constantin C. Giurescu istoria reprezenta în primul rînd — ca metodă — demonstrația adevărului și puterii documentelor, o demonstrație făcută cu rigoarea implacabilă a matematicii, fiind în această direcție urmașul necontestat a lui Dimitrie Onciul, Vasile Părvan și al tatălui său Constantin Giurescu. Pentru el istoria era una, începînd de la statul dacic și pînă la statul socialist, neputînd-o înfățișa — în cea mai concisă formă — decît prin prisma unei organicități neîntrerupte. Competența lui era aceeași și în domeniul istoriei vechi ca și în cel al istoriei medii, moderne și contemporane. Principala lui aspirație în direcția cercetării și evaluării istoriei a fost sinteza, construcția largă pe temelii de nezdruccinat și cu piloni monumentali. Fenomenul politic social era urmat de prezentarea fenomenului cultural artistic, fiecare epocă avîndu-și nivelul, semnifica-

ția și valorile ei culturale. O altă preocupare permanentă a istoricului a fost și cercetarea elementelor vieții noastre economice, dînd monografiile ample cuprinzătoare asupra pădurilor românești de odinioară, asupra meșteșugurilor, a pescuitului și a marilor podgorii ale țării. Era o plăcere să-l auzi vorbind despre vechile vinuri românești, despre bogăția peștelui și despre alte produse ale solului românesc.

Iubea Bucureștii cu o adevărată pasiune și dragoste, ce s-a concretizat apoi în cea mai amplă, mai cuprinzătoare și mai fastuoasă monografie consacrată Capitalei tuturor românilor — monografie tradusă într-o formă prescurtată și în limbile franceză, germană și engleză. Cu aceeași pasiune au fost scrise și monografiile asupra vechilor orașe moldovenesti, precum și a Brăilei. În toate lucrările sale, Constantin C. Giurescu a rămas intransigent pe pozițiile adevărului și ale patriotismului, afirmîndu-le și susținîndu-le fără șovăire.

Dispariția prematură a istoricului Constantin C. Giurescu, oricît ar fi fost numărul anilor, lasă un mare gol atît în istoriografia română, cît și în cea universală și îndeamnă frontul istoricilor noștri să vegheze cu aceeași energie și promptitudine la respectarea adevărului istoriei românilor în lumea întregă.

VASILE NETEA ■

Marga, sat așezat la în

Ulița mare urcă odată cu forma domoală numită „de relief“, urcă odată cu pârția din care se naște valea, dincoace de zare, iar în jur, ca un cadran, alte văi, ba mai blinde, încă verzi, ba mai rezezi, suind brusc spre întilnirea cu pădurea și piatra, cu muntele ce formează aici un bastion al Țării Hațegului. Marga are nume de fecioară, are chip de fată curată, are nume de izvor și de dor, de obirșie, are nume abia rostit, ca o chemare, da, murmurat, poate și mar-ga, mar-ga... Satul se întinde în pantă, iar de sus, de la mijloc sau de la centru, șoseaua pare că despică în firul drumului întreg orizontul privirii, poposind la porțile și la curțile caselor arătoase, semănând a toamnă și a bclșug, case gătite întruna de ospeția culorilor, a luminii învăluitoare și caldă ca o maramă desprinsă din nouri jucăuși. Marga nu seamănă cu nici o altă așezare pomenită în jur sau aiurea: Marga seamănă cu ea însăși și cu oamenii care, de-a lungul vechimii neștiute, i-au dat nume și rost la poale de munți voinici, albiți de neaua dintii, voal peștriț peste brad și stincă nebatută decit de ochiul neastimpărat. Sus, spre miazănoapte, stă trează culmea Merea, picior întins de Piana Ruscăi, la miazăzi au rămas Măgura, Zănoaga, Sturu, venind de la Țarcu, la răsărit e apa Nermes, iar la apus au tras voislovenii și cei din satul Măru, dincolo de alte culmi — Curteanu și Slătina, deci Marga pare fund de căldare, punte între înălțimi. Poate de aceea romanii au spus locului Pons Augusti, lăsându-ne cu întrebările: ce împărat? Ce pod? Unii socotesc că denumirea Marga terari ar fi un posibil etimon pentru Marga de-acum, alții cred că între anii 100 și 200 e.n. ar fi fost construit aici fortul roman Margum, cetate și zid de stavilă altora, răi.

Mi-ar fi plăcut ca Marga să fi fost spațiul nașterii mele; poate că și Blaga l-a colindat, înaintea trecerii în nemurire a versurilor „Eu cred că veșnicia s-a născut la sat“. Imprejmuită de munți și culmi, Marga închide o horă eternă a clipeilor devenite veacuri și istorie, viață și scurgere, nu moarte.

N-am rămas chiar nevăzut în drumurile mele prin liniștea ulițelor mari sau mici, șerpuitoare ca apele din preajmă, ocolind o piatră, o rădăcină; satul poate fi văzut ca un sat-muzeu, muzeu al dăinuirii. Casele sint mindre, făloase, ca gospodării care le-au înălțat, iar ferestrele se deschid spre lumină și imbiere. Miroase peste tot a livadă, a care de gugulani cu mere și cu muieri frumoase, miroase a fin abia strîns în căciuli imense după ultima coasă din livezile pustii, sărăcite de rodul greu al fructelor pietroase. Am spart o nucă rătăcită între frunzele aș-

ternute la poalele unui pom bătrîn; avea gust de piatră dulce și scoară aromată, nuca avea gust de pară, avea gust de măr. Apoi, colindînd încă, am bătut la o poartă, nu la una de lemn cioplît și cu gard încrustat; am bătut la o poartă de fier, vopsită în culoarea prafului de argilă. A apărut o nevastă îmbujorată la vederea străinului străin, mirîndu-se și ridicînd a întrebare mina abia ieșită din aluatul piinii. A apărut curînd și o bătrînă („Bărbații sint la muncă, unul la pădure, e maistru, altul la țarină, la cucuruz, iar fetele au școală... Intrați...“) Care fete?! — întreb privind femeia tină și femeia bătrînă. Cea tină, Elena (putea fi și Marga!), care are abia 31 de ani, s-a măritat la 15, „cînd am ieșit din școală, așa se făcea atunci, altcum rămîneam fără om“. Făloși, cînd au „goșci“, adică oaspeți, bănațenii scot cheile dosite și deschid camerele neumblate, „ge parage“, mobilate la zi, cu perini mari și dune grele, cu ponevi vechi și persane, cu biblioteci încăpătoare, cu picupuri și magnetofone, care, toate, stau nefolosite, ca o imensă ladă de zestre. În casa lungă, cu cot, rămîn încă două încăperi, una fiind cuina (bucătăria), în care se îngheșuie toată suflarea familiei, chiar și fotografiile îngălbenite de vreme ale celor dintii sau ale bătrînilor cîndva tineri. În casa aceasta, casă grea, stau 7 oameni; în dvoreț sau curte: o vacă, o vițea, citeva oi și multe hoare ouătoare. Pe un picior de plai învecinat se întind cele 4,33 hectare ale gospodăriei lor, unde porumbul se coace tîrziu iar cartoful e mic și rotund, nu ca în cîmpia din care ar sorbi alt humus, altă căldură. Femeile imi dăruiesc două mere, le simt mirosul de fin („nu — ar putea să-mi spună bătrîna — merele miros a vară“) și le adulesc, amintîndu-mi de nuca dinainte. Ies din casă și mă împiedic de apa Nermesului, numită și Marga, numită și Elena.

Cobor pe firul moale ale apei, pe o cărare bătucită; apa joacă între maluri, izbîndu-le ca din senin și împoșcînd stropi nevăzuți în țărba abia zvîntată de bruma toamnei. Garduri mari de nuiele, alte de pietre late, roase de vreme, imprejmuiesc grădinile uscate. Să tot fie la ceasul amiezii liniștea, pacea din Valea Minzului. Apa își duce sigur drumul pînă la gura satului, jos, spre șoseaua ce leagă Oțelu Roșu de Hațeg, nu înainte de a poposi la Sarmizegetusa, trecînd prin Porțile de Fier ale Transilvaniei, vatră de istorie și popor. Stau și mă întreb de ce n-ar fi Marga numele fetei sau al nevestei lui Burebista sau Decebal? De unde altundeva se trag straiete purtate de Elena Tămășilă și de bărbatul ei, straiete cu nume atît de pline de seva veacurilor

„Laureați ai Festivalului național „Cîntarea României“, dorim ca și la ediția a d... peste 75 de ani, care reunește vocile a peste 100-120 de oameni: țărani, m...

cu care limba noastră și-a rotunjit și și-a împlinit vorbirea: ceapsă, catrință, briu, brăciră, cojoc, opreg, subă, laibăr, izmene, obieie, ciocarci. La Marga, în alte sate ale Țării Hațegului, în Banat, peste tot, curge istorie și timp. Locurile acestea se odihnesc, încit, am impresia, oamenii trebuie lăsați să-și ducă traiul și straiete așa cum au făcut-o cei dinainte, fără zarvă, deci domol și de-a pururea.

„V-am căutat peste tot“ — mă oprește vocea zorită a unui bărbat. Intore privirea și zăresc un om nu prea înalt, chiar slăbuț, cu părul în pragul încăruntării. Poartă o pălărie cenușie, destul de uzată; ochii — bucurosi, ca două luminițe. „Eu sint primarul, Tămăș, Nicolae Tămăș“. „Și mai cum?!“, ridem, după ce ne stringem miinile, el mai tare, aproape de necrezut. mai-mai să-mi frîngă oasele. „V-a dat baba un căuș?!... Abia a schim-

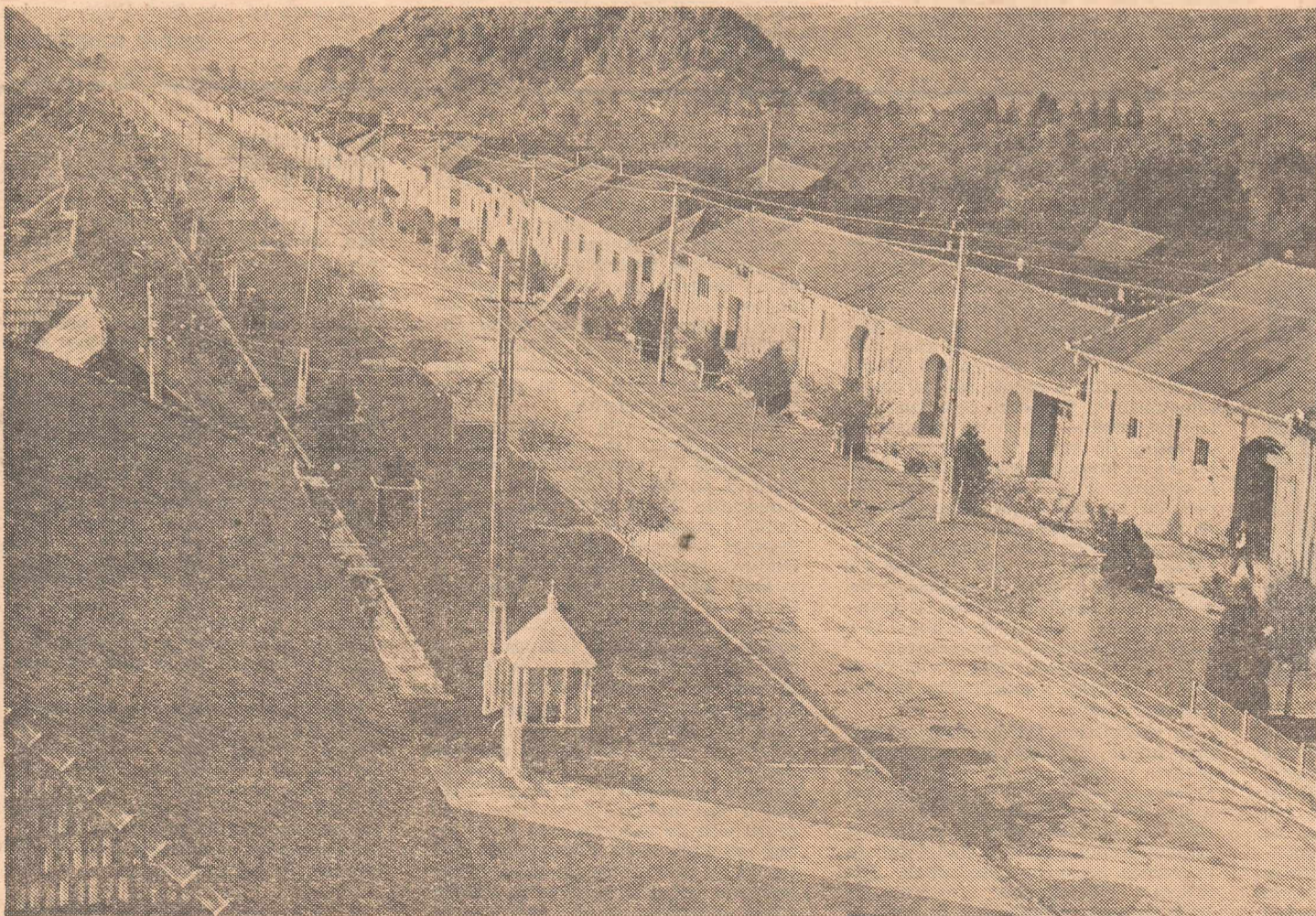
bat ciutura... Dă tuturor străinilor, amintire... Și i-am spus că lemnu-i r... „Cine a fost Marga?“ — întreb tr-o dată. „O apă“ — imi răspunde prul, la fel de repede, zimbînd. Imi a un trunchi de nuc doborît și ne așezăm. „Mi-ău spus tovarășii de la primărie ați pornit prin sat... Eu am fost la țară să tai tullei de cucuruz, că le pică fza și nu-i mai mănîncă vacile“.

(I las să vorbească, declanșînd, dis reportofonul.)

„...Nu știu ce-ați văzut pînă acum nu-i rău să știți că Marga are 180 locuitori, bărbați, femei, bătrîni, copii cunosoc pe toți, pe numele mare, ca: cel mic, ba și porecele... În 1965, m-or ales primar, n-aveam 35 de ani pliniți, mi-am zis: Măi, Tămășule, rezisti un an primar la Marga, în așa greu, să știți că ești cineva!... că trecură 12 ani și mărganii mă mai după cum s-or socotit ei la alegeri. Știi, tovarășe dragă, aici nu-i păm așa de darnic pe cît l-ar lucra e virtos... Aici, la munte, îți pierzi vruc de toate, ba la fin, ba la pădure la cartofi, ba la mulsul oilor, în lești și una și bună: am pus griu și cuc cu asta mă ocup!... Avem 1500 de tare cu finețe, 149 hectare cu pomi, pârțite la 410 gospodării individuale, n-am avut condiții de cooperativă colă... Abia se ridică porumbul din lădă, că pămîntul e piatră și nisip... Fir fin avem, ca să putem crește — și tem — 1500 de oi, 670 de vaci, 210 Noi, mărganii, neam de oieri și gugulani avem mere, pere și nuci. În vreme umblam prin satele din țară dacă mai ții minte, că strigam pe u Haai la mere, haaaai!... Așa o fost... lolobină cu poame luam una de făină griu) sau porumb. Sau duceam lemn vînzare, lemne tari, de ridicat case... C nu mai sint gugulani, numai cîntecu rămas: „Gugulan cu car cu mere / frumoasă muier / Au, nu vinzi muier?“... Nu, nu și-o vindut mărg muierea... Vrem să mărim plantația pomi fructiferi cu 50 sau chiar 60 de tare... Ce să vă mai spun, că pr amestec?!... Ba, ar fi bine să tîneti te că noi, mărganii, am livrat 800 hectri lapte de vacă, 50 hectolitri de 181 de tăurași, 37 de vaci, 72...“, ba 7 porci, cred că 250 de miei, vreo 280 lograme de lînă, cinci tone de ca 40 000 de ouă, nu mai știu cită sămîn dovlac, cit fin, cite pene...“.

Se oprește. Cum nu obse omul ar voi morțiș să a ge ceva, nu îl provoc, teptînd să continue. Iși virte pălăria pe arătă dreptei, după care se l răște: „Cînt și eu în cor... De ani...“

Încă nu pricep. Ascult: „Nu-mi una și bună. Cînd merg la Reșița și București, cam toți mă întrebă: „E varășe Tămăș, cum stați cu coru Că-mi vine cite o dată să mă răs Dar ce mă tot întrebați, că noi nu

Casele, de-a lungul ulițelor mari sau mici, sub poala muntelui, sint mindre, făloase, ca gospodării care le-au înălțat, iar ferestrele se deschid spre lumină și imbiere.

Inirea omului cu veșnicia

„Am pe podium” — ne spune profesorul Dimitrie Jompan, dirijorul acestui cor vechi de teletuali ai satului.

cem cor toată ziua? ... Muncim, în primul rând, nu stăm intruna la câmin. la repetiții, nu facem numai turnee! Mai ales vara, când țarina arde de atita lucru... Unii cred că noi, la Marga, sintem artiști-artiști, că umblăm brambura, că ne îmbrăcăm de sărbătoare, bem, mincăm și cîntăm și tot așa... Nuuuu! ... La cor ne stringem ca să ne odihnim, să fim laolaltă, să stăm de vorbă, așa cum erau mai demult șezătorile, căcile, cum le ziceam noi... Să plecăm însă că, aici, în vale, gîndurile omului o iau razna...”

Pornim. Primarul se strecoară pe o poartă deschisă într-un gard. Curînd ajungem în stradă. În ulița care și urcă și coboară. „Noi nu putem trăi fără cor, așa cum nu putem trăi fără mincare... Dacă stați de vorbă cu cițiva oameni, vă veți lămuri ce e cu patima asta a noas-

tră”. În drum spre cîminul cultural, aveam să aflăm că, acum 75 de ani, un dascăl de țară, un apostol, pe nume Iosif Olaru, a adunat oamenii cu glas și inimă caldă și i-a învățat să cînte laolaltă. Mărganiții s-au convins că nimic nu e mai frumos pe lume decît cîntecul, cîntecul lor, curat, mai vesel, mai trist, dar al lor, simplu, ușor. Cu corul și merele lor, mărganiții au ieșit în lume, nu să vindă, nu să cumpere, ci să trăiască, să intre în nemurire. Marga are nume de cîntec de leagăn, încît, auzînd sintagma Corul Marga, un profan a întrebant: „Bine, Marga, dar din ce localitate?”, ca și cum ar fi cerut să i se spună: Marga și mai cum?! Da, Marga din Marga, Marga oierilor și gulanilor de demult, Marga mărganiților de astăzi, țărani, muncitori, profesori, doctori, ingineri...

Dimitrie Jompan, profesor, dirijorul corului: „Am 40 de ani începuți și împliniți aici. M-am legat pe viață de oameni, de muncă, de cîntec... Numai „trofeele” ultimilor 20 de ani tapetează pereții cîminului cultural, deci bucurii dobîndite în țară și străinătate. Laureai ai Festivalului național „Cîntarea României”, dorim ca și la ediția a doua să urcăm pe podium... De la folclorul muzical, de la etnografie la dulcele grai al zonei — totul a făcut obiectul studiilor mele; am cules 2.000 de texte inedite, am semnat 60 de studii și comunicări, articole și recenzii. Numai trăind aici, la Marga, poți afla întreaga frumusețe a unui vers aparent banal, ca „Urcă branștea cu flori”... Ce cîntă corul?!... Corul cîntă cîntec...”

Gheorghe Beg, învățător: „Eu am fost dirijorul corului pînă ce s-a întors Jompan de la conservator; mi-a fost elev, apoi m-a întrecut la carte, că în pasiune — nu știu... Ar trebui să vă spun cum am reactivat corul după război, în anii aceia grei, cînd ne-am reîntîlnit foștii coriști, unii invalizi, alții lipsă, mulți îngroziți de cele văzute, încît ziceau: „Ce folos că am cîntat?!... Războiul n-a ținut seamă de pacea cîntărilor noastre...” În 31 de ani de cînd sint învățător, am fost rector al teatrului, instructor la dansuri, dirijor și corist, oier și gulan, dascăl și plugar; am fost om — asta cred...”

Silvia și Artimie Opruț: „Pe noi, Ghiță Beg ne-o pus în cor, încă de la școală, că ne-o plăcut, altcum nu era chip să ne ducă la repetiții. Ar veni acum și copiii noștri, că au peste 20 de ani, dară nu-i mai loc pentru ei, că nici noi, „bătrîni”, nu mai încăpem pe scenă. Doar am ajuns la 100—120 de oameni și neveste... Eu, Artimie, cînd vin de la Oțelu Roșu, o și întreb pe Silvia: Cînd avem repetiție, că mi-i dor să cînt?! Cîntă — zice ea — și singur. Îi drept: Eu, Artimie Opruț, cînt și la fabrică și acasă. Și pe țarină, așa, cînd m-apucă...”

Nicolae Beg, muncitor la Caransebeș: „Nu mi-s neam cu Ghiță Beg și nici dacăl nu mi-o fost, numai la cor — da, că vin aici de 20 de ani. Mie tare-mi place să cînt „Floare bănățană”. Atîta-i de frumos și de ușor cîntecul ăsta, că-mi pare rău că nu l-am făcut eu, să-mi rămînă numele odată cu el... L-o cules Jompan, așa cred, de pe Valea Bistriței, aproape, că nu-i sigur că nu-i compus d-un neam d-al meu...”

Floare Stoichescu, bibliotecară: „Cît a fost de lucru, astă-vară, nu s-au ținut repetițiile. Și mie și celorlalți ne-a fost greu, fiindcă, la noi, repetiția e ca un spectacol. Ne îmbrăcăm în țoale curate și mindre, că nu mergem la sapă, ci la artă. Chiar și sala se umple atunci cînd învățăm un cîntec nou, că și alții vor să audă, să ingine. „Nu-i bine” — mai zice cîte

unul, dar noi ne facem că nu-l luăm în seamă... Mărganiții iubesc și cartea; avem la bibliotecă 7.000 de volume, iar cititori, peste 300...”

Ion Toader, țaran: „Cînd cortina se ridică, pe mine unul mă apucă sudorile. Îmi pare rău că nu prea mă văd acolo la bași, că-s bătrîn și micuț, iar spectatori nu știu că și eu, Toader Ion, cînt la cor... Ehei, trei zile să tot povestești cum îi cu corul nostru numai din '54, de cînd vin eu. În '75, cînd am fost primii pe țară, așa de tare am dat cu căciulile pe scenă, la București, că una o și plesnit: Poc! Poc!... Am fost în Iugoslavia, în Italia... Fără cor, nu mai mă duceau pe mine bătrînețile prin țară, să văd Capitala, Suceava, marea, Lugojuul sau Baia Mare...”

Lucreția Simionescu, țărăncă: „Eu ar trebui să cînt la „bași”, așa mă simt de tare, nu fiindcă sint președinta consiliului comunal al țărănilor necooperativizați. Cînt la cor de cînd eram o fătuică de 7—8 ani. La noi, cum țin minte că a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul țărănimii, tot omul trebuie să muncească, să pună umărul, și apoi să cînte sau să-și petreacă vremea fiecare cum îl taie capul, dar frumos. La noi, la Marga, oamenii muncesc de dragul muncii, tot așa cum cîntă de dragul cîntecului. Și trăiesc de dragul vieții — aceștia sintem noi, mărganiții, și bărbaiții și femeile...”

Trandafir Tămaș, profesor, directorul cîminului cultural: „Lucreția nu s-o fîlit cu cele două fete ale sale; una e secretară a comitetului județean Caras-Severin al U.T.C., cealaltă e profesoară de franceză la Oțelu Roșu... Nu că m-aș lăuda, dar eu, de 20 de ani director de cîmin, de 27 de ani profesor, născut acum 54 de ani, aici, am prins „secretul” mărganiților: n-au nici un... secret! Doar istoria, de care m-am ocupat și mă ocup încă, deși am specialitatea biologie-geografie, îmi ascunde atîtea taine încît... mă bucur. Corul nu este ceva nefiresc într-o localitate cu oameni harnici, inimoși, sensibili la frumos, la semenii lor, la tot ceea ce îi înconjoară... Am aflat că ați întrebant peste tot cine a fost Marga...”

...
es de la repetiție lăsîndu-i sub baghetă pe cei pe care i-am cunoscut într-o peregrinare aproape neobisnuită. Toamna scurtate lumina zilei, aducînd orizontul întunecat la poalele satului. În Valea Minzului curgea mereu apa, fără s-o aud, fără s-o văd, știindu-i doar chipul, simțindu-i pulsul, legenda, scurgerea, nesfîrșirea.

— Cine a fost Marga?!

— Aceași care este!

TEODOR BULZA ■

Oricită bunăvoință am avea, un bolnav nu se poate hrăni cu decizii

Intr-o dimineață, un bărbat încă tînăr, dar foarte bolnav, m-a așteptat la redacție. Vin, mi-a spus, de la Tecuci și vă rog să mă ascultați. L-am invitat să stea și, în două ore, mi-a relatat necazul care îl adusese la București. O întimplare care tulbură și, deopotrivă, indignează. Iat-o: „Mă numesc Ginu Cătălin Roșu, sint din Tecuci, strada Ștefan Petrică nr. 2. Sint căsătorit, am 3 copii minori, pe care îi îngrijesc împreună cu soția, neincadrată în muncă. Am fost conducător auto, la Regionala C.F.R. Galați. Cu 6 ani în urmă, m-am îmbolnăvit. Am fost internat și operat de tumoră de trunchi cerebral, la secția de neurochirurgie a Spitalului clinic „Socola” din Iași. Pensionat, cu decizia nr. 391, din 13 mai 1970, gradul doi de invaliditate. După o stare de sănătate rea, m-am prezentat, la 18 noiembrie 1970, la comisia interjudețeană de expertiză a capacității de muncă Galați, după care am intrat în gradul unu de invaliditate, cu o pensie de 524 lei, plus 39 lei pensie suplimentară și 300 lei indemnizație de insoțitor. Am vrut totuși să muncesc, să realizez un ciștiș mai mare cu care să-mi întrețin familia. La 23 februarie 1973, m-am prezentat la comisia de expertiză din Tecuci și am cerut să fiu trecut în gradul 3 de invaliditate, să mă pot angaja. Am obținut gradul trei și, cu o aprobare a Ministerului Muncii, m-am angajat la Secția L6 C.F.R. Tecuci, muncitor permanent. După trei ani, am început să mă simt tot mai rău. M-am prezentat la consult, la Policlinica județeană Galați. Medicul care m-a consultat mi-a zis ce mai caut la dînsul și de ce nu am murit? Cu o asemenea operație nu mai scapă nimeni. Am făcut raze roentgen, i-am zis. Cu atît mai mult trebuia să mori, a replicat dînsul; razele nu te scapă de la moarte. Cred că medicul a glumit, pentru că pînă la urmă, dîndu-și seama de boală, m-a internat la spitalul județean din Galați. Aici, o tovarășă, tot medic, m-a întrebant „ce e cu tubul ăsta de plastic în capul dumitale? Nu ai cancer”. Nu sint supărat, cum puteam să

mă supăr?, ci sint mai mult nedumerit: la Iași, am fost operat, conform fișei de observație, de tumoră de trunchi cerebral. La Galați, prin decizia medicală nr. 177/1977, mi se stabilește un alt diagnostic: „sechele după encefalită de trunchi cerebral, sindrom piramidal, strabism convergent parietic, sindrom nevrotic reactiv” și sint menținut în gradul 3 de invaliditate. Internat, ulterior, la Iași, un tovarăș profesor medic, de la secția de neurochirurgie, mi-a spus la un consult că, operat de tumoră cerebrală în 1970, arăt destul de bine. Aș vrea să fie bine, cum să nu vreau? Dar nu știu ce să mai cred. Nu vreau să fac nimănui proces de intenție, dar cînd un medic te întreabă, fie în glumă, fie în serios, de ce n-ai murit, altul „ce e cu furtunul din capul dumitale?”, iar al treilea că, fiind operat de tumoră, arăt destul de bine, oricine își poate da seama cam ce moral pot avea...”

Dar nu acestea sint necazurile care l-au determinat pe Ginu Cătălin Roșu să bată drumul pînă la București. Ci altele: de la data de 4 septembrie 1977, datorită stării sale fizice și morale în care l-a adus boala, nu mai lucrează. A fost internat, a fost în concediu medical, apoi a așteptat să i se rezolve situația. Nimeni însă, și mai ales funcționarii care aveau această obligație de la Secția L6 C.F.R. Tecuci, n-au mișcat o hirtie. Și, să reținem, era nevoie, într-adevăr, de o singură hirtie. „O adresă, prin care conducerea Secției L6 Tecuci trebuia să ne aducă la cunoștință nouă, Oficiului pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale Tecuci, că Ginu C. Roșu a încetat activitatea și că, după întocmirea tuturor for-

malităților, urmează să reprimească pensia” (Horia Lazăr, șeful oficiului). Consultînd, la Tecuci, dosarul de pensionare al lui Ginu C. Roșu, am constatat că au fost emise 16 decizii, în mai mulți ani, dar o hirtie care l-ar fi pus pe bolnav în posesia drepturilor sale bănești nu s-a emis. Or, se înțelege, oricită bunăvoință am avea noi, un bolnav nu se poate hrăni cu decizii. „Ginu a venit la noi acum șase ani, ne spune C. Manolache, tehnician cu retribuția la Secția L6; l-am înțeles și l-am repartizat să lucreze, în regim de șase ore, la un district. Încărcarea acumulatori. În mai, anul acesta, a dat semne de mare oboseală. Ne-a fost teamă că se va accidenta și l-am sfătuit să meargă la spital. A fost internat și operat la Iași cu un diagnostic, la Galați i s-a stabilit un altul, la Iași i s-a susținut din nou cel dintîi, încît nici el nu mai știe de ce s-a îmbolnăvit. Cert este că Ginu e foarte bolnav. I s-a dat posibilitatea să lucreze 4 ore pe zi. Cînd a putut a lucrat și 6. Dacă alții fug de muncă, omul ăsta, bolnav fiind, a cerut să muncească. Acum însă nu mai poate munci nici o oră pe zi...”

Toți din jur îl compătimentsc, îl înțeleg, dar nimeni, cum spuneam, nu se încumetă să-l ajute practic cu ceva: cu întocmirea formelor legale de reprimare a pensiei la care are dreptul. Cîta fost bolnav, nici un coleg, nici măcar un delegat al comitetului sindicatului, nu l-a vizitat acasă sau la spital.

— Știți că acest coleg al dv. nu primește de trei luni nici un ban? îl întreb pe tehnicianul Constantin Manolache.

— Știu, s-a plîns sărmanul și la noi și la primărie, adică la oficiu.

— Cum ați încercat să-l ajutați?

— Am vrut să-l ajutăm dar... El vrea să fie trecut în gradul doi, de invaliditate. După mine, după cît vedem noi că e de bolnav, merită să fie trecut și în gradul unu. Pentru că, sincer să fiu, cunosc în Tecuci oameni mai sănătoși decît mine, dar care mîncă din pensie. Nu e etic, nu e echitabil.

— Cine trebuia să se ocupe de eliberarea actelor respective?

— Inspectorul de personal, învățămînt și retribuție, ni s-a răspuns.

L-am căutat pe inspectorul Ionel Leonte, dar nu l-am găsit. I-am găsit în schimb pe doi tovarăși din conducerea Secției L6 C.F.R. Tecuci: Eugen Cimpeanu, inginer șef al secției, și Alexandru Iosif, contabil șef. Cunoșteau destul de vag problema, s-au arătat și dînsii indignați de situație, au eliberat imediat adresa cu pricina, iar din proprie inițiativă și-au propus ca funcționarul care nu a îndeplinit această obligație de serviciu, fapt care implică în primul rînd lipsa simțului de răspundere față de cetățean, să fie tras la răspundere.

Asigurări că Ginu Cătălin Roșu își va reprimi drepturile legale, va fi ajutat și îndrumat în rezolvarea altor probleme, am primit și din partea tovarășului Constantin Sandu, prim-vicepreședinte al Consiliului popular municipal Tecuci. Ne întrebăm, însă, dacă toate aceste dovezi de omenie, de solitudine pentru un om căzut în boală și nevoi, nu se puteau manifesta de la început, din partea tuturor aceluia care aveau obligații de serviciu sau măcar morale să acționeze în astfel de situații. Ne gîndim în primul rînd la aceia cu care Ginu a lucrat un timp. Pentru că astfel, poți să te îndoi pînă la pămînt pentru necazul sau durerea altuia, căci, prin pasivitate, gestul tău tot falsă tinguială înseamnă.

M. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

La barul de sîmbătă seara

„Doina“:

Om, în viață, cît trăiește poate avea și lucruri mai bune de făcut

Restaurantul-bar „Doina“, sîmbătă seara, după orele 23. Biletul de intrare costă 20 de lei — o sumă, e adevărat, nu prea mare, dar totuși mult prea mare față de ceea ce reprezintă contravaloarea sa, adică „programul artistic“ alcătuit de coregraful Mihai Diaconu, în fapt o oră întreagă de prost-gust, de submediocru și de promiscuitate artistică. În sală nu sînt mai mult de 30 și ceva de persoane (marea majoritate de sex bărbătesc), în jurul cărora, conform organigramii, se învîrt și încearcă să-și justifice remunerația nu mai puțin de 32 de cetățeni: ospătari, debarasoare, bufetieri, o garderobieră, un portar, un șef de sală, un responsabil, un om care invirte niște discuri colorate prin fața reflectoarelor, citeva femei de serviciu... Fără a mai vorbi de cei 17 componenți ai „programului“ și de cei 4 membri ai formației conduse de Cristian Biclea.

„Spectacolul“ începe în forță, referindu-ne aici la acustica de forte depășit a celor patru muzicieni, și tot așa va rămîne dealtfel pînă la sfîrșit, probabil pentru ca muzica să poată fi auzită tocmai de la Statuia Aviatorilor. Patru dansatori imită, dacă nu chiar caricaturizează, asta e cuvîntul!, un joc din Oaș. Cele două fete poartă, una, pantofi maro și cealaltă, pantofi negri, fac piruete ample pentru ca fustele să se ridice cît mai sus, iar băieții tropăie cu multă îndirjire, încercînd să salveze cel mult o aparență; costumele sînt un amestec bizar de stiluri mai mult sau mai puțin populare. Apar în continuare acordeonistul Gigi Turcitu („omul cu degete de aur, care a smuls aplauze și în Canare“, cum zice prezentatorul Stelian Moise), ca și trei soliști vocali — pe numele lor „binecunoscuta“ Coca Alexiu (?), apoi Marina Rotaru (cea care ne delectează cu filosofii de genul „Omu-n viață cît trăiește, bea, mîncîncă și iubește“, lucru pentru care primește în fiecare seară 90 de lei) și în fine Teo Fhithanidis. Acesta din urmă, după un obicei al localului probabil, strînge miini în timp ce cîntă, miini care-i strecoară însă bani între palme! De vreo două ori mai apare grupul dansatorilor despre care am amintit, apoi soliștii-balerini M. Tudose și Lucia Lazlo (care reușesc performanța de a rămîne în scenă cel mult două minute), și cu asta e gata — uf, bine că am scăpat numai cu atît,

cine vrea poate să danseze încă o oră, la 1 localul se închide, mai poftiți și miine seară!

Sîmbătă, restaurantul-bar „Doina“ a făcut următoarele încasări: 2200 lei la bar (deci, băutura e „baza“), 500 lei la bufet și 936 lei la bucătărie. În plus, s-au vîndut 39 de bilete a câte 20 lei fiecare, deci 780 lei. Cu totul, nici 4500 lei — într-o sîmbătă seara, dar să nu uităm că întreg „programul artistic“ costă unitatea exact 1140 lei pe seară, iar orchestra capătă 522 lei. Mai rămîn, cel mult, vreo 3000 de lei — sumă din care trebuie scăzute însă contravaloarea mărfurilor vîndute, remunerațiile personalului (32 de persoane!), regia restaurantului și așa mai departe, lucruri pe care economiștii le cunosc desigur foarte bine. Ce mai rămîne este — fără nici o îndoială — cu semnul minus, adică unitatea este cu totul nerentabilă, sau în orice caz așa s-a dovedit ea în seara în care am vizitat-o noi. „În general, încasările noastre sînt foarte bune — încearcă să ne convingă responsabilul Mihai Boghici — avem o depășire a planului la zi cu 18 la sută, dintre care 3 la sută la producția proprie. A fost o seară mai slabă, abia am terminat renovarea și zugrăvitul, iar lumea încă nu știe aceasta. În ce privește programul, eu n-am nici o vină — datoria mea e doar să le asigur o scenă, costume, condiții de desfășurare. Există o comisie specială însărcinată cu avizarea spectacolelor, eu nu pot să fac aici nimic! V-aș ruga însă să reveniți peste cîteva zile — atunci punem la punct un nou program, vrem să aducem și alți artiști, avem bani să cumpărăm costume noi, și chiar lista de bucate va fi mult îmbunătățită. Numai peste cîteva zile!“

Pînă una, alta însă ceea ce am văzut ne-a fost suficient, barul „Doina“ se dovedește a fi o investiție nerentabilă (acele depășiri de plan despre care vorbește responsabilul Boghici dăinuie încă din timpul verii, cînd grădina este plină!). lucru de care nu este în nici un caz străină calitatea submediocră a „programului artistic“. Cu alte cuvinte, o seară pierdută pentru toți: pentru consumatori, dar și pentru unitate. Sau, poate, nu chiar pentru toți...

DUMITRU GRAUR ■

„București“:

Un lucru nu trebuie uitat: un prestigiu se obține mai ușor, dar se păstrează mai greu

În clipa în care, sîmbătă, 19 noiembrie, șeful de orchestră Alexandru Vilmani a anunțat începerea „marii gale a barului București“, ne-am aruncat privirea pe ceas și peste sală. Ceasul arăta exact ora 23, iar sala arăta bine din toate punctele de vedere, înțelegînd prin aceasta că era plină ochi, curată și civilizată, așa cum va rămîne pînă la închidere, străină de fluierături, de vinzoleala caracteristică unor asemenea localuri subterane. Era, în schimb, cufundată nu doar în penumbra obișnuită, ci și într-un strat de fum, problema ventilației rămînînd, după vorbele responsabilului Viorel Păunescu, de 8 ani în comerț, de 7 în I.A.P.L. Amzei, „încă nerezolvată, dar aflată în vederile noastre imediate, urmînd ca pînă la sfîrșitul anului să spargem plafonul și să montăm o instalație capabilă să asigure o ventilație corespunzătoare“.

Programul în sine, mai aproape de calitățile unui spectacol de revistă decît de incropelile barurilor de noapte, a durat 75 de minute, aducînd în fața clienților, în ordine, pe Mihaela Oancea (foarte bună), pe Trio Corona, pe Jeanina Matei (uneori stridentă și cu gesturi nepotrivite), pe Silvia Surdu (fără haz, apucîndu-se de cîntat după ani și ani de dans, aplaudîndu-se singură și imitînd „un căluț“, altfel reușită într-un step antrenant), pe Duo Lascu, pe Gabriela Teodorescu, pe artistul emerit Ilie Ion cu grupul său folcloric, inclusiv cîntăreața Ana Toma, pe Mirabela Dauer și, într-un final întocmit cu gust și rafinement, pe Gil Dobrică (excelent) alături de grupul vocal feminin 5T. S-a cîntat, fără excep-

ție, în limba română; melodiile mi s-au părut alese cu chibzuință, întregul program demonstrînd, fie și prin faptul că interpretii prezenți la „București“ nu mai joacă și în altă parte, fiind obligați, ca în anii trecuți, să-și facă numărul cu taxiul la poarta barului, că o asemenea instituție poate deveni, atunci cînd există ambiție și preocupare, un loc de distracție de bună calitate. Ar fi însă unele reproșuri de înaintat, mai ales pe adresa orchestrei Vilmani care, dacă n-ar fi cîntat uneori asurzitor, ar fi pe placul urechilor clienților. De asemenea ne-a deranjat o oarecare reclamă ieftină în prezentarea interpretelor, anunțată pe un ton caragialesc, în conformitate cu care „Silvia Surdu e o artistă completă“ (oare?!), Ana Toma „o Cosînzeană a cîntecului românesc“, Trio Corona „foarte apreciați și pe alte meridiane“ și așa mai departe. Derizorii ne-au apărut numerele de balet pregătite, din cite am priceput, de un coregraf cu o bună carte de vizită, Cornel Patrîchi, solicitat în prea multe locuri, la „Salonul spaniol“, bunăoară, la cinematografie etc., profesionist neputînd, ca să-i găsim o circumstanță atenuantă, să refuze pe nimeni, din cauza bunătății sale sufletești sau din alte cauze.

Redeschis recent, mai exact la 20 octombrie, după masive și gîndite renovări, barul „București“ nu va uita, sperăm, o condiție valabilă și pentru alte unități: un prestigiu se obține mai ușor, dar se păstrează mai greu.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Ultimul sfert de oră al programului de la barul „București“ a fost asigurat, cu talent și aplomb, de Gil Dobrică și grupul vocal 5T.

Fotografie de EMANUEL TANJALĂ ■

Cînd un tînr de 18 ani o ia pe un drum greșit, e cazul să ne întrebăm unde am greșit și noi, cei de lingă el

Miercuri, 16 noiembrie, ora 19.30. În fața bufetului expres „Carpați“ din Brașov trotuarul este blocat de un grup de indivizi belicoși și cițiva curioși. Atmosferă încărcată. Unii, mai slabi de fire, privesc cu timiditate și se îndepărtează în grabă de taberele care acopereau strategic colțul de stradă. De o parte, doi indivizi, unul mai mic, plin de arțag, neras de cîteva zile și cu un capăt de țigară în colțul gurii, rîspîndind la distanță apreciable un miros pătrunzător de crămă, iar celălalt, mai voinic, dar cu o înfățișare la fel de neliniștitoare. Adversarii, în număr de patru, mai zvelți, lucrează prin reprezentanți. Mai exact, îl împing, întăritîndu-l, pe unul cu mai mult chef de bătaie și a cărui privire nu prevestește nimic bun. Se schimbă cițiva pumni, se înjură din belșug și se pare că lucrurile se opresc aici. Primii doi își iau de umeri prietenele care asistaseră oare-

cum pasionate la duel și se îndepărtează. Dar după cîteva minute lucrurile continuă incredibil. Cei patru îi urmăresc pe primii doi și ajungînd într-un loc mai întunecat se aruncă feroce asupra lor, îi trîntesc din cițiva pumni la pămînt, lovindu-i cu o sălbăticie și cu o cruzime greu de închipuit, lăsîndu-i într-un lac de sînge. Totul se petrece în uluiala cîtorva cetățeni care, pînă să intervină, îi pierd pe derbedeii ce o luaseră la fugă.

A urmat o adevărată cursă de urmărire, organele de miliție împreună cu cetățenii reușind să imobilizeze o parte din huliganii. Vi-i prezentăm în cîteva scurte fișe, triste portrete, și cîteva concluzii.

Zaharia Banigata. 18 ani. Este strungar la întreprinderea „Metrom“. Locuiește la cîminul de nefamiliști al întreprinderii. Născut în comuna Priponești. A urmat Liceul industrial nr. 1 din Galați. Repartizat strungar la Șantierul naval, a plătit școlarizarea pentru a veni la Brașov. Viză de flotant în Brașov. Părinții lucrează în C.A.P.-ul din comuna Priponești.

Ioan Miroslavici. 19 ani. Muncitor necalificat la „Metrom“. A urmat un liceu industrial cu profil energetic la Iași, fără a-și lua diploma de bacalaureat. Părinții lucrează în C.A.P.-ul din comuna Horgești, comuna sa natală. Viză de flotant în Brașov. (Amîndoi fac parte din acel grup de patru, instigator fiind Zaharia Banigata. În fața organelor de miliție susțin că au fost provocați în restaurant de cei pe care i-au bătut.)

Gheorghe Mitan. N-a participat la bătaie însă face parte din fauna curentă întîlnită la acest bufet. A mai fost amendat pentru beții și scandaluri cu 1000 de lei. Este ajutor de vînzător la un magazin de mobilă din Brașov (unitatea 251). Nu are buletin de Brașov, făcînd naveta din comuna Hărman.

Ileana Popa. 21 de ani. Născută în comuna Solonț, județul Bacău. Nu lucrează nicăieri. Căsătorită la vîrsta de 15 ani și două luni, divorțată la 15 ani și patru luni. Are o fetiță de 5 ani. Umblă prin restaurante seară de seară. N-are nici măcar viză de flotant în Brașov.

Rodica Vătămănu. 19 ani. Născută în comuna Asău, sat Straja, județul Bacău. Nu are servicii. Are o fetiță de 6 luni și este gravidă. Nu are buletin de Brașov. Ea primește pachete și bani de la mama sa, gestionară la un magazin alimentar din comuna Asău. Tatăl său este mecanic de locomotivă. N-are buletin de Brașov, nici viză de flotant.

(Amîndouă au fost trimise acasă, în județul Bacău, sub escortă. Rodica Vătămănu declară organelor de miliție că nu se poate duce acasă deoarece n-o primește nimeni, avînd tată vitreg, iar mama ei nu vrea s-o primească cu un copil. Roagă să fie ajutată să se încadreze în muncă într-o întreprindere din Brașov. Ileana Popa declară că oricum pleca acasă unde o așteaptă mama sa.)

Uță Teodor și Petrică (?), cei doi maltratați în plină stradă, n-au fost reținuți, deoarece se aflau în stare gravă

și necesitau îngrijiri medicale. Despre ei au spus cite ceva Ileana Popa, Rodica Vătămănu și Gheorghe Mitan. Uță Teodor se pare că ar fi zidar, că ar avea 24 de ani și că ar fi originar de prin părțile Maramureșului. A mai fost amendat pentru beții și scandal și poartă cuțit în mod obișnuit. Despre celălalt nu se știe mai nimic. Nu au nici ei buletin de Brașov.

Cei doi milițieni care i-au prins pe bătăuși se numesc: Alexandru Boer, plutonier, și Gheorghe Tudose, sergent major, ajutați de Gheorghe Spătăroiu, membru în grupa de sprijin a miliției.

O intervenție promptă, lăudabilă, în care organele de ordine au colaborat cu cetățenii.

Cîteva concluzii: Nici unul din cei anchetați n-au buletine de Brașov. Sînt încadrați în muncă doar trei dintre ei. Părinții nu știu se pare nimic despre felul cum își petrec viața.

Ne întrebăm însă dacă organizațiile obștești, organizațiile de tineret din care unii fac parte (cei de la „Metrom“), tovarășii de muncă, cetățenii, vecinii chiar nu știu nimic de modul în care trăiesc și muncesc (sau nu muncesc) cei de mai sus. Ce au întreprins, potrivit obligațiilor cetățenești, potrivit omeniei, ca acești tineri să se poată încadra într-un climat sănătos, să muncească și să trăiască respectînd legile țării? Ajunge oare să așteptăm să vină miliția să facă ordine, acolo unde este de datoria fiecăruia să intervină?

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

INTRE CLASIC ȘI BAROC

Braque Păsările

Prin această toamnă care are nostalgia lui septembrie și își tirăște frunzele ruginite pe străzile orașului ca un reproș împotriva noastră, a celor ce stăm în această clipă singuri, departe de ea, mi-am adus aminte de păsările lui Braque. Păsările mari și albe care la bătrânețe au apărut în tablourile normandului; acele păsări liniștite și imobile a căror tăcere dacă s-ar sfărâma ar inunda aerul cu un colb de dincolo de timp sau de dincolo de viață și pe care îl sesizăm citeodată în aer, fără să-l putem atinge, la căderea serii când obiectele devin străvezi înainte de a se învălui în umbră ca bătrîniul lui Rembrandt. Incotro zboară aceste păsări?

Dar zboară? Să le privim mai atent și vom observa că ele nu fac nimic din ceea ce știm că fac păsările. Nu cîntă, nu lovesc cerul cu aripile și nu se prăbușesc. Dimpotrivă, fac singurul lucru care le este străin păsărilor. Stau imobile în aer, cu aripile desfăcute. Nu zboară. Au încremenit în zbor. Dacă ar mișca aripile, ar distruge parcă totul. Sau dacă ar scoate un țipăt... Ele nu zboară, pentru a nu se apropia de moarte. Se golesc de zbor, pentru a se goli de amenințări. Există în ele un dor de eternitate care ne-ar putea împinge să credem că zborul nu este scopul păsării, ci eșecul ei... Niciodată n-am văzut pînă la Braque o pasăre transformată în piramidă. O pasăre suspendată nu între cer și pămînt, ci între ceea ce a fost și ceea ce va fi, pentru a reține, pentru a prelungi la infinit ceea ce este. Oare nu e limpede de ce spunea Braque că pasărea este o rezumare a întregii sale arte, este mai mult decît pictură?

El reține aceste păsări în aer, le strunește zborul, așa cum, în general, își strunește emoția pentru a o sili să fie mai profundă. Căci vrea să meargă dincolo de aparențe. Dealtfel, niciodată n-a urmărit să distrugă lucrurile pe care le pictează, ci să le cunoască mai bine. Pentru el, care nu concepe să fie altceva decît un pictor al secolului XX, pictura este ca și pentru Leonardo una **cosa mentale**; ea înseamnă neapărat meditație.

Cînd Malraux i-a citat această frază a lui Cézanne, „Dacă aș fi sigur și convins că pinzele mele vor fi distruse și că nu voi intra niciodată la Luvru, n-aș mai picta”, Braque i-a răspuns: „Chiar dacă aș avea certitudinea că tablourile mele vor fi arse, cred că aș continua să pictez, da, aș continua să pictez”... Singurul răspuns firesc. El ne arată că nu întimplător Braque își pregătea cu grijă fondul tablourilor comparîndu-l cu temelia unei case. Acest normand răbdător și cu temperament de constructor căuta ceea ce e durabil. El vroia să fie mai ales „cel ce a făcut un efort”. Și, probabil, păsările sale l-au obsedat tocmai pentru că reprezentau mai mult decît pictură. Ele par corbii lui Van Gogh înmuiați în lumină pentru a-și pierde caracterul funebru. Și cu cit moartea era mai aproape, cu atît păsările lui Braque erau mai albe. Ca și cum, cu ajutorul lor, ar fi vrut să exorcizeze teama de moarte; să moară liniștit între aceste păsări albe de care timpul se lovește acum ca de fața Sfînxului.

Păsările nemișcate ale lui Braque, păsările-piramidă ale lui Braque. Dar oare nu tocmai astfel, golindu-se de zbor, aceste păsări se transformă ele însele într-un deșert? Ce valorează o eternitate obținută prin renunțări? Ce valorează o liniște care vrea să se dispenseze de explicații? Sau o fericire care „incepe atunci cînd încetăm să mai știm”? O pasăre care își întirzie apropierea de moarte golindu-se de zbor, întirzie și apropierea ei de soare. Orice i se poate reproșa lui Icar, cu excepția unui singur lucru. El n-a fost un om mediocru. Visul său l-a ucis, dar l-a ridicat într-o lumină unde ajung numai cei încăpățînați.

Și Braque a fost totuși un încăpățînat. Și încă unul care ne-a repetat că un artist adevărat nu greșește niciodată cînd se opune resemnării. Chiar dacă o face cu ajutorul unor păsări care în loc să cînte, ca la Corot, au tendința să devină zei, să devină un principiu al liniștii, o liniște în care nu se mai aud decît instrumentele muzicale pictate de Braque și nu se mai rostesc decît cuvintele neînțelese ce s-ar putea alcătui din literele pe care el le introducea uneori în tablouri ca să se apropie mai mult de obiectele aflate în lăuntru spațiului... Oricum, Braque nu mai are nevoie de multe cuvinte pentru a se exprima. El a ajuns foarte aproape de forma supremă de elocință a tăcerii. Tăcerea aceea care nu e deșert, ci o concentrare prea mare de gînduri și în care o pasăre poate să fie prima pasăre apărută pe țărîmul primei mări sau ultima... Nici Braque nu știe exact. El se mulțumește doar să caute în aceste păsări misterioase deslegarea propriei sale enigme. Încredințată tăcerii lor ceea ce n-a reușit încă să spună. Și, poate, vrea să ne spună că prin memoria fiecăruia dintre noi planează o pasăre cu aripile deschise amintindu-ne că nu există altă fericire decît aceea pe care poți s-o trăiești; o pasăre pe care în această toamnă plină de sunetele uscate ale frunzelor purtate pe străzi eu mi-o imaginez lăsînd jos o umbră ciudată, de cal sălbatec gonind pe un nisip înflorit de soare, pe un țărîm unde Braque pictează capete așa cum le-a văzut pe vasele grecești. Ciudat! Arta modernă a trăit toate aventurile pentru a păși pe un țărîm nou. Și, iată, în clipa cînd una din corăbii ajunge la țărîm, cei de pe punte rămîn stupefiați. În față se înalță colina Acropolei, iar pe Acropole strălucesc coloanele Parthenonului. Deasupra lor, o pasăre misterioasă, rămasă singură în pinzele lui Braque. O pasăre Phoenix, albă, imobilă, renăscută din sacrificiile cubismului... Ea zboară! Dar zboară spre un punct tainic din lăuntru ei, acel focar de intensitate care l-a obsedat totdeauna pe Braque, așa cum pe greci i-a obsedat centrul labirintului.

OCTAVIAN PALER ■

ARHEOLOGIE

Un mileniu de artă la Dunărea de Jos

Cărțile de arheologie citite altădată mai ales de specialiști, astăzi, în urma atîtor descoperiri în diferite părți ale planetei, au devenit lectură cotidiană pentru mulțimi. În căutare de noi zăcăminte oamenii au dat peste ce nu se așteptau desțelenind tînuturi sălbatice, cercetînd peșterile pustietăților, pămîntul arătîndu-și astfel comorile tînuite veacuri și milenii, comori prin care popoarele sînt mai aproape de originile lor, de vrednicia și lucrarea strămoșilor.

Pămîntul românesc cercetat de mîna omului, răscolit și frămîntat de puterile naturii, ne-a adus mărturie despre vechimea ființei noastre în Carpați de o valoare unanim recunoscută: noile descoperiri aduc lumină asupra celor mai vechi, pregătînd semnificația altora viitoare.

Am pe masă de un an de zile o carte fundamentală de știință arheologică în lumina noilor descoperiri de pe teritoriul patriei noastre. „Un mileniu de artă la Dunărea de Jos”, alcătuită de unul dintre cei mai adînci și pasionați cunoscători ai trecutului nostru, Răzvan Theodorescu. Om de știință în amănunt, de-o acribie admirabilă, prudent și măsurat în generalizări, sintetizînd cînd se cerea, aruncînd ancora în universalitate ori de cîte ori se cade sprijinită fragilitatea unui edificiu local, ni se impune încă o dată prin această carte căreia i se adaugă o alta tot atît de fundamentală, **Bizanț, Balcani, Occident la începuturile culturii medievale românești**, apărută cu trei ani în urmă. Răzvan Theodorescu bate pas cu pas o punte de aur peste mileniul atît de controversat al duratei și neîntrerupte noastre continuități după retragerea aureliană în toate cele trei provincii românești.

Astfel descoperirea în urma inundațiilor la Niculițel lîngă Tulcea a monumentului funerar creștin cuprînzînd osemintele a patru martiri din acea epocă de-o valoare istorică excepțională care îmbogățește hotărîtor numărul lăcașurilor de acest fel din același veac constantinian, descoperite la Adamclisi, Histria, Tomis și altele altele. Tot așa în Transilvania, descoperirea unei rotonde, sanctuar aparținînd localnicilor români, așezată sub catedrala romano-catolică de la Alba Iulia, ridicată mai tîrziu pe o temelie arhaică.

Apoi descoperirea complexului rupestru de la Murfatlar, de același tip creștin, însă ridicat cîteva veacuri mai tîrziu, ca și lumina nouă și nenumăratele noi vetre descoperite pe tot cuprînsul țării, toate acestea sînt premise sigure și în ce privește, bunăoară, originea celebrului tezaur de la Sinnicolaul Mare, aflat în Muzeul de istoria artei din Viena, de o mare frumusețe și bogăție, aparținînd autohtonilor creștinați cu multe veacuri înainte de epoca migrațiilor slave sau maghiare. Statornicia și puterea de asimilare a noilor veniți se datorează, așa cum au susținut Iorga și toți istoricii și arheologii noștri de seamă, superiorității morale și spirituale a poporului nostru în acele veacuri, provenind din răspîndirea și viețuirea creștinismului pe care îl îmbrățișează deja popoarele europene. Popoarele migratoare păgîne au avut ce să primească de la noi ca în alte părți ale Europei și ale lumii, procesul de asimilare fiind normal, migrînd de jos în sus, de la cei întemeiați și statornici în rînduiala unei viețuiri superioare.

Cărțile științifice ale lui Răzvan Theodorescu, folosind ultimele mărturii arheologice, fundamentează pe documente încă o dată acest adevăr ce nu mai poate fi tăgăduit în ce privește formarea și rămîinerea poporului român în mătcile strămoșești de la origini pînă astăzi.

IOAN ALEXANDRU ■

Vas smălțuit de la Zimnicea, unul din numeroasele argumente ale acestui „mileniu de artă la Dunărea de Jos”, înfățișat în cartea cu același titlu.

Festivalul național „Cîntarea României”

— opinii despre repertoriul coral

Micilor vlăstare, cîntece melodioase și atrăgătoare

Născut din inițiativa secretarului general al partidului, Festivalul național „Cîntarea României” a determinat o largă mișcare a tot ceea ce înseamnă „gînd și suflet românesc”.

Urmărind sutele de formații prezente la diverse faze ale concursului, a apărut — așa cum revista Flacăra semnala de fapt într-unul din numerele anterioare — cu o stringență deosebită problema repertoriului coral.

În legătură cu aceasta, încă imediat după faza finală s-au conturat clar cîteva întrebări: de ce, în mare parte, au fost uitați clasicii?, de ce se cîntă mereu, în toate fazele și aproape de către toate formațiile, același autori?, de ce atît de puține nume noi de creatori de muzică corală? Și, de fapt, toate aceste întrebări înlocuiesc pe una atotcuprinzătoare: de ce atita uniformitate în repertoriu?

În legătură cu problema pusă în discuție, îmi vin în minte cuvintele lui D.G. Kiriac: „Micilor vlăstare și tineretului școlar trebuie să li se dea cîntece melodioase și atrăgătoare, lesne de reținut, potrivite graiului muzical în care se exprimă poporul nostru”. Cit adevăr în această reflecție a unui mare creator!

Într-adevăr, de ce oare nu abordăm piesele simple, calde, melodioase, care ne-au legănat copilăria?

Unde au dispărut cîntecele de leagăn, cîntecele despre natură, despre muncă ale unor maeștri ai genului coral? Cîte cîntece despre școala dragă și — de ce să n-o spunem — cîte cîntece despre dascălii iubiți au fost prezente în festival?

Este neîndoișos că trebuie să se abordeze piese de diversitate tematică, reflectînd aspirațiile și preocupările copiilor, cu o mare valoare de influențare în educația acestora, cu un puternic conținut patriotic.

Sigur, marșul pionieresc a fost și în prima ediție bine reprezentat. Au contribuit la aceasta și nenumăratele culegeri apărute în ultimii ani. Dar este, oare, suficient? Consider că nu și apreciez ca salutară inițiativa unor autori (A. Motora, L. Pop, V.D. Nicolescu, D. Craveniceanu) de a realiza antologii în care găsim, alături de literatura corală clasică pentru copii și tineret, creații corală contemporană substanțial reprezentată. Aș remarca aici, fapt îmbucurător, că în aceste antologii au început să apară și multe nume noi.

Aș aprecia că, pentru a rezolva la modul optim problema repertoriului, ar trebui să se facă mai mult pentru popularizarea noilor creații. Mă refer la publicarea în culegeri simple a cîntecelor premiate în urma concursului (de pildă, cîntece premiate în urma concursului închinat Centenarului independenței), ca și a celor realizate de conducătorii unor formații sau de compozitori tineri, apreciate de juriile festivalului și care au intrat chiar în fonoteca Radio.

Profesor GHEORGHE NEAGU
Dirijorul corului „Lira Prahovei”
al pionierilor din Liceul „Mihai Viteazul”
Ploiești
Laureat al Festivalului național
„Cîntarea României”

Fiecare ediție trebuie în mod special pregătită

Festivalul național „Cîntarea României” a fost un bun prilej de cunoaștere a multor formații muzicale, de genuri diferite, care au arătat marele potențial artistic al României de azi. Nu mă voi referi la organizarea concursului, nici la nivelul de interpretare cu care formațiile s-au prezentat pe scenele țării, ci mă voi opri asupra unei probleme dificile și actuale: repertoriul.

Multe dintre formațiile aflate în concurs s-au oprit asupra unor compozitori consacrați care mai făceau parte și din juri, astfel unii compozitori au fost cîntați foarte mult, au avut plăcerea să-și asculte multe din propriile lor creații, iar alții (unii cu merite foarte mari pentru cultura muzicală românească) au fost uitați pur și simplu de instructorii de formații sau de dirijori.

Oare profesorii de muzică (mă refer în primul rînd la formațiile școlare) au uitat compozitori ca D.G. Kiriac, Ion Vidu, Gheorghe Cucu, Gavriil Musicescu, Ciprian Porumbescu, Ioan D. Chirescu?

Multe probleme s-au ivit în legătură cu repertoriul. Mă gîndesc ca foarte mulți își dau cu părerea asupra programului, dirijorul fiind cel din urmă în măsură să se pronunțe, ceea ce îl pune în situația de a pregăti cu formația alte piese decît cele cu care dorea să se prezinte pe scenă.

Cred că este imperios necesar ca fiecare ediție a concursului să fie pregătită, organizată, precum și fiecare fază în parte. Pentru a nu „pregăti” mai multe formații din punct de vedere repertorial, ar trebui ca la fiecare ediție să apară un fel de îndreptar tematic adecvat ediției respective, astfel încît profesorul dirijor să lucreze debarasîndu-se de unele așa-zise ajutoare.

În încheiere doresc să transmit succes participanților la ediția a II-a, iar altor tovarășii să aibă mai mult respect și încredere în oamenii care depun suflet și muncă în acest festival al „creației și hărniciei”.

Profesor MIRCEA MANEA ■
Dirijor al corului Liceului pedagogic
din Turnu Măgurele

POEȚI DE AZI

Gheorghe Pituț

Un poet extrem de puternic — prin ce poate fi puternic un poet decit prin verb, prin flacăra cuvintului pe care știe s-o transmită cititorului? — este Gheorghe Pituț, acoperind o operă originală, valoroasă, pe nedrept neglijată de critică. Ideile lui lirice, cimpul lui metaforic, felul în care încheagă în general poezia, pronunțând totul cu o energie vulcanică — dezghecată vieții și nu cărții — fac din Gheorghe Pituț unul din cei mai personali, mai inconfundabili constructori lirici de azi. „Lucrați mereu, nu disperați! / aceasta-i o chemare sfântă, / nu cel ce scrie vă cuvintă / ci toți eroii apostafi”, scrie poetul în *Primul verb* din recentul volum *Stelele fixe*. Căci ambițiile unui asemenea cîntăreț nu sînt ale unui adept al solitudinii, ci ale unui poeta vates, încrezător în forțele nucleare ale verbului: „Atît veghea-veți la Carpați / cit lenca minții e înfrîntă / și cit materia vă-ncîntă / din mii de stări s-o dezlegați”.

Gnomic, mereu sfătuitor — dar niciodată blind, electrizat dimpotrivă de o vehementă filosofie a luptei împotriva stagnării spiritului — Gh. Pituț lasă uneori impresia că profesează o poezie intimistă. Cu atît mai mult, cu cit el își extrage marile îndemnuri din „amintiri”, din multele popasuri în geografia unei lumi aparent liniștite, pe care o bombardează pe neașteptate cu mari adjective demasca-toare. Iată, de pildă, ce gîndește poetul în aceste versuri scrise, în 1971, la Hamburg: „Ce sănătate dau: verdeața / din codrii veșnici și atletii / și nunții mărfurilor pietii / cînd boala veacului e grea-ța / de sine și de cunoscuta / durere de a fi tot altul / pe același ax firav cînd suta / de mii de ani pierdu înaltul / sistem născut ca-n vis de caldul / fel simplu al mulțimii, sluta!”

Așadar, nici vorbă, nu intimismul, nu colportarea unei gîndiri egolare în lume — adică elogiu adus propriei sale înțelepciuni în balanță cu filosofia altora — ci însăși dorința ascunsă a exploziei provenită din confruntarea marilor adevăruri convertite în poezie, văzute ca o datorie primordială a poeziei: „Orișice am face, orișice am spune — / lumea este darul gîndurilor bune; / cel mai singur suflet în singurătate / ca-n mormint conservă-n idealitate / vuitul și teama, viața cea de rînd...”

Gh. Pituț profesează o poezie a marilor idealuri umaniste. Despre acestea el scrie cu fervoare, monologhează și invită — prin tonusul stilistic superior — la o confruntare incomodă. Căci nici o umbră de exagerare nu stă în afirmația noastră — o poate constata oricine, citind de pildă o memorabilă *ars poetica*: „Oricit n-aș vrea imi intră în odaie / gilceava lumii toată cu fapte și capricii, / artistul cel intern însă refuză, taie, / povestea și transmite doar veni, vidi, vici”.

Adept declarat al poeziei politice înțelegea ca o rațiune estetică, așadar ca un mod de viață sine qua non al poetului de azi, Gheorghe Pituț imprimă în acest scop hlamida magică a tribunului chemat să împartă înțelepciune. Dar nu orice fel de înțelepciune, nu o înțelepciune fără o vechime pămîntescă anume, ci o înțelepciune de cronicar modern, patriot, ținut să răspundă pentru fapta lui de azi, ca și pentru vechimea și demnitatea lui: „Acum imi dau mai bine decit oricare seama / ce arhetip e tata și ce durere mama, / ce-adinc izvor un frate, ce riu de lacrimi sora / voi da eu poate seamă de viața tuturor”;

Antologice prin simplitatea ideii din care țînesc — organizate cu un simț superior al cuvintului, cantabile prin însăși incandescența lor genuină — gesturile poetice ale lui Gheorghe Pituț alcătuiesc un teritoriu sigur de frumusețe. Se întimplă, uneori, ca în dicționarul său liric, anumite formule să fie ușor vetuste, să pară citeodată clișee: asemenea ipostaze sînt însă rare la Gh. Pituț și, la o recunoaștere a întregului, reținem sănătatea, atracția edificiului, respirînd frumos ca „Bunul simț pe creste”, cum ar spune poetul însuși.

Oare tocmai altitudinea poetică demnă, superioară să fie cauza pentru care critica o desprinde mai greu în ...zare?

CONSTANTIN CRIȘAN ■

RUBRICA MEA

Solidaritate națională

Citind în colecția *Restituiri*, serie îngrijită de Mircea Zăciu, recent apăruta carte *De lingă Plevna*, războiul de Independență în presa transilvăneană (ediție, prefață, note și glosar de Titus Moraru și Ovidiu Mureșan, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1977), nu se poate să nu admiri sentimentul de solidaritate națională al românilor din împărăția habsburgică bicefală cu frații lor care luptau pentru neafirmare. În presă, dar nu numai în presă, ci și prin liste de subscripții și chiar prin înrolări, pentru cauza comună, transilvănenii, bănățenii și bucovinenii au dovedit încă o dată comunitatea de neam și de aspirații cu frații lor din „țară”, alături de care se doriseră și în anii 1848—1849, rostind cuvîntul magic „unire”. Lupta nu a fost ușoară, deoarece presa maghiară era filoturcă și cenzura veghea să nu se strecoare sentimente de simpatie față de cei ce se ridicaseră împotriva Semilunii. Erau interzise și listele de subscripție, dar în ciuda acestei restricții, comitete se constituiau și strîngeau sume importante pentru ajutorarea celor răniți. Nu puțini au fost și voluntarii din provinciile robite de peste munți, care au trecut clandestin frontiera și s-au oferit să combată alături de ostașii noștri. Unul dintre aceștia a fost prietenul lui Eminescu, Alexandru Chibici-Răvneanu, care avea să-l însoțească pe convalscent, prin Italia, spre țară, după cura de la Oberdöbling, de lingă Viena. Au fost însă și „elevi din clasele superioare” care au ținut să ia parte la războiul nostru pentru Independență, privit ca o cauză comună. Alți voluntari, medici transilvăneni sau studenți la medicină, s-au prezentat la Serviciul sanitar al armatei și au cerut să fie trimiși pe front.

Călciiul vulnerabil

„Chiar și cînd are dreptate, criticul se înșală” — imi vine să-i spun Criticului după ce am citit articolul său despre Poet de acum trei săptămîni intitulat *Analogia universală*. „Même quand il a raison, le critique a tort”. Și nu-i întorc cunoscuta frază doar din plăcerea calamburului, ci pentru a-i reaminti că așa a fost de cînd lumea: criticul greșește, poetul are dreptate. Poate fi criticul spiritual, adîncimea de simțire a poetului e superioară. Cu un vers frumos convingi mai lesne decit cu o vorbă de duh: căci aproape todeauna a doua e socotită numai amuzantă. Primul se adresează inimii ale cărei rațiuni, nu e așa, spiritul le ignoră. Interpretarea lui Bachelard după care Animus se nutrește cu seva lui Anima, înainte de a proba o complementaritate, menține o dependență. Chiar și pe a lui Socrate față de Diotima.

Logica criticului e neputincioasă în raport cu analogia poetului. Și e firesc să fie așa: realul nu e rațional. Înțepătura de țițar și nimic mai mult cînd criticul ride de poetul care ne învață că sediul gîndirii se află într-un călcii vulnerabil. „Nu văd, magistre, legătura dintre creier și călcii”, se plînge, în dialogul imaginat de critic, învățacul. Și criticul, în loc să i-o dezvăluie, dă ironic vina pe analogia universală. „N-am înțeles, magistre, mirarea poetului

că pietrele nu gîndesc” se plînge din nou învățacul. Iar criticul, ați ghicit, își ride din nou de analogia universală. Dar dacă pietrele nu gîndesc este tocmai fiindcă n-au fost înzestrate cu un călcii vulnerabil, fiindcă nu sînt sensibile și nu suferă, neputînd repeta cu poetul (altul decit acesta, același în definitiv) că în suferință este o idee. Ahile cu călciiul sănătos ar fi o simplă piatră.

Să nu măsurăm imaginația poetului cu instrumentele bunului simț: căci bunul simț s-a dovedit mereu răspunzător de alungarea din literatură a nenumărate frumuseți. Bunul simț e dogmatic. Cum paradoxal e uneori frumusețea poeziei. Învățacul crede că versurile poetului sînt urite și criticul îl consolează că nu sînt întotdeauna așa: „Da, aici, îți dau dreptate, le mai greșește uneori”. Paradoxul criticului e însă facil; al poetului, profund. Lui Sainte-Beuve i-l prefer, în acest caz, pe Baudelaire. Estetica uritului e un paradox mult mai plin de consecințe decit „J'appelle cela la Folie Baudelaire”.

În plină epocă a lui Copernic, poetul laudă pe Ptolemeu. Să-l certăm ar fi să vrem cu tot dinadinsul ca „necuvintele” lui să fie „cuvintele” noastre.

Imi cer iertare, magistre Ș. Cioculescu, dacă nu vă împărtășesc, ca învățacel ce v-am fost, părerea despre poetul Nichita Stănescu. Am și eu, deși critic, călciiul meu vulnerabil.

NICOLAE MANOLESCU ■

CRONICA LITERARA

Edgar Papu:

Din clasiicii noștri

Nu vom face greșeala de a confunda această incitantă carte cu ceea ce dinainte ne-ar putea sugera subtitlul ei: „Contribuții la ideea unui protocronism românesc”. Titlul sună ceva mai restrictiv și firește mai rezonabil. Avem impresia că uneori autorul se mișcă pe cel puțin două nivele de gîndire. Încît ne vine greu să-l urmărim în inten-

țiile sale ultime. Poate că se gîndește, în perspectivă, la o reasezare a clasicilor noștri. Deocamdată mai mult insistă pe detalii. Ipotezele, atît de originale, dar și puțin conformiste (la întrebări îndrăznețe așteptam răspunsuri la fel de îndrăznețe), mai au încă vreme să se limpezească. Oricum, lucrarea convinge în primul rînd ca sinteză de idei. La Sadoveanu, Edgar Papu dezvăluie printre altele intuiția de timp și cu aceasta ne aflăm — bănuim — în chiar miezul gîndirii sale critice. Teza lui Blaga despre supremația viziunii de spațiu, în cultura română, primește astfel o surprinzătoare (nu și nebănuită totuși) întregire. Și ori de cîte ori Edgar Papu renunță la comparațiile prea redundante (n-am zis erudite), analizele sale au o prospețime cum rar întîlnim în critica de acest fel.

De fapt «protocronismul», în ce ne promite inițial, îndeamnă tocmai la adîncirea în sinele propriu, în ființa culturii noastre; numai așa ne vom înălța cu adevărat. Dorința criticului este „aceea de a stimula și a spori cunoașterea de noi înșine în propria noastră conștiință” (p. 19). Am mai adăuga noi și cunoașterea în propria noastră expresie, nu într-o expresie de imprumut, cum face citeodată critica „savantă”. Prea des scriitorii noștri sînt confrunțați cu definiții, reguli, precepte de tot felul, luate din recuzita curentelor literare. Procedînd așa, riscăm la un moment dat să nu mai știm despre ce vorbim, să uităm plr și simplu de unde am plecat.

Aceasta ar fi deci dimensiunea introspectivă a protocronismului.

Dar «protocronism» mai înseamnă și anticipare. Și nu orice fel de anticipare, ci neapărat una pe plan universal. De astă dată, el este gîndit în opoziție cu sincronismul Iovinescian. După Edgar Papu, Dimitrie Cantemir — care descoperă mai ales „sensuri descendente” în lucruri — anticipă romantismul, în timp ce Ion Heliade Rădulescu (în *Zburătorul*) trece aproape un precursor al lui Freud. Cam așa procedează și în rest. Uneori ne cîștigă pe deplin, în alte situații ni se pare că exagerează și atunci ne vine mereu în minte lecția maioreșciană de la 1869, din *Observări polemice*. Se înțelege însă că altfel se pune problema astăzi și că n-avem de-a face cu erori așa de grosiere ca acum o sută și mai bine de ani.

Apoi, nu știm dacă Edgar Papu s-a gîndit efectiv la „instaurarea unei noi ordini literare” în lume. În discuțiile dir. presă, ideea s-a afirmat cu destulă vehemență și credem că nu fără oarecare îndreptățire. Considerăm totuși că lupta ar trebui să se dea mai cu seamă pe terenul actualității. Iovinescu a fost omul timpului său și teoria sincronismului, cu toate limitele ei, nu fugea de prezent. Mai mult, ea venea cu un program de creație, nu doar cu unul de lectură și exegeză. Pe această linie, protocronismul tinde să devină o problemă exclusiv a criticii, adică o idee critică, în atingerea numai cu momentele sărbătorești ale creației trecutului. Fiindcă despre literatura de azi Edgar Papu se arată foarte sceptic: „anticipările pe plan universal nu pot fi înregistrate decit retrospectiv” (p. 199). Înseamnă atunci că vom fi condamnați mereu la o competiție retrospectivă cu universalitatea? N-ar fi prea convenabil pentru noi. Desigur, ne bucură să aflăm că Eminescu îi întrece pe toți romanticii ca poet al visului. Ba criticul mai aduce și alte argumente: titanismul sau motivul geniului. Dar știm prea bine că cine îi întrece pe alții este, la rîndul său, întrecut. Judecata competitivă are de fiecare dată și un asemenea revers mai puțin scontat. Avem sentimentul că, depărtîndu-ne prea mult de prezent, ne depărtăm de fapt de noi înșine.

Tot ca o deviere posibilă ne apare criteriul imanenței: destul să operăm tăietura „magică” în text și vom descoperi, în fragment, cele mai subtile semnificații. Atunci o propoziție va face cit o operă, un cuvînt cit un univers. Din fericire Edgar Papu analizează cu finețe accepțiile lui a fi în poezia lui Eminescu; aproape la fel, și seria visuri/vis și gînduri/gînd. Dar aceasta numai pentru că autorul are darul sintezei și al investigării ontologice.

Din clasiicii noștri... ne îndeamnă să aspirăm departe și în același timp să fim noi înșine. Cum anume, rămîne ca fiecare să decidă. Cartea aceasta pune, înainte de toate, o problemă. Meritul nu e deloc neînsemnat, deși soluția (cel puțin în amănunt) ni s-a părut discutabilă.

CORNEL MORARU ■

BĂLCESCU (Fragmente)

Palermo, unde din vecie lumina
nu e odihnire,
unde sublim și sărăcie
dorm laolaltă în neștire,
Sub cerul tău întirziat
în idealuri și vendete,
în aur, foamete și sete,
eu pașii lui i-am căutat.
Ardea, de gindurile lui,
țărnuțelul îndepărtatului.
Aerul glas nemuritor părea,
un vis părea un cor al mării,
al nisipului, al stelelor, al vântului.
În tot vedeam privirea lui,
oginda lui.
Nicolae Bălcescu.
Ploua mărunț a primăvară,
negrii măslini suiau pe stinci,
i-asemuam cu ochii-adinci
ca vechile dureri de țară.
O aură, un roșu nimb,
El strălucea. Doar mina albă părea

scriind acestui timp.

1.

Și dacă pietre-am adunat
Ele sint numai un oftat
Ridicat din miez de ape
Sufletul să mi-l dezgroape.

Dintre buni străbuni să urce
Punind za cuvintului
Cu soare în graiul dulce
Să rup coasa vântului.

O, cind lebăda-ntre stele
Strigă florile în pruni,
Imi cert sufletul să-l spele
Limba de amărăciuni.

Limba zboară din morminte
Uscind fruntea de ploaie,
Mugurii desfoaie
Abura fierbinte.

Limba noastră, omenime,
Răsare tot cer de zi,
Și cerul nu și-l uită nime
Cit sămintă om va fi.

2.

Mult dor nescris mai doarme
În văzduh.
Ce primăvară !
Ce legi precise doamne
Mă întorc flacăra de-afară ?

Vint, pământul neumire
Moare,
Și în noi nu moare
Luminarea din privire,
Zarea, veșnic zare.

Și dacă-mi vine cind și cind
Să mă-ngrop iar nor plingind,
Fără soare fără cer,
De țară străin să pier,
O, trup, schimbat în iască,
Fruntea mea osindă,
Ascultați cum frunza cîntă
A lumină românească.

Știu la casa mea bătrînă
Nu-i tăcere în livadă,
Poate mierla
Tot mai zace
Singular pe rană,
Sau mă cauți
În baladă
Zincă dulce aspră mamă.

3.

Tot nu ai uitat cum am fost,
Dacă m-ai iubit e tirziu,
Cuvinte nu mai au rost.
Iarba tot de păsări întreabă,
Să o cinte pină cad după seară,
Dacă m-ai iubit e tirziu,
Mă strigă marea afară.

Poate voi m-ați pierdut,
Poate eu,
Dulci femei vă priveam
Orb și surd,
Nu era vreme de zburd,
Poate-am fost doar
Văzduhul de gind.

Dacă m-ați iubit e tirziu,
Cuvinte nu mai au rost,
Fruntea mea fie-vă reazăm,
Inima ascundeți-o în mină,
Dacă m-ați iubit,
E tirziu,
Sint păstorul din lună.

4.

Dragostea mea
Friguroasă stea
Impietrîre - ger
N-am ce să-ți mai cer.
Ard văzduh cu munții
Făclilele frunții.

Brad subțirel
Ascuns după stea
Strigă-n urma mea
Cum mă pierd de el
Și cum dat mi-a fost
S-adorm singurel.

Dragoste și frățiori
Mi-au legat de subțiori
Lemn argint
Giulgiu alint
Izgonindu-mă să cer
Mila doinelor din cer.

Era vremea norului
Și miel prior
Treceam s-adorm
Miez în miezul zborului
Trandafirul cerului
Fără somn.

5.

Avea ochi cerneluri tari,
Părul nuntă de corbi mari.
Zimbet, taina zborului,
Barba lui intunecime.

Fața, miere de albine
de cind tei

Nicolae Bălcescu în viziunea pictorului de azi Florin Nicoliu

Întorși în ei
auzeau ca pe năluca
glasul lui aprins,

Împins
să se ducă,
Ducă,
lăcrimar și stei,
Nicolae Bălcescu.

6.

Cit pământ lumina mare.
Seca apa plinsului.
Și floare, trupul dînsului,
il văzui.

Suia pe grui
așteptat de trei femei,
numai ochi în ochii lui.

Lucrau aur și inel
pentru el,
Lucrau tăcut.
Eu așa le-am cunoscut.

Una mamă,
alta zînă,
fecioară de căprioară,
alta sfintă mai bătrînă.

Plingeau
Și lucrau zorit
Cit pământ lumină mare
Îngîșierii dînsului.

7.

El, bărbatul,
mai purta
semele de bătaie.
Și pieptul de la manta
Era stropit cu venin,
umezit de grele șoapte,
să-i fie trupul strein,
să-i fie cerul strein,
pământul sub el strein,

Să-l culce amurg strein,
pină trece-va de moarte
Luminatul.
Nicolae Bălcescu.

8.

L-am văzut. La schimbarea
pământului
Infiripat din tăcere.

Glasul lui adiere și gind
fulgera luminind,
Cumințenia pământului,
Nou născutul pământului
Glasul lui.

9.

Eu, Nicolae Bălcescu
Dacă m-ați chemat, vă mai spun,
Uniți tot ce are țara mai bun,
Nu uitați,
Frunțaș al frăției am fost,
Nici un rău n-am făcut nimănui,
Tuturor le-am întins braț frățesc,
Dacă nesațiile unui prieten lovesc
Căințele greșelilor nu mai au rost.
De veacuri am răspuns
Cu piept bărbătesc
Adevărului dureros, uneori nepătruns.
Cind împărații ne joacă soarta
La masa lor,
Nu e ușor.

Aici, mai vreau să vă arăt
Harta,
România,
Un singur stat
Rotund precum o lacrimă,
România,
Independentă, liberă,
Unită.
Cind dreptul ți l-ai cucerit,
Nu mai poți să dai îndărăt.
Pe noi mai mult durerile ne-ădună,
Și nedreptățile.
Stăpîni în țară solidară,
Unită națiune
Noi nu avem nevoie de stăpîni.

10.

E greu să împaci oamenii,
Și mai greu e să-i sature
Neastimpăr al virstei firave,
Încearcă să privești cu ochii maturi
Lumea care te doare,
Încearcă să înțelegi
Pămîntenele legi,
Voință, muncă, ordine, organizare.
Inima omului deplină
Visind, să fie cîntec, frumusețe,

lumină.

Fiecare facem parte din stat,
Drepturi și obligații
Nu sint un fir al vîntului
De vînturi spulberat,
Timpul, viața fiecăruia, numai ajută
Omul poporul ce nu intră în derută
Încovoindu-se la clipa de tristețe,
Timpul din timp frumos renaște
Cind semeni în el frumusețe
De gind, de faptă.
O, revoluția e forța înțeleaptă.
Dorul sfînt de armonie,
Ea strigă omului : Trezie !
Și picurîndu-i ape vii la timplă
Schimbă omul.
Omul care aude veșnicile
Omul ce biruie nemerniciile.
Cite-n văzduhul lumii se întimplă.

11.

Păream ne'nduplecat în hotăriri,
O, și erau gîndite îndelung
Destinele unde visam s-ajung.
Sau vedeam numai firul vag al
coastei poate,
Al unei lumi ce abia se-ntrezărea ?
Îleșeam ca soarele, oftînd a primăvară
Prea timpuriu să deschid mugurii
în toate,
Să așez omul în ideea de dreptate
Strigîndu-mi adevărul numit țară.

12.

Zbor lăuntric sint păsările noastre,
Putere de casă izvoarele noastre,
Voința renaște ca iarba pământului,
Eroul prăbușit reinvie,
Gînditorul e
Visătorul e cîntecul, soarele
Acestui pămînt,
Unde, și dacă nu-l mai locuim,
Revenim.
Eu l-am văzut
în roșu nimb
strălucea
și părea vie
mina lui albă scriind
acestui timp.

13.

L-am văzut. L-am auzit. Înălțat spre
glasul lui văzduh plutea peste patria
florie /
partind numele visat, România e,
matcă de statornicie, fluviiu fără de
oprire
înălțat spre soare într-un nemurire.

VIOLETA ZAMFIRESCU ■

Ceea ce uimește, după 125 de ani de la moarte, în personalitatea și scrisul lui Nicolae Bălcescu este acuita lor actualitate. În limbajul epocii sale, dar într-o limbă care - așa cum remarcă Eminescu și Iorga - a reprezentat o culme în epocă și a rămas, ca atare, proaspătă și vie după un secol și un sfert, Bălcescu vorbește cu noi de parcă ar fi un contemporan. Sfaturile din corespondență, ideile semănate de-a lungul operei, avinturile, avertismentele, toate încheagă un dialog peste timp din care tocmai timpul pare să se șteargă, lăsîndu-ne față în față. Nici un „înaintaș”, cu excepția lui Eminescu, n-a reușit, în perioada modernă a culturii române, să-și cucerească acest statut de etern tovarăș de simțire și gind al urmașilor săi. Și Kogălniceanu, și Alecsandri, și Russo, spre a nu mai vorbi de Bolintineanu „datează”, rămîn cu ceva prinși de timpul lor, se cer „evocați”, aduși către noi printr-un efort de resurrecție. Bălcescu este mereu lângă noi. Așa l-a simțit Eminescu, așa l-a simțit Nicolae Iorga, așa îl simțim și noi.

Care să fie secretul? Cred că secretul trebuie căutat în dimensiunile grandioase ale personalității și în structura morală a omului. Bălcescu nu este doar un revoluționar și om politic român de la 1848, nu este doar un mare om de stat, cum au fost un Cavour în Italia sau un Kogălniceanu la noi, ci el este un simbol de valoare universală al însăși ideii de revoluție, al însăși ideii de renaștere națională în veacul al XIX-lea. Este un român cu infinit mai mult geniu politic decît unii dintre tribunii vremii sale și nu mai puțin cu un suflet de invietori din morți ai națiunii lor.

Bălcescu a fost o legendă și un simbol încă pentru contemporanii lui. Costache Negri, Alecsandri, Ion Ghica, D. Bolintineanu, G. Crețeanu l-au imortalizat în scris, pictorii revoluționari s-au oprit la chipul său de profet mistuit de viziuni grandioase. Făcea parte din categoria acelor inși care au puterea de a „cataliza” o epocă, de a accelera configurarea sufletească a unei generații, de a lumina și limpezi gîndurile sau de a provoca reacții violente. A fost iubit și a iubit, a fost urît și a urît, a fost în toate un om viu, din carne și oase, și totuși nu ni-l putem închipui altfel decît o flacăra mistuindu-se pe sine ca să-și lumineze veacul. Prin Bălcescu, poporul român dă tradițiilor revoluționare ale umanității o figură de prim plan, cu nimic mai prejos decît a eroilor revoluționari din alte țări.

Cînd citim pe Bălcescu, nu ne putem împiedica să ne gîndim la doi tineri de aceeași vîrstă, care atunci cînd valahul rostea, la Dunărea de jos, cele mai răspicate fraze revoluționare auzite prin aceste părți de lume, redactau, la celălalt capăt al Europei, Manifestul partidului comunist. Este aceeași incandescentă revoluționară, aceeași ură pe așezările strîmbe ale unei lumi ce-i împilau poporul deopotrivă din afară și dinlăuntru, aceeași capacitate de a privi foarte departe, în viitor.

Kogălniceanu, cu atît mai evident I. C. Brătianu gîndeau și lucrau pentru o națiune, dar în folosul unei clase: burghezia română, care se afirma tot mai puternic în epocă. Bălcescu gîndea pentru acel popor român căruia o istorie frămîntată și suferințele veacurilor i-au dat dreptul să nădăjduiască la o viață întemeiată pe dreptate și frăție. Soarta l-a cruțat, răpîndu-l în plină tinerețe, să asiste la ce au făcut „urmașii săi” caragialești din revoluția burgheză. De-ar fi avut longevitatea lui Alecsandri ar fi apucat primele rafale de gloanțe trase de România burghezo-moșierească în țărănime și ar fi scris „plugul blestemat”. Moartea l-a transformat în simbol și l-a păstrat tînăr, înflăcărat, mereu gata să ia de la capăt visul lui, imediat ce timpurile acelea au venit. Bălcescu renaște în sufletul nostru, prin noi, prin febra creatoare a vremii noastre. El vorbește cu cuvintele noastre, el vibrează în sufletele noastre. Și de aceea nici o altă clipă din istorie nu a fost mai prielnică redescoperirii personalității și operei lui în adevăratele lor dimensiuni.

Și nu numai a redescoperirii, ci a împlinirii idealurilor sale prin tot ceea ce creăm acum, cînd inzeita libertate, visarea lui de-o viață, și-a arătat soarele său de lumină, ale cărui raze incunună și fruntea sa de gînditor vizionar, de tribun revoluționar și de patriot nepieritor.

DAN ZAMFIRESCU ■

BĂLCESCU, început de calendare

„...Totdeauna, în timpuri grele și nenorocite, roditorul pământ al patriei noastre și-a născut izbînditorii”, scria Bălcescu în cuvîntul înainte la vizionara sa operă, asupra căreia stăruia cu ardoare patriotică, presimțindu-și prematura moarte de acum 125 de ani. Era totodată convins că în dorința acestui popor de a se mîntui „printr-o silință mare și puternică”, totdeauna pe pământul românesc „împregiurări favorabile din afară nu lipsiră la dorința oamenilor, nici oameni nu lipsiră împregiurării”. Glorioasa noastră istorie, într-unul din „minutele ei mari”, ca să-l parafrazăm tot pe martirul și eroul comemorat în aceste zile, e marțoră însă că în ființa fiului Zîncăi serdăreasa din Bălcești avu unul din cele mai strălucite roade ale sale din toate timpurile.

Revoluția de la 1848, în tot ce a avut ea mai durabil, a fost profund vizionară, deschisă către viitor chiar în momentele cele mai tragice, și intensitatea maximă a năzuinței într-o viitoare revoluție, și mai radicală s-a concentrat în visarea de o viață a lui Bălcescu. Acest neostoit patriotism și romantism revoluționar ale lui Bălcescu își au sorginea în încrederea lui nemărginită în popor, în convingerea că revoluția română are nu numai un trecut întrupat în cele „optsprezece veacuri de trude, suferințe și lucrare a poporului omân asupra lui însuși”, ci și un viitor pe care îl întrezărea luminos pentru „iubita lui”, România.

Sfidînd zidul opac al reacțiunii și trădării burgheziei, care se înstăpinea pe orizonturile revoluționare, Bălcescu credea cu tărie în invincibilitatea libertății. „Sufletu-mi te slăvește încă, înzeită libertate — scria cu puțin înainte de moarte — și deși oamenii singurilor au invelut cu maramă neagră dulce fața ta, cred că va veni ziua fericită, ziua izbîndirii, cînd omenirea întreagă se va scula spre a sfișia acest vâl, și dușmanii toți se vor împietri la vederea soarelui tău de lumină. Atunci nu va mai fi nici un rob, nici o nație roabă, nici un stăpîn pe altul, ci domnia Dreptății și Frăției. Aceste cuvinte ce am dat de deviză nației mele va domni lumea, atunci, așteptarea, visarea vieții mele se vor împlini; atunci toți românii vor fi una și liberi și frați”.

Făcînd încrederea nestrămătată în viitorul luptei revoluționare a poporului purtată de tovarășii săi de luptă cei mai apropiați trecu în minile militanților socialiști din deceniile ultime ale secolului trecut și odată cu începuturile mișcării muncitorești și mai ales cu crearea Partidului Comunist Român ajunse nestinsă pînă în zilele noastre.

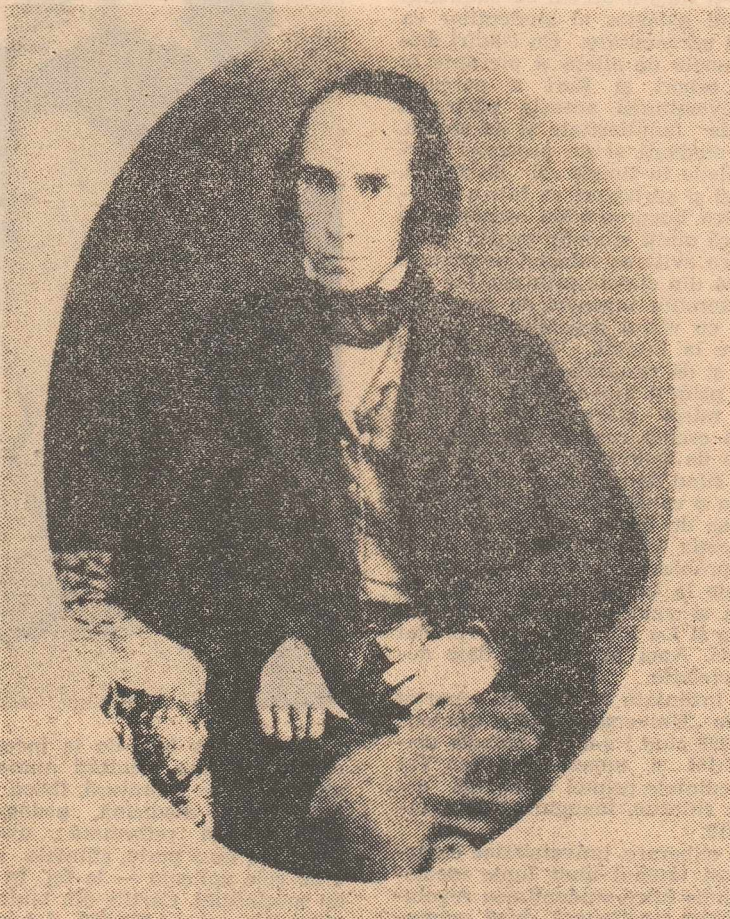
Aducînd un fierbinte omagiu în numele poporului român, liber și stăpîn pe soarta sa, luptătorilor de la 1848, între care Bălcescu e considerat „figura cea mai luminoasă”, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia tocmai această credință vizionară a vajnicului revoluționar: „În epoca orînduirii socialiste, s-a înfăptuit principiul domniei poporului în stat, s-a realizat profetația atît de îndrăzneată a lui Nicolae Bălcescu, care visa o vreme cînd poporul să nu mai aibă stăpîn pe cap”.

Dacă lumina acestei stele răsărite în geneza eroică a lui 1848 luci abia tîrziu cu deplină putere vederii noastre e pentru că Bălcescu însuși preferă să apară în prim plan adevăratul făuritor al revoluției — poporul. „Nu te descurăgia dar, bravul meu prieten — îi mărturisea el tovarășului său de ideal A. G. Goleacu, în martie 1849. Timpul nostru n-a sosit încă, dar va veni. Aceasta e o simțimem tare bine în revoluția noastră, de aceea mă dam de bunăvoie după spatele celorlalți. Nu căutam a mă face cu orice preț popular, căci nu știm decît o popularitate, aceea ce e rezultatul faptelor mari și adevărat folositoare. O asemenea popularitate o dobîndește omul tîrziu, mai adesea tocmai după moartea lui, dar atunci ea trăiește cit lumea”.

Sînt cuvinte cu adevărat profetice, ca aproape tot ce a lucrat, a gîndit și a visat Bălcescu, în nepotolita lui ardere pentru libertatea națională și socială a poporului român.

Cu timpul, această permanentă a lui Bălcescu în conștiința atît a contemporanilor, cit și a urmașilor a căpătat o aură de legendă, a devenit tot mai mult un simbol al dăruirii patriotice, al nădejdiilor poporului într-o lume mai bună, într-un viitor mai luminos al națiunii române. La aceasta a contribuit, desigur, din punct de vedere psihologic, și tragedia sa moarte departe de țară, împrejurările neobișnuite ale soartei ce i-a fost hărăzite acestui erou.

Un asemenea mit nu putea fi receptat, întreținut, amplificat decît de poezie, această sublimare a memoriei afective a colectivității. Simptomatic este că această sensibilitate a poeziei pentru ceea ce e predestinat a deveni „iubirea ei”, ca să parafrazăm o expresie a lui Bălcescu, se manifestă încă înainte ca eroul să se fi arătat în toată măreția lui legendară. Trebuie să-i recunoaștem de aceea încă o dată marca vocației a poeziei românești

Ultima fotografie (dagherotip) a lui Nicolae Bălcescu, datînd chiar din anul prematurii sale morți: 1852

de a fi vizionară, de a ști să prevadă ipostazele devenirii noastre. Astfel Costache Negri, decanul de vîrstă al pleiadei de oameni politici și literați care au jucat un rol de prim rang în evenimentele de la jumătatea secolului trecut, autoritate spirituală unanim recunoscută de moldoveni și munteni, amfitrionul neuitat de la Minjina, încă în 1846, sub influența pesemne a aceleiași fascinații des evocate a prezenței lui Bălcescu, va compune o dedicație ce nu trebuie în nici un caz pusă sub semnul ocazionalului, al improvizăției de album. Tonul ei înalt, de odă vizionară, ne interzice o asemenea împietate.

De rivnă spre maica țară, inima ta
mult pătrunsă /
Tu, ce faci a se renaște niște vechi
izvoare ascunse /
A strămoșilor izbînde, te-ai muncit
a da-n lumină /
Și-a lor verde bărbăție, de fapte
voince pline.

Intorsătura de topică e parcă nu o stare de limbă a epocii, ci o abilitate de stil argheziană avant la lettre. Din punct de vedere ideatic mai ales o semnificație tulburătoare o prezintă antepenultimul și ultimul distih cu invocarea Mîncovului peste al cărui hotăr trebuie să se realizeze unitatea prieteniei și frăției:

Nu uita că-n întuneric, pipăind
scumpe cercări, /
Deși riul ne desparte, prin al său curs
între țări, /
Tot lucește o făclie de prietene
scînteii /
Pe a căror mică pară tu drept pravăț
să o iei...

Odată început actul mitizării poetice a figurii lui Bălcescu prin acest prolog de bun augur, de-a lungul celor 125 de ani de la săvîrșirea eroului pe „plaiul înstrăinării”, un șir întreg de poezii au ținut să celebreze această memorie atît de scumpă ființei noastre românești. Două sînt mai ales ipostazele în care ni se dezvăluie acest mit — cea a vizionarului de lume nouă — „piatră de temelie”, cum Bălcescu însuși își prezenta opera sa de căpetenie și cea a umbrei protectoare și călătoare a eroului, a peregrinării fără odihnă — reflex evident al motivelor romantice de circulație largă în poezia românească de la mijlocul secolului trecut. Ambele ipostaze sînt intrinseci înseși viziunii bălcesciene asupra eroilor trecutului, astfel că păstrează organic unele dimensiuni legendare ale realului.

De multe ori aceste două ipostaze fuzionează într-aceiași poezie, și cel mai strălucit exemplu ni-l oferă piesa lirică, după părerea noastră cea mai valoroasă din cite îl celebrează pe Bălcescu, cea singulară ivire din poezia barbiană, *Bălcescu trăind*, replică viguroasă datată lui Alessandri, în 1948, în anul centenar al marii revoluții. Bălcescu este în această poezie deopotrivă palidul oaspe care calcă din Sicilia, dar și piatra unghiulară a

Republicii noastre. Cu puterea de concizie a formulei matematice parcă, Ion Barbu izbuteste performanța de a sintetiza în cele cinci strofe ale poeziei întregul destin al lui Bălcescu, de izbînditor ivit din pământul roditor al țării, din leagănul amar și sărac al Bălceștilor — „lut simplu, smălțuit ca și o cană”. Sunînd athanasic această izbîndă asupra absurdului regat, aruncînd o invectivă energică burtăverzimii, ostile înfăptuirii idealului „fratelui cărvunar”, blasfemiînd încercarea de un veac a tagmei de gînabeți care vrură să succească trîlul zveltei libertăți, Ion Barbu proclamă cu mindrie, cu conștiința poporului care în tot acest veac s-a bătut pentru a se face această dreptate strașnică:

Ce-nseamnă! Astăzi piatră ești din
unghi, /
Republicii Române Populare, /
Adeveritul mare, singur trunchi, /
Bălcescu, început de calendare.

E rîndul lui Victor Tulbure ca în aceeași epocă republicană, trecînd pe la Palermo — la aproape un veac după Alessandri — să închine o „Rugăciune pentru ca mai ușor să doarmă Bălcescu în pămînt străin”. De data aceasta implorarea e a urmașului de pe țărnițele românești, rugăciunea e glasul de armonie care se întoarce către marea dispărut. Elementele la care apelează Victor Tulbure pentru a compune cadrul somnului liniștit al eroului în pămînt străin sînt cele de rezonanță folclorică: pămîntul — gazdă bună, crîngurile răsărînd peste groapă, țărîna ușoară ogoîndu-l ca pe un flu.

Ultima rugă a poetului, pentru a întregi această ambianță primitivă, este ca în preajma celui ce doarme să surse și un riu, element propriu viziunii mioritice asupra morții:

Fă și-un izvor să curgă, în preajmă,
șopotit, /
Să potolească focul altor guri
uscate — /
Și crește piine bună din trupul
lui cînstit, /
De ea să aibă parte flămînzii de
dreptate.

Emoționanta închinare a lui Tulbure, inclusă la apariție, în 1959, într-un ciclu intitulat „Însemnare a călătoriei mele” nu e totuși o ilustrare întimplătoare a temei, prilejuită de popasul la Palermo, ci reflectă o năzuință mai veche a liricii sale patriotice. În 1948, rîntre primii, într-o poezie foarte populară ne atînci, umbre marelui exilat, revine pe țărnițele românești („De-un veac bat calea asta pînă la voi s-ajung”) și în aceeași romantică solemnitate „calcă noaptea, și liniștea și casa”.

Finalul poeziei e apoteotic revoluționar, de efect, mai ales pentru publicul mai înflăcărat de atunci, și exprimă legătura organică dintre vizionarismul lui Bălcescu și cuceririle contemporane ale revoluției românești socialiste:

— De ce îți scapăr ochii? Unde
privești? /
Eu văd /
Alt patruș-opt cum luie și-mi impli-
nește veacul! /
Și pașii lui în suflet mi se pierdeau
încet... /
Biruiror răscoala urca pe ziduri
steagul.

Un loc aparte i se cuvine în mod firesc în această sinteză critică a intruchipărilor poetice ale mitului bălcescian în perioada din anii revoluției noastre poemei lui Eugen Jebeleanu, de factură bala-descă, „Bălcescu”. Rapsod al unor momente de răscruce ale vieții și umanității, de dramatism excepțional (vezi „Ceea ce nu se uită”, „Lidice”, „Surisul Hiroshime”, „Cinzece împotriva morții”, „În satul lui Sahia”) Eugen Jebeleanu era, am spune predestinat, să încerce o reconstituire, din unghiul de vedere contemporan, a mitului lui Bălcescu. Construcția epico-lirică pe care ne-a dat-o într-un moment de incertitudini ale poeziei contemporane reprezintă într-adevăr templul poetic cel mai susținut de pînă acum pentru acest cult al lui Bălcescu, poemul alternînd balada cu introspecția lirică pregnantă.

Subliniînd meritele perene ale acestei scrieri, vom conchide și noi dimpreună cu Perpessicius că „Bălcescu al poemului lui Eugen Jebeleanu este cu adevărat „făclie călătoare”, atît de prezent e eroul în toate drumurile și-n toate momentele hotărîtoare ale revoluției și atît de intensă lumina pe care o răspîndește pretutindeni”.

Finis coronat opus, epopoea „Un om între oameni” e opera care incununează deopotrivă viața unui erou — Bălcescu — și a unui scriitor — Camil Petrescu. A eroului, pentru că nici înde, în intrucaja literatură — fie ea poezie, proză, portretistică, memorialistică — figura cea mai luminoasă dintre revoluționarii celullalt veac, care și-a închinat viața intereselor poporului, patriei, gînditorul social de talie europeană — concepția sa fiind cea mai avansată în epocă despre marile probleme care stăteau în fața poporului român — n-a apărut în dimensiuni atît de plenary, epopeice. A scriitorului pentru că în sfișit, după atîtea tentative magistrale din punct de vedere literar de a găsi adevăratul drum pe care trebuie să-l urmeze intelectualul în societate, primește prin Bălcescu un răspuns fără echivoc, dramatic și eroic, dar vai, cit de sublim!

Din acest punct de vedere revelatoare e observația pe care o face Tudor Vianu asupra destinului eroilor lui Camil Petrescu în genere și asupra lui Bălcescu, ca personaj literar, cu precădere:

„Cercetînd trecutul, i-a apărut figura unui mare intelectual, devenită exemplară în noile împrejurări ale țării. Și l-a adus astfel pe Bălcescu pe scenă, apoi în romanele „Un om între oameni”. Există unele asemănări între Bălcescu și Camil: aceeași neîntinare a sufletului, aceeași pornire pasionată și lucidă a firii lor, aceeași hărnicie în cercetare, aceeași dorință de a sta la începutul unei lumi noi. Nici un poet nu-și alege cu indiferență eroul și în portretul acestuia orice scriitor încearcă să se înțeleagă pe sine”.

Puternica frescă socială a epocii în care a trăit Bălcescu e bine cunoscută; de asemenea, monumentală figura a eroului proiectată magistral pe acest fundal istoric, precum și pe orizonturile luminoase ale viitorului. Sintetizînd tragedia optimistă a marelui patriot, vizionar și martir, prefigurînd dănuirea sa în veac, ilustrul nostru contemporan Camil Petrescu schițează într-o pagină nemuritoare portretul spiritual al acestui revoluționar ideal în care recunoaștem virtuți la care aspirăm și astăzi, cu îndreptățită mindrie:

„De aici înfrigurarea și graba pe care o punea el în tot ceea ce făcea, iritarea trecătoare pe care o stîrnea în el piedicile întîlnite sau ocolurile pe care era silit să le facă. Dar știa limpede ce vrea. Numai biruînd astfel împăjurările gîndea că el ar putea cîștiga o prețuire adevărată, vie și peste o sută de ani, numai așa ar dobîndi cînstirea posterității pentru părinții care l-au născut pentru mama lui indeosebi, care îl sprijinea și acum, făcînd sacrificii pentru țelurile lui, în loc s-o ajute el pe ea), pentru frații și surorile lui (pentru Tița care nu trăiește decît pentru el), poate și pentru acel fiu care nici nu-i va purta numele. Numai așa va crește mindria, peste timp, a celor ce vor locui pe ulița pe care a copilărit el, a poporului întreg în mijlocul căruia și-a plămădit ființa sufletească. Numai o astfel de viață va cînsti însuși faptul de a fi om. Astfel indefinit prefăcută, patima din el, care putea fi iadul sau raiul pe pămînt, devenea o floare eternă pe cerul istoriei”.

NICULAE STOIAN ■

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Lumea în trei zile

Patru mii de polițiști înconjoară la Hong-Kong sediul lui Independent Comission against Corruption (Comisia independentă împotriva corupției). Cursurile prețurilor la cupru au continuat să scadă alături de Londra și la New York. Un locuitor din comuna franceză Meyzieux (departamentul Ronului) joacă, seara, la loto, datele de naștere ale celor trei copii ai săi și numărul 34, care ar corespunde unui eveniment obscur din viața lui Elvis Presley, idolul uneia din fetele sale. Din cei 4 000 de polițiști care asediază pașnic sediul Incurptibililor hongkonghezi se detașează un grup de o sută, care se repede în clădire. Din februarie 1974 — de când a fost creată — Comisia anticorupătoare a primit 10 623 plângeri privind funcționari de toate gradele. Membrii comisiei n-au comun cu poliția decât dreptul de a purta armă. Se zice că salariile acestor membri ar fi atât de mari încât ele însele sînt o formă de corupție. Cursurile prețurilor la cacao — pe piața mondială — sînt în sensibilă creștere datorită „penuriei de disponibil” și a unei „perspective de deficit mondial al producției”. Cursul cafelei a fost mai ferm (în săptămîna 6—13 noiembrie 1977) după anunțul acordului dintre Brazilia și Columbia care au stabilit o acțiune comună de susținere a prețurilor. Comisia incoruptibilă de la Hong-Kong a judecat pînă acum 225 de polițiști, condamînd 127. Ziarele scriu că lupta împotriva corupției lovește greu în „micul polițist” — care riscă șomajul prin condamnare — dar lasă în umbră averile marilor polițiști, plasate în bănci străine. Fostul superintendent al poliției, Godber, avea în Europa, depuse, 4 milioane de dolari. Locuitorul din Meyzieux cîștigă cea mai mare sumă distribuită vreodată de lotoul francez: 8 313 833 franci și 40 de centime. Cursurile porumbului — în aceeași săptămîna, tot pe plan mondial — au fost foarte susținute. Fugit în 1973, în Anglia, pentru a nu da explicații asupra averii sale — Godber a fost extrădat și condamnat la Hong-Kong, în 1975, la 4 ani închisoare din care n-a executat decît 31 de luni, fiind eliberat la 3 octombrie 1977, pentru bună conduită. El a fost condus din închisoare la aeroport cu o limuzină neagră, oficială. Presa a fost indignată. Soția francezului milionar dă telefon să anunțe că bărbatul ei nu vrea să-și divulge numele și nu poate — din cauza emoției — nici să vină la Paris să-și ridice averea. Ziarul francez „Progresul” depune o plîngere pentru uzurparea titlului său de grupuri antimilitariste de la Lyon care editează și difuzează o ediție intitulată chiar așa: „Progresul”, cu prilejul comemorării armistițiului din 1918. Cei 100 de „mici polițiști” hongkonghezi molestează grav cîțiva membri ai comisiei incoruptibile, aflați în sediul devastat. Necunoscutul din Meyzieux — pentru a-și reveni la normal — sapă, toată ziua de 11 noiembrie, în grădina sa. Prețul zahărului — pe piața mondială — a avut orientări diverse, în săptămîna 6—13 noiembrie 1977.

Eu nu văd ce-i de plîns în faptul că oameni care urăsc războiul își numesc ziarele — din lipsă de imaginație? — din obsesie? — „Progresul”.

RADU COSAȘU ■

Reportaj pe glob

La Universitatea din Canton

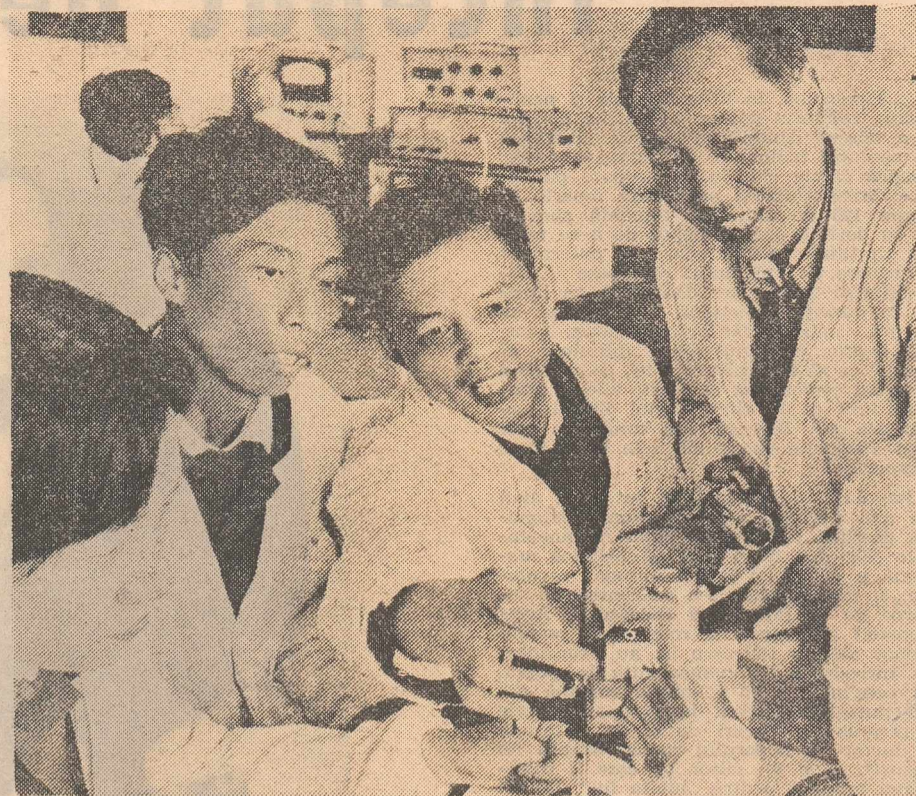
Deși risipită pe un milion și jumătate de metri pătrați, Universitatea Sun Yat Sen din Canton nu respiră măreție și nici nu-ți țiuie-n urechi cu babilonia furnicarului gălăgios al studenților ca alte cetăți universitare. Cu clădiri distanțate unele de altele și pierdute în lumea de arbori și flori a parcului imens, universitatea aceasta păstrează un aer de familiaritate și de studiu, miile de studenți și de profesori parcurgînd aleile în liniște și disciplină, respectuoși și surizători ca într-o familie ciclică bucurată de oaspeți. Am observat că mulți studenți poartă ochelari. Pentru evitarea miopiei premature elevii, încă din clasele primare, fac zilnic un exercițiu ingenios de acoperire a ochilor cu virful degetelor și de reacomodare la lumină. Exercițiul este străvechi și dă rezultate bune.

Sîntem primiți într-o sală elegantă cu acel miros plăcut al mobilierului durat din esențe rare în care domină miremele de santal și ceai verde, înțimpați fiind de profesori universitari cu fețe de o caldă bunătate și politețe, majoritatea de limbă și literatură chineză. Discuția intră blind, neprotocolară, în probleme de literatură, ajungem firește la Li Tai Pe, la Du Fu, la Ciu Juan și apoi la contemporani ca Go Mo Jo și Lu Sin care au predat cîndva aici. Apoi mi se dau date despre universitate.

A fost înființată în 1924 și a purtat numele de „Universitatea din Canton” pînă în 1926 cînd i s-a dat numele marelui patriot și umanist, dr. Sun Yat Sen, președintele primei republici democratice chineze, inaugurată la 1 ianuarie 1912.

Pînă la eliberare, universitatea cantoneză a fost terenul unor lupte ideologice continue între studențimea revoluționară și cea reacționară, după gramatica severă a luptei de clasă. Dar prezența la catedră a lui Lu Sin, încă din 1927, și apoi a lui Go Mo Jo ca profesor și lector, cum și a altor notorietăți de sîngă, a imprimat generațiilor studioase o ținută civică angajată și demnă.

Vedem cîteva pavilioane construite în primii ani de existență a universității: deși neîncăpătoare (suficiente însă pentru numărul redus de studenți de atunci), ele au linie arhitectonică națională, în structuri cu acoperiș de porțelan siniliu. Astăzi ele acoperă o parte din nevoile facultății de geologie. Alte clădiri noi, spațioase, moderne completează necesitățile mereu crescînde ale universității, al cărei efectiv a crescut în ultimul deceniu cu încă 5 700 studenți, ceea ce a atras după sine ridicarea corpului didactic la peste 1 000 de

profesori. Dar încă de la început universitatea avea facultăți numeroase și total diferite: literatură, fizică, politehnică, drept, medicină, pedagogie. În 1953 a fost reformată: disciplinele umaniste de-o parte, științele pure de alta, cele aplicate — la fel. În total 32 de specialități. Cărțile din bibliotecă au atins cifra de 1 900 000, laboratoarele sînt numeroase pentru o cît mai organică legătură între știință și practică, în conformitate cu noile orientări și cerințe ale societății chineze. În ciuda condițiilor vitrege uneiori, Universitatea Sun Yat Sen a dat cadre reputate economiei și culturii naționale. Ni se citează cazul matematicianului Hoa Lo Chet, celebru în China și peste hotare. Universitatea este practic legată de economia țării în toate sectoarele ei. Un exemplu ne este dat într-un laborator original dintr-un fel de hală lungă prevăzută cu un bazin. A fost înființat în 1974. În acest bazin lung de 156 metri și lat de 6, se face calculul sistematic al cailor putere necesari vapoarelor de diferite tonaje pentru flota comercială a celor patru mari fluvii: Jan Te Kiang, Hoang Ho, Fluviul Perlelor și Amurul.

Studenții fiind în perioada de examen, nu am putut asista la cursuri. O vom face — ne-au spus — a doua zi, la un liceu unde nu s-a dat încă vacanța mare. Străbăteam deci din nou parcul iar tovarășa Si din biroul administrativ al universității îmi aduce două mici calendare, sistem carte de vizită, cu imaginea porții de intrare și cea a pavilionului central. E cald afară, foarte cald. Nu răcoritoarele, ci ceaiul, numai ceaiul ne poate ocroti contra caniculei. Îl bem, continuînd-ne discuțiile, după ce trecem pe lîngă stauia importantă a lui Sun Yat Sen, realizată de un japonez și oferită, în dar, universității.

Și ne întorcem la hotel trecînd pe sub candelabru monumental cu lămpile de forma florilor de magnolia, așa cum la Pekin hotelul are perdelele brodate cu desene de trestii de bambus.

Fețele pline de emenție și bunătate ale profesorilor universitari cantonezi, erudiți și tocmai de aceea modești, mă urmăresc cu luare-aminte. Dar și studenților lor le sînt închinată aceste rînduri scrise cu emoție.

AL. ANDRIȘOIU ■

Paradoxurile supercivilizației

ȘCOALA VIETII... Nu știu dacă toți copiii îi invidiază pe cei mari și invers. Rămîne cert că foarte mulți oameni în toată firea iau în serios jucăriile și, la fel, mulți copii se joacă, cu plăcere, „de-a părinții” lor. Un recent sondaj efectuat în Marea Britanie a dus la concluzia tulburătoare că 35 la sută din achizitorii de jucării sînt mături cu acte în regulă, dornici să-și omoare timpul stînd de-a bușilea și urmărind trenulețe, ursuleți cu baterie sau avioane nepoluante.

Reciproca se practică cu ardoare în R.F.G. La Hamburg proprietarul unui magazin de arme a lansat un joc captivant și perfid: din piese minuscule, frumos colorate, copiii pot realiza, exersîndu-și dexteritatea și răbdarea, un revolver ca în filme și cu eficacitate mortală ca în viață.

GALOPUL DE LUX. Fenomenul urbanizării în valuri a transformat calul într-un simbol viu al celor mai îndrăznețe nostalgii. Calul se redescoperă cu aceeași dulce melancolie care determină producătorii de automobile să realizeze landouri pe roți cu spîțe. Fiind un animal care se lasă încălecat, cu aceeași mută împăcare, de milionari sau de săraci, calul folosit de primii trebuie, în virtutea unor principii atacabile, dar persistente, să aibă un nivel de viață corespunzător. În consecință firma americană „Kook” a lansat șamponuri cabaline în care laptele, lavanda, esența de eucalipt precum și alte licori asigură plăcerea proprietarului de a aspira în compania calului ferovrea galopului dezlîntuit prin ample poieni particulare. Prețul unei fiole de șampon extra

echivalează cu rulajul, în automobil, pe distanța de 1 000 de km.

A BEA, BERE. În 1808 Napoleon a dispus ameliorarea producției viticole, în numele demnității culinare a Franței. Foarte repede s-a ajuns la o rețea de 400 000 de bistrouri și la o armată de viticultori de aproape 1 500 000... De atunci sondele asupra efectelor tradiției de a bea mai multe vinuri la fiecare masă a zilei au condus la rezultate discutabile și discutate în funcție de poziția... filosofică și comercială a combatanților. Francois de Closets, autorul unui volum care abordează problema alcoolismului în Franța, apreciază că 30 000 de francezi decedază, anual, din cauza alcoolismului, 40 la sută din totalul omuciderilor și actelor de violență și 65 la sută din cel al accidentelor rutiere se datorează, de asemenea, alcoolului. Societatea Ricard, erîndu-se în avocatură apărării, a dat publicității, la rîndul ei, un raport caracterizat prin aruncarea pietrei în curtea vecinilor. Este drept că francezii apreciază vinul și consumă, în medie, 103 litri pe cap de locuitor, dar portughezii ating 120 iar italienii 107. La fel cu aperitivele: francezii înghit 2,6 litri în timp ce vest-germanii, americanii și canadienii depășesc 4 litri. Ba, ca să nu mai fie dubii, englezii și vest-germanii consumă peste 120 litri de bere, în timp ce francezii nu ating 45 de litri. Și, ca lucrurile să fie privite în față, în țările comunitare există o clientelă consecventă, de peste 20 milioane, care rezistă la un consum de 600 litri de bere per capita... Nimeni nu a luat în calcul pe cei fără idei preconcepționate și care se satură, fără discriminări, cu orice, bere, coniac, vin etc.

SCEPTICISM. La Amsterdam a căzut încă o rețea de mercenari ai morții albe. 64 de kilograme de heroină au luat drumul depozitelor poliției și 5 profesioniști, caracterizați pînă atunci de o dinamică viață de afaceri care bascula între Bangkok, Amsterdam, New York și Montreal, vor gusta o lungă porție de odihnă. Cu cît se multiplică succesele echipelor de depistare cu atît expertii Interpolului capătă o dimensiune mai clară asupra ravagiilor contrabandei cu droguri. S-a ajuns la situația paradoxală că scoaterea din circuit a unor rețele accentuează scepticismul oamenilor de ordine. Samuel Blacknoll, detectiv principal în echipa antidrog care acționează în Europa occidentală, a declarat nici mai mult, nici mai puțin: „nu vom ajunge niciodată la nivelul fondurilor pe care traficanții le au la îndemînă pentru a-și perfecționa desfacerea drogurilor. Pînă la urmă concurența se duce între mijloacele financiare ale celor două tabere”. Modestia lui Blacknoll a fost considerată excesivă de superiorii săi care au avut, totuși, prudența să nu își ia angajamente insolubile...

PREȚUL... FERICIRII. Cele mai incomode bijuterii din lume se vînd la prețuri abordabile pe piața pariziană. Consacrate lunilor de miere sau săptămînilor de prietenie maladivă (în care gelozia pură prevealează asupra oricărui alt ingredient sentimental) obiectele de podoabă respective se bazează pe tehnica acroșajului mecanic: partenerii poartă cercei legați printr-un lîntșor care îi menține inseparabili, brățări-cătușe, coliere comune etc. Firma producătoare sugerează perechilor să aibă, întrucît, vai!, totul e supus schimbării, cheițele eliberatoare la îndemînă...

RADU BUDEANU ■

ENERGIA —

între economisire și căutarea de noi surse

● În cea de-a 292-a zi de la instalarea sa ca președinte al S.U.A., Jimmy Carter s-a adresat la televiziune cetățenilor americani cerându-le să-l susțină în aplicarea planului său energetic. O bătălie deloc ușoară pe care președintele american o consideră fundamentală pentru Statele Unite și nu numai pentru ele. Miza confruntării este mare. Președintele Carter anunță în urmă cu șase luni, la lansarea acestui program, că acceptă să-și pună în joc popularitatea pentru a-și convinge concetățenii să adopte o politică coerentă în domeniul energiei. Poziția sa este în esență următoarea: Statele Unite sînt cele mai risipitoare din lume. Ele importă în prezent cam 50 la sută din petrolul de care au nevoie, cu 40 la sută mai mult decît în 1973. Consecințele pentru economia S.U.A. sînt dintre cele mai nefavorabile. Anul trecut, de exemplu, S.U.A. au consumat peste 800 milioane tone de petrol, de șapte ori mai mult decît Franța, pentru o populație doar de patru ori mai mare. În ritmul creșterii actuale a consumului de energie, țara ar epuiza în patru ani toate rezervele petrolifere interne. În viziunea șefului Executivului american, această mărire a prețurilor ar trebui să stimuleze economisirea de energie, „economisirea fiind sursa de energie cea mai rapidă, cea mai ieftină și cea mai practică”. Redactarea finală a proiectului de lege american asupra energiei va mai dura cel puțin o lună. Versiunea președintelui nu se mai regăsește integral, în etapa actuală, în cea a Camerei Reprezentanților, și cu atât mai puțin în cea a Senatului. Se va folosi președintele Carter din nou de dreptul de veto pentru a respinge un plan în care nu și-ar mai regăsi decît partial ideile, strategia? În așteptarea deznădămintului, observatorii politici apreciază că în funcție de conținutul acestui proiect de lege se va putea spune dacă a meritat sau nu ca șeful Casei Albe să renunțe la turneul în străinătate — în cursul căruia urma să viziteze nouă țări din patru continente — pentru a se consacra problemelor energiei în țara sa.

● Explorarea, exploatarea, economisirea și administrarea resurselor petroliere au constituit temele principale ale celor 92 de comunicări dezbătute în cadrul lucrărilor Congresului andin al petrolului, desfășurate săptămîna trecută la Lima. O problemă esențială aflată în atenția participanților — schimbul de opinii în materie de tehnici și metode noi de lucru pentru dezvoltarea tehnologiei latino-americane în domeniul energetic. Importanța dezvoltării tehnologiei de specialitate în zonă este văzută „ca o contribuție la schimbarea actualiei situații energetice mondiale”. Pentru cea mai mare parte a lumii, disponibilitățile de petrol, pîrgie vitală în dezvoltarea industrială a națiunilor și o armă în apărarea independenței lor economice, au devenit incerte, cunoscînd o epuzare accelerată”, s-a arătat în mesajul adresat congresului de ministrul peruan al energiei și minerilor, Arturo la Torre.

● Afirmînd că economia țării este afectată de criza de energie, Kamran Inan, ministrul energiei al Turciei, a subliniat zilele trecute că se impune reducerea consumului în unele sectoare, pentru a se asigura funcționarea normală a ramurilor industriale de bază. El a menționat că în fiecare zi, timp de două ore, va fi întreruptă furnizarea de energie electrică către întreprinderi de mai mică importanță, magazine etc., atît la Ankara, cît și în alte orașe mari ale țării. Avînd în vedere că asigurarea necesarului energetic nu este o problemă de conjunctură, ci impune punerea în practică și elaborarea unor programe și măsuri de perspectivă, el a menționat că această situație poate dura mai mulți ani. În ultimul timp — a arătat ministrul turc — s-a înregistrat o creștere simțitoare a cererii de energie, importurile de petrol ducînd la cheltuieli foarte mari. Pentru a remedia această situație, a spus Inan, este necesar să se acorde o atenție sporită extracției de cărbune, precum și potențialului hidroenergetic al țării, care, la ora actuală, este utilizabil numai în proporție de 9 la sută.

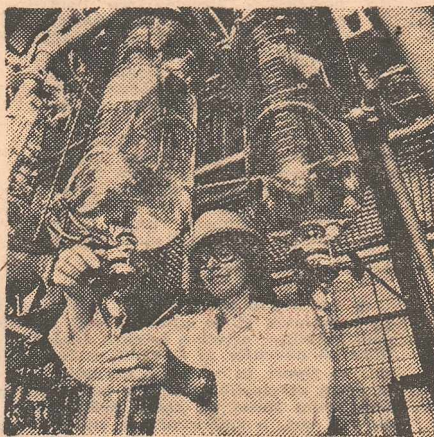
● Odată cu instalarea timpului friguros în mai toată Europa, francezii asistă la o confruntare internă destul de controversată în ceea ce privește viitorul încălzirii locuințelor lor. Care este cea mai avantajoasă încălzire pentru viitor? Cea electrică, cea cu gaze ori cea cu combustibili solizi? Aceasta este întrebarea, care sub aparența confruntării între experți ascunde de fapt, cum se exprimă „L'EXPRESS”, „un război al energiei care angajează viitorul”. Pentru că energia consumată pentru încălzirea locuințelor reprezintă, în Franța, 25 la sută din consumul total de energie al țării, guvernul a decis recent să frîneze dezvoltarea încălzirii pe bază de electricitate, care cunoscutese un mare succes în ultimii ani, pîrînd să acapareze, în 1980, 50—60 la sută din acest sector. Aflat la conducerea Agenției franceze pentru economia de energie, creată în 1974, Jean Syrota explică această decizie: „Electricitatea este o energie nobilă, obținută prin procedee complexe și costisitoare. A o degrada pentru încălzirea locuințelor este absurd”. „Nu este vorba de stoparea încălzirii exclusiv electrice, adaugă el, ci de un nivel rezonabil al acesteia. Am urmărit să reducem distorsiunile la nivelul opțiunii pentru diferite modalități de încălzire. Formula electrică se dezvoltă încă repede... Cuvîntul de ordine «electricitatea este ușor de obținut» s-a sfîrșit.” Nu este mai puțin adevărat că energia electrică constituie pentru mulți o tentație permanentă și se abuzează de ea, punctul de vedere al consumatorului necorespunzînd nici intereselor, nici obiectivelor guvernamentale. Elementele de care orice politică energetică națională trebuie să țină seamă.

● O societate britanică a realizat un dispozitiv de dimensiunile unei gămălii de ac, care, sub acțiunea variațiilor de intensitate ale luminii naturale, aprinde sau stinge felinarele. Se speră că,

datorită acestui dispozitiv, nu vor mai rămîne aprinse felinare în timpul zilei din cauza unor întrerupătoare defectuoase. Mai mult, noul dispozitiv este adaptat la variațiile luminii în tot timpul anului, în timp ce întrerupătoarele obișnuite trebuie acționate manual în permanență. În cazul cînd se produce o întrerupere de curent, fotoîntrerupătoarele se repun automat în poziție de iluminare în momentul revenirii curentului, funcționînd apoi normal, fără vreo intervenție. Un dispozitiv de temporizare încorporat întrerupătorului îi permite să nu reacționeze la variațiile scurte de intensitate luminoasă provocate de farurile mașinilor. Un ultim avantaj al minusculei dispozitiv este acela că, fiind comandat de lumină, are foarte puține piese care se pot uza, deci o viață dintre cele mai lungi.

● Izvoarele fierbinți, denumite gheizere, sînt convertite în energie electrică în Noua Zeelandă, California, Italia și Islanda, furnizînd direct căldură pentru încălzirea locuințelor și instalațiile de apă caldă. Energia geotermică — căldura din interiorul pămîntului — apare însă la suprafață pe toate cele cinci continente, putînd fi utilizată în diverse forme. Astfel, spun specialiștii, în locurile în care există izvoare termale ce alimentează bazine de înot la o temperatură de peste 30 grade Celsius, căldura internă a pămîntului ar putea fi folosită pentru producerea energiei electrice. Un grup de oameni de știință germani și americani a gîndit și elaborat o metodă de producere a unui gheizer artificial, care poate pune în funcțiune o centrală electrică. Cum poate lua naștere acest fenomen? Prin introducerea și comprimarea apei printr-un orificiu forat la o adîncime de 1—5 km. În fisurile din interiorul scoarței, apa se încălzește, apoi țîșnește din nou la suprafață, printr-un alt orificiu, special forat, reproducînd astfel unul dintre fenomenele naturale cele mai spectaculoase și oferînd noi variante energetice.

DOINA IOVĂNEL ■

● O echipă de cercetători de la Institutul de chimie aplicată din Hamburg a pus la punct o nouă metodă de obținere a petrolului din anvelope sau alte obiecte din cauciuc sau material plastic ieșite din uz.

1 000 000 000 000

Un unu și o duzină de zero-uri. O mie de miliarde sau, dacă vrei, un milion de milioane. Un bilion — ar spune, folosînd un singur cuvînt, englezii și germanii; o sută de bilioane — s-ar spune în Franța, U.R.S.S. sau S.U.A. Oricum am numi-o, cifra exprimă nivelul pe care-l va atinge, în acest an, pentru prima oară în istoria comerțului mondial, volumul schimburilor comerciale între țările lumii. Iată cum o cifră pe care ne-am gîndi s-o asociem mai degrabă domeniului astronomiei ajunge să definească un fenomen benefic al vieții internaționale imediate. Un fenomen care ține, în chipul cel mai direct, de tendința stringerii legăturilor dintre diversele state ale lumii, de schimbul reciproc de bunuri, de gestul pașnic de a oferi și a primi valori materiale, după legile străvechi ale zeului Hermes.

Barometru, de regulă, al vieții internaționale în ansamblul ei, ogîndă a nivelului atins de relațiile de co-

operare dintre state, schimburile comerciale, care nu s-au limitat niciodată la amintita funcție constatată reprezentînd de fapt, dintotdeauna un stimul al mai bune înțelegeri și conlucrări între state, un factor al îmbunătățirii atmosferei în lume.

Iar granița bilionului, ce va fi depășită la finele acestui an, nu face decît să exprime numeric o ipostază a interdependenței crescînde a statelor și popoarelor în lumea de azi, în lumea de mîine, dorința națiunilor globului de a pași mai departe pe calea progresului și prosperității în cazul unei fructuoase colaborări și armonizări de interese în concertul mondial al națiunilor.

Noianul de cifre statistice cu care ne bombardează zilnic telegramele agențiilor de presă, rapoartele diverselor organisme internaționale ne mai furnizează însă și o altă cifră de ordinul bilioanelor: șase mii de miliarde, șase bilioane de dolari, reprezentînd totalul cheltuielilor militare efectuate pe glob de la încheierea celui de-al doilea război mondial încoace. Ce s-ar fi putut face cu această fantastică sumă pen-

tru omenire, pentru această omenire care înregistrează, de pildă, la fiecare al doilea locuitor al Terrei un caz de subnutriție, iată o temă de reflecție ce ar putea deschide nebănuite perspective. Și pentru că în magia cifrelor mari stă ascuns adesea pericolul îndepărtării de realitatea concretă, să cităm formula sugestivă de reprezentare a miliardului pe care o propun, ca faimoși cunoscători ai valorii sumelor mari, bancherii elvețieni. „Un miliard de secunde — citim într-un prospect al băncii Credit Suisse — însumează 31 de ani, 8 luni și 15 zile”. Așadar, cuiva căruia i-ar veni în minte să numere de unul singur, dolar cu dolar, suma cheltuită de omenire pentru înarmare în perioada postbelică, i-ar trebui... aproape două mii de secole!

Operînd uzual cu cifre tot mai mari, omenirea va trebui să le și pună, tot mai mult, în slujba marilor sale cauze. Un raport direct operațional în această privință ar fi dealtfel de dorit în gradul cel mai înalt.

CORNELIU VLAD ■

MONDO UMANO ?

Justiția cu

standardele duble

Sfîrșit de septembrie 1976. Telemprimatoarele agențiilor de presă transmit o nouă știre despre Patricia Hearst, fiica magnatului presei americane Randolph Hearst. Se anunța, cu acest prilej, că după o îndelungată dispută între acuzare și apărare (condusă de unul dintre cei mai prestigioși avocați americani angajați pe bani grei de Randolph) Patty Hearst a fost condamnată la șapte ani închisoare pentru atac înarmat asupra băncii „Hibernia” din San Francisco și la doi ani pentru port ilegal de armă. Ambele condamnări se contopeau.

20 noiembrie, același an. Agențiile de presă se referă iarăși la cazul tinerei Hearst. De data aceasta ele scriu că Patty a fost eliberată din închisoare după ce tatăl său (a se citi magnatul) a depus o cauțiune de 1250 000 (!?) de dolari. Totuși, ea urma să compară iarăși în fața instanței, din Los Angeles, la 10 ianuarie 1977, alături de ceilalți membri ai bandeii cu care, în aprilie 1974, atacase banca „Hibernia”.

Mai 1977. Pedeapsa Patriciei Hearst este suspendată de un judecător din Los Angeles. Imediat, înțelegerea ieșită din comun cu care a fost tratată „tinăra cu suflet curat”, Hearst, provoacă „dezbateri aprinse ridicînd întrebări numeroase despre modul în care acționează justiția în Statele Unite” (Associated Press). Astfel, în campania declanșată s-a amintit că în cazul procesului judecat la Los Angeles (fiind acuzată pentru atac înarmat asupra unui magazin) Patty fusese eliberată pe cauțiune pentru 250 000 dolari — după ce primise o condamnare de cinci ani închisoare. Patricia recunoscutese că a fost cea care a tras 29 de focuri de mitralieră dintr-o furgonă pentru a-și acoperi complicii — Emily și William Harris. În următoarele două zile ea și familia Harris au mai comis cîteva furturi de mașini și au răpit două persoane. Or, în cazul respectiv, avocații intrînd în acțiune, Patty a fost sfătuită să nu mai respingă acuzațiile de atac armat și spargere și astfel apărarea a renunțat să rețină alte nouă capete de acuzare. Ceea ce, evident, ea a făcut, astfel încît pedeapsa pe care a primit-o a fost cu suspendare în timp ce William și Emily au fost condamnați la închisoare. Dar același judecător care a pronunțat pedepsele declara că sentința în cazul Hearst „va determina opinia publică să conchidă că în tribunalele noastre avem standarde duble de judecată și pedeapsă”.

În aceste circumstanțe ziarul „Daily News” (din New York) critica explicația judecătorului care a eliberat-o pe Patty: acesta spunea că i-a compătimit părinții care au suferit șocul de a-și vedea fiica după gratii. Atari afirmații „fac să pară că decizia a fost determinată de familia din care provenea Patricia Hearst, nu de infracțiunea (mai cîrînd infracțiunile — n.n.) pe care a comis-o. Majoritatea părinților suferă cînd copiii lor dau de necazurii. Este oare suferința lor mai puțin autentică și mai puțin demnă de compasiunea judecătorilor decît a familiei Hearst?” Fi-rește, întrebarea din „Daily News” nu este întîmplătoare în cazul respectiv și faptul îl subliniază un alt cotidian din orașul abatoarelor — Chicago — ce publica scrisoarea unui cetățean, în care acesta denunța „justiția cu standardele duble — unul pentru săraci și altul pentru cei avuți și influenți”. Oare de aceea evoluția cazului nu s-a încheiat?

PETRE NICOLAE ■

